

ዜና ልማት
ባንክ

ZENA LEMAT
BANK

ድርጅቱ ልማት ባንክ

DEVELOPMENT BANK OF ETHIOPIA

900ት
years

Ayka is vertically integrated textile manufacturer, covering spinning, knitting, dyeing, garment and accessorize production facilities located in Turkey. The same construction of production is being implemented for AYKA ADDIS TEXTILE AND INVESTMENT GROUP, Ethiopia too. Our spinning Factory is built on 14,200 m2, knitting Factory is built on 8,200 m2, Dyeing Factory is 18,150 m2 and Garment & Main Building is 30,000 m2. Our spinning factory started production in 2008 and knitting factory started production in 2009.

Our Garment will be utilized with the most modern machinery park to fulfill the needs of European market.

Tel. 251-116616951

Fax 251-116616952

ለኢትዮጵያ ልማት ባንክ 100ኛ ዓመት በዓል የተዘጋጀ ልዩ መጽሔት
ጥቅምት 2002 ቁጥር 45

A Special Issue Magazine prepared for the 100th year Anniversary of Development Bank of Ethiopia

October 2009 No.45

የልዩ እትሙ አስተባባሪዎች

የማስተዋወቅና ግንኙነት የሥራ ሂደት እና

የ100ኛ ዓመት በዓል ዝግጅት አብይ ኮሚቴ

የመጽሔት ዝግጅት ኮሚቴ አባላት

ሙሉጌታ አያሌው	ሰብሳቢ
ሬድዋን በድሪ	አባል
አለማየሁ ንዋይ	አባል
አባቡ ካሣ	አባል
አባትባዬ እንዳይላሉ	አባል
ሃና ፀጋዬ	አባል
ፋንታሁን ጥላሁን	አባል
ሰለሞን ሸመልስ	ፀሐፊ

የፅህፈት ሥራ መስተዋት ፀጋዬ

አሳታሚ የኢትዮጵያ ልማት ባንክ

ዲዛይን ተዋናይ ስቲዲዮ

አታሚ ብራና ማተሚያ ቤት

የባንኩ የሥራ አመራር ቦርድ ሰብሳቢ መልዕክት **3**
Message from the Board Chairman

የፕሬዝዳንቱ መልዕክት **6**
The President's message

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ መ/ሠ/ማ መልዕክት **8**

የመቶኛ ዓመት በዓል ዝግጅት ፀቢይ ኮሚቴ ሰብሳቢ መልዕክት **10**

ልማት ባንክ በኢትዮጵያ 100 ዓመት በልማት አጋርነት **11**

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ የዘር ሐረጎች የርሻና የንግድ ማስፊያ የኢትዮጵያ ማኅበር **12**

የኢትዮጵያ የርሻ ባንክ **14**

የኢትዮጵያ የእርሻና የንግድ ባንክ የኢትዮጵያ የልማት / ዴቨሎፕመንት/ ባንክ **15**

የአገር ሥራ ማስፋፊያ ባለአክሲዮን ማኅበር **17**

የእርሻና ኢንዱስትሪ ልማት ባንክ **18**

20

የእርሻና ኢንዱስትሪ
ልማት ባንክ አ.ማ

26

ልማት ባንክ: ለአገሪቱ ልዩ ልዩ ኢኮኖሚያዊ
ዘርፎች የሰጣቸው አገልግሎቶች
ልማት ባንክ ለግብርናው ክፍለ ኢኮኖሚ

21

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ

33

ለኢንዱስትሪው ክፍለ
ኢኮኖሚ

39

ለአገልግሎቶች ክፍለ
ኢኮኖሚ

43

ልማት ባንክ የሰጣቸው ሌሎች
አገልግሎቶች የፕሮጀክት ጥናት
አገልግሎት

44

የባንክ አገልግሎት
የምክርና የቴክኒክ አገልግሎት
የሥራ ግንኙነት ከሰል ተቋማትና
ሌሎች ድርጅቶች ጋር

46

ፈንዶችን ማስተዳደር

49

**Statement of Loan Approvals,
Disbursements, Repayments
and Loan outstanding**

58

**A short history of
Development Bank of Ethiopia**

63

A Review of Rural Finance

85

Abstracts

አቶ መላኩ ፋንታ የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን ዋና ዳይሬክተርና የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ሥራ አመራር ቦርድ ሰብሳቢ

የባንኩ የሥራ አመራር ቦርድ ሰብሳቢ መልዕክት

Message from the Board Chairman

ከሁሉ አስቀድሜ ቀደም ሲል ለነበሩና አሁን ላሉ ሠራተኞች እንዲሁም ለዚህ ዝግጅት መሳካት ጥረት ላደረጋችሁት መላው የባንኩ ሠራተኞች እንኳን ደስ አላችሁ እላለሁ።

I would first like to congratulate all employees of the Bank, past and present, and all those who have worked hard for the commutation of this occasion.

እንደሚታወቀው ታዳጊ ሀገራት ሥር የሰደዱ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ችግሮች የፈጠሩባቸውን አስከፊ ድህነት በተቀናጀ ጥረት ማጥፋት የሚያስችል ከፍተኛ የዕድገት ፍላጎት አላቸው። ከዚህ አንፃር የሚደረገው ረጅምና እልህ አስጨራሽ ትግል ከድህነት እግረሙቅ ለመውጣት የሚካሄደው ግብግብ ከተዋናይ አካላት ቁርጠኝነት በተጨማሪ በየደረጃው ባሉ ዘርፎች ሁሉ በጥንቃቄ የተነደፉ ስትራቴጂዎችን ይሻሉ።

It is evident that developing countries are faced with huge developmental needs, which require a concerted effort against entrenched socio-economic problems such as acute poverty. It is equally evident that the long and arduous struggle against poverty and the fetters of underdevelopment in general necessitate not only the dedication of all concerned but also a set of carefully crafted strategies in all relevant sectors.

ታዲያ ከታዳጊ ሀገራት መንግስታት ቁልፍ

One such key strategy of governments in developing countries relates to the all-important

ስትራቴጂዎች መካከል አንዱና ለተቀናጀ ድህነት ቅንሳ ብሎም ለፈጣን ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ለውጥ ወሳኝ ሚና የሚጫወተው የፋይናንስ ዘርፍ ነው። በተለይም የታዳጊ ሀገራት ኢኮኖሚዎች ካሏቸው ልዩ የመዋቅር ችግሮችና ባህሪያት አንፃር ሲታይ ስትራቴጂያዊ ፕሮጀክቶችን በገንዘብና በቴክኒክ ድጋፍ የማገዙ አስፈላጊነት ለፋይናንስ ዘርፍ ልዩ ትኩረት ማግኘት አንዱ ዋናው ምክንያት ሆኗል። እንዲሁም በኋላቀር ኢኮኖሚ ውስጥ በማቆጣቆጥ ላይ ያሉ ገበያዎች ችግሮች ከሚባሉት መካከል አንዱ የጎሳ ብሔራዊ ጠቀሜታ ያላቸውና ቅድሚያ ሊሰጣቸው የሚገቡ ፕሮጀክቶች ጉዳይ ሲሆን፣ እንደሚታወቀው እንዲህ ያሉ ፕሮጀክቶች የሀገርን ጥቅም በዘላቂነት የሚያስጠብቁ ቢሆንም አብዛኛውን ጊዜ በገበያ ችግር ምክንያት ከፍተኛ የሆነ የካፒታልና የቴክኒክ ድጋፍ እጥረት ያጋጥማቸዋል። ሌላው የኋላቀር ገበያዎች መገለጫ በአጭር ጊዜ የንግድ ዓላማ ላይ ተመስርቶ በአጭር ጊዜ የትርፍ አቅጣጫ ላይ ብቻ መመራት ሲሆን ይህም ችግር የሀብት ፍሰትን በማዛባት ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ፋይዳቸው ከፍተኛ የሆኑ ፕሮጀክቶችን አዳክሟል። ስለሆነም ይህ በታዳጊ ኢኮኖሚዎች ውስጥ የሚታየው የገበያ ችግርና የሀብት ፍሰት ከአገራዊ ኢኮኖሚ ጥቅም አንፃር መዛባት የመንግስታትን ጣልቃ ገብነት በመጋበዝ የተለየና ከአገር ጥቅም አንፃር ሲታይ ፍትሃዊ የሆነ ትክክለኛ የፋይናንስ አገልግሎት ማስፈንን ጠይቋል።

ስለዚህም የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ከሌሎች መሰል የመንግስት ስትራቴጂያዊ ተቋማት መካከል አንዱ በመሆን ቀደም ሲል የተጠቀሰውን የስትራቴጂያዊ ፕሮጀክቶች ችግሮችን መቅረፍ ዋና ዓላማው አድርጎ የተመሠረተ ተቋም ነው። ስለሆነም ባንኩ የአገሪቱን ስትራቴጂያዊ አቅጣጫ በመከተል ለመሰል ፕሮጀክቶች የካፒታልና ቴክኒካዊ ድጋፍ የማድረግ ኃላፊነት ተጥሎበታል።

በግልጽ እንደሚታወቀው ይህን መሰል ብሔራዊ የኢኮኖሚ ዕድገትን የመደገፍ ትልቅ ኃላፊነት የተሰጠው ድርጅት ከፍተኛ ተቋማዊ ጥንካሬ፣ አደረጃጀትና ዝግጁነት ይጠበቅበታል። በእርግጥ የኢትዮጵያ ልማት ባንክ በረጅም ታሪኩ ውስጥ አስቸጋሪ ሁኔታዎችንና የማያሰሩ ከባቢያዊ ችግሮች እንዳጋጠሙት የታወቀ ቢሆንም ድርጅቱ እነዚህን ችግሮች በአስቸኳይ ፈቶ ለአገልግሎት ዝግጁነቱን ማረጋገጥ

financial sector, which plays a crucial role in the common drive for poverty alleviation and enhanced socio-economic transformation. The area has also remained to be of special concern for long largely because of the inherent structural problems of developing economies and their characteristic shortcomings like the dire need of strategic projects for close financial and technical support. A typical shortcoming of the embryonic markets in underdeveloped economies is, therefore, that most priority area projects of national significance become unnecessarily starved of basic capital and technical support, while it is unquestionably true that it is exactly such strategic projects that contribute substantially to the proper utilization and exploitation of every nation's comparative advantages. This natural tendency of such underdeveloped markets to focus on short-term commercial objectives, led by the profit signal, often works against socially and economically profitable projects by constraining resource flow. It is thus such grave market distortions and resource allocation problems of underdeveloped markets, commonly known as market failure, which call for government intervention and the crafting of a distinctive and appropriate solution in the area of financial intermediation.

The Development Bank of Ethiopia is, therefore, one such strategic government institution established with the sole objective of correcting and to the extent possible alleviating the resource allocation bias of the market against strategic projects. This is thus exactly why the Bank is entrusted with the mandate of providing medium and long-term credit together with close professional support to the priority areas of the economy by closely reading the strategic direction of the country. Obviously, the contribution of such specialized banks at this stage of national economic development can only be described as crucial and indispensable.

It is at the same time more than evident though that such a huge responsibility and central role in the drive for national economic developmental requires a high-level of institutional organization and preparedness. Although, it is understood that the Bank had, in its long history, to contend with difficult and at times untenable operating environments, it is nonetheless equally true that it cannot continue to function at the pace and level of

ይኖርበታል። ለዚህም ዋነኛው ምክንያት በቅርብ የሚታየው ፈጣን የኢኮኖሚ ለውጥና እድገት ይሆናል። ስለዚህም ፈጣን የኢኮኖሚ ለውጥ ባለበት በአሁኑ ወቅት ውጤታማነት ዋስትና የሚያገኘው ድርጅቱ በሚያካሂደው መሠረታዊ አጠቃላይ የአደረጃጀት ለውጥ ብቻ ነው። በመሆኑም ባንኩ በቅርቡ የተገበረውን መሠረታዊ የአሠራር ሂደት ለውጥ ተከታታይ ጥረቶችን በማድረግ የበለጠ ውጤታማነትንና መሻሻሎችን ለማምጣት በርትቶ መሥራት አለበት።

ሌላው የመሠረታዊ የአደረጃጀት ለውጥን በባንኩ ውስጥ በምሉዕ መልኩ መተግበሩ ከሚመዘንባቸው መለኪያዎች አንዱ ድርጅቱ ከተቋቋመበት ዓላማ አንፃር ለስትራቴጂካዊ ፕሮጀክቶች ወይም ኢንቨስተሮች የሚሰጠው ደረጃውን የጠበቀ አገልግሎት ይሆናል። ስለሆነም ድርጅቱ ለፕሮጀክት ቀረፃ፣ አተገባበርና የድርጅት አመራር ወይም አስተዳደር ለደንበኞች የሚሰጠው ቴክኒካዊ ድጋፍ ዋነኛ መገለጫውና መለያዎቹ ሊሆኑ ይገባል። እነዚህም ድርጅታዊ ብቃቶች እውን ሊሆኑ የሚችሉት በተከታታይ የለውጥ ሂደት የመሠረታዊ አደረጃጀት ለውጡ ዓላማዎች በተሟላ መልኩ ሲተገበሩ ነው።

ሌላው በአዲሱ ክፍለ ዘመንና በተለወጠው አዲስ ባንክ ሊተኮርበት የሚገባና ጠቀሜታ ያለው ተዛማጅ ጉዳይ ውሱን የሆነውን የፋይናንስ ሀብት በአግባቡ የመጠቀም ጉዳይና ብቃት ነው። በመሆኑም የሀብት አጠቃቀምን በማሻሻል በዚህ አንፃር የድርጅቱን ቀጣይነት ከማረጋገጥ በተጨማሪ በጉልህ የሚታይ የውጤታማነት መሻሻል ይጠበቃል። ስለዚህም የባንኩን ሀብት በአግባቡ በመጠቀም በኩል ሥራ አመራሩና ሠራተኛው በአንድነት ብርቱና የተቀናጀ ጥረት ማድረግ የሚገባቸው መሆኑን እያሳሰብኩኝ መንግስት በበኩሉ ለባንኩ ዓላማ የሚያስፈልገውን የገንዘብና የካፒታል ድጋፍ አቅም በፈቀደ መጠን በማድረግ መደገፉን እንደሚቀጥል መግለጽ እወዳለሁ።

በመጨረሻም ለባንኩ ተልዕኮ መሳካት ጠንክረው በመስራት ላይ ለሚገኙ ሁሉ እንደገና እንኳን ለባንኩ መቶኛ ዓመት በዓል አደረሳችሁ እላለሁ።

አመሰግናለሁ።

efficiency of the last century. The main reason for this is of course the prevailing new environment and increased thrust for fast development, which demands an equally enhanced and commensurate drive from the Bank. Hence, the success of the organization in the current fast changing economic environment can only be guaranteed by the extent to which it makes itself relevant to the times through complete organizational transformation. Efforts should, therefore, continue to be made to improve upon and tune and retune, as and where necessary, the test results of the study on Business Process Reengineering (BPR), which was implemented recently.

Further, the need to meet the objectives of organizational transformation becomes of particular significance to the Bank because of the mission critical role of efficient, up to standard professional support to customers most of which happen to be strategic investors. In short, the required proficiency in project design, project implementation and close technical and managerial assistance to customers, which as a rule should all be the whole marks of the new Bank, can only be achieved through persistent drive for change and the full implementation of the objectives of organizational transformation.

The other equally importanta and associated focal point of action for the new Bank, in the new century, concerns the utilization of scarce financial resources. This necessity basically emanates from the fundamental role of efficient and optimal utilization of available resources in promoting the objective of institutional sustainability. A lot is also expected from the Bank as regards the additional and conspicuous need to improve return on assets and asset quality in general. It is, therefore, hoped that more stringent and concerted effort will be made by management and employees at large in the future, in order to ensure the optimal utilization of resources at hand, while it goes without saying that the government on its part will closely back and support all efforts made in this direction and ensure that the Bank is adequately funded and capitalized for its objectives.

Finally, I would once again like to say happy centenary to all those working hard for the realization the Bank's sacred mission.

አቶ አሳያስ ባህረ የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ፕሬዝዳንት

የፕሬዝዳንቱ መልዕክት

The President's message

ይህ ወቅት በልማት ባንክ ታሪክ ውስጥ ልዩ ሥፍራ የሚይዝ ነው። በግልጽ እንደሚታወቀው እንዲህ ላለ ረጅም ጊዜ ለህዝብ አገልግሎት የሰጡ አገራዊ ድርጅቶች በጣም ውስንና ጥቂት ናቸው። በመሆኑም በዚህ አጋጣሚ የባንኩን አኩሪ ታሪክ ለመካፈል የታደላችሁ የቀድሞና አሁን ያላችሁ የባንኩ ሠራተኞች እንዲሁም ይህ የመቶኛ ዓመት በዓል እንዲታወስ ጥረት ላደረጋችሁ ሁሉ እንኳን ደስ አላችሁ ለማለት ዕድሉን በማግኘቴ ልዩ ክብር ይሰጣል።

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ በእርግጥም በጣም ልዩና ከፍተኛ ዓላማ ያነገበ ድርጅት ነው። የባንኩ ዓላማ በተለይ መንግስት በብሔራዊ ደረጃ ከሚያካሂዳቸው ማኅበራዊና ኢኮኖሚያዊ እንቅስቃሴዎች ጋር በእጅጉ የተቆራኘ ነው። በመሆኑም መንግስት የአገሪቱን ልማት ለማሳካት በሚያደርገው እንቅስቃሴ የኢትዮጵያ ልማት ባንክ የሚይተካና ልዩ ሥፍራ የሚሰጠው ተቋም እንደሆነ ይታወቃል።

ባንኩ ሥራ ከጀመረ የቆየ ቢሆንም የአሁኑን ቅርጽና አቋም የያዘው ግን ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ነው። ባንኩ ለመጀመሪያ ጊዜ የርሻና ንግድ ማስፋፊያ ማህበር በሚል ስም ግንቦት 21 ቀን 1901 ዓ/ም በዳግማዊ ምኒልክ ዘመን የተቋቋመ ሲሆን በዚህ ረጅም ጉዞው በማያቋርጥ ፖለቲካዊና ህብረተሰባዊ ለውጦች ውስጥ እንደተጓዘ ማንኛውም ህዝባዊ ተቋም ብዙ ወጣ ወረደች እንዳጋጠሙት መገመት ይቻላል። ከዚህም በተጨማሪ የወቅቱን ፖለቲካዊና ኢኮኖሚያዊ ለውጦች እየተከተለ የትኩረት አቅጣጫውና አሰራሩን ወቅቱ ከሚጠይቃቸው ተጨባጭ ሁኔታዎች ጋር እንደማንኛውም ህዝባዊ ድርጅት እራሱን ማስተካከል ይጠበቅበት ነበር። ምንም እንኳን እንደዚህ ያሉ ጊዜንና አገራዊ ለውጦችን

This is beyond doubt a momentous time in the history of the Development Bank of Ethiopia. Indeed, very few local organizations can claim such a very long and uninterrupted service to the public. I am, therefore, honored to have this opportunity and to congratulate past and present employees of the Bank and all those who have worked hard to immortalize this centenary. This, however, is not time for celebration only, as it is also a time for stalk taking in preparation for the challenges and opportunities of the new century.

The Development Bank of Ethiopia is truly a unique organization with a very important mission. As a bank established for the promotion of specific government policy, its mission and specific objectives have always been closely intertwined with the solemn objective of supporting the socio-economic development of the country. It is thus considered to be an organization with a singular role in the government's drive towards the national economic development objective.

The Bank of course began very small and emerged to its present position only lately. Its early predecessor is considered to be "The Societe' Nationale d' Ethiopie' Pour le Development de l' Agriculture et du Commerce", which was established in 1909 during the era of Menelik II. The Bank has clearly had its ups and downs like any other public institution operating in a society under continuous transformation. It has gone through various challenges and change of forms since its establishment, including

ተከትለው የሚካሄዱ ማስተካከያዎች የሚያጋጥሙና የሚጠበቁ ቢሆንም እኚህ ተከታታይ ለውጦች ዋናና ዋና ዘላቂ ግብ በሆነው ድርጅታዊ አቅም ግንባታና ጥንካሬ ላይ ተጽዕኖ ማድረጋቸው አልቀረም። በአጭሩ የባንኩ የመቶ ዓመት ጉዞ አልጋ በአልጋ እንዳልነበረና ችግሮች እንደበሩበት በቀላሉ መረዳት የሚቻል ይመስለኛል።

በአንጻሩ የማይካድ ሐቅ ቢኖር ግን ባንኩ በዚህ ረዘም ያለ የአገልግሎት ዘመኑ በዛ ያሉና ጎሳ ያለ አገራዊ ትርጉምና ድርሻ ላላቸው ፕሮጀክቶች መቋቋም የራሱን ጉልህ አስተዋጽኦ ማድረጉን በቀላሉ ማየት ይቻላል። በመሆኑም ባንኩ ባላለፉት ዘመናት የጎሳ ብሔራዊ ፋይዳ ላላቸው በተለይም በእርሻውና በኢንዱስትሪው ክፍለ ኢኮኖሚ ለሚገኙ በዛ ያሉ ፕሮጀክቶች መጠናቀቅና መቋቋም ዋና መሣሪያ ሆኖ አገልግሏል። በዚህም ምክንያት የባንኩ ስም ከግዙፍ የአትክልት እርሻ ልማቶች፣ ከጨርቃጨርቅ ፋብሪካዎች፣ ከሲሚንቶ ኢንዱስትሪዎች፣ ከመድሐኒት ፋብሪካዎችና በጣም ብዙ አነስተኛና የዕድገት ስራዎች ጋር ዘወትር አብሮ ይጠራል። በአሁኑም ወቅት በተለይ በስትራቴጂያዊ ፕሮጀክቶች ዘርፍ የብድር አገልግሎትና ቴክኒካዊ ድጋፍ በመስጠት በኩል ዋና ተጠቃሽ ድርጅት እንደሆነ ቀጥሏል።

ይህ ሲባል ግን የባንኩ አገልግሎት በእስከአሁኑ ጉልህ ሚናው ብቻ ተወስኖ የሚቀር አይደለም። እንዲያውም ፈጣን ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ሽግግር በብሔራዊ ደረጃ ለማምጣት ሁሉን አቀፍ ጥረት በሚደረግበት በዚህ ወቅት ከባንኩ ብዙ ሥራና መሻሻል ይጠበቃል። ስለዚህም ነው ባንኩ ላለፉት ሁለት ዓመታት ሰፊ የለውጥ ፕሮግራም ዘርግቶ በማካሄድ ራሱን ከጊዜ ወደ ጊዜ እያደገ ለመጣው ፈጣንና አስተማማኝ አገልግሎት ጥያቄ በቂ መልስ ለመስጠት በመዘጋጀት ላይ የሚገኘው። ከዚህ አንጻር ባንኩ በተለይ ስትራቴጂካዊ ለሆኑ ፕሮጀክቶች ውጤታማና ብቃት ያለው አገልግሎት መስጠት ይችላል ዘንድ ራሱን በከፍተኛ ደረጃ ሲያዘጋጅ ቆይቷል።

በዚህም መሠረት ተግባራዊ የሆነው መሠረታዊ የአሠራር ሂደት ለውጥ እየተሞከረና ክትትልም እየተደረገበት ይገኛል። አጠቃላይ የለውጡ ትግበራ ተቀባይነት አግኝቶ ለህዝብ ከመገለጹ በፊትም በሙከራ ወቅት የተገኙ ውጤቶችንና የባለድርሻ አካላት አስተያየቶችን መሠረት በማድረግ አስፈላጊውን ማስተካከያ ለማድረግ ዝግጅቱ ቀጥሏል። ይህ ለረጅም ጊዜ ሲጠበቅ የነበረ ጥናት ውጤትና ባንኩን ለሚቀጥለው የህዝብ አደራ ብቁ ለማድረግ የሚካሄደው ጥረት በበጀት ዓመቱ ውስጥ ውጤቱ ይታያል ተብሎ ይታመናል። በዚህም የአገልግሎት አሰጣጥና የደንበኞች እርካታ ብቻ ሳይሆን የባንኩ አገልግሎት አድማስ መስፋፋትና የሀብት ጥራት መሻሻል ያሳያሉ ተብሎ ይገመታል።

በመጨረሻም ለባንኩ ሠራተኞች በሙሉ በዚህ አጋጣሚ የገባነውን ቃል እግብ ለማድረስ በትጋት እንድንሰራ እየጠየኩ በድጋሚ እንኳን ለባንካችን መቶኛ ዓመት በዓል አደረሳችሁ እላለሁ።

the frequent change of focus areas mainly on account of the substantial socio-political transformations that the nation had to go through in the last century. Whereas, such necessary changes and alignments of institutional objectives with the times are to be expected, it is nonetheless, true that these frequent changes have also taxed the all-important institutional streamlining and institution-building objective. The road traversed in the last century has not, therefore, been all smooth and rosy nor has the service provided by the Bank been without problem all along this time.

An equally important and undeniable fact, however, is that the DBE has also, during this same period, been instrumental in the initiation and establishment of very important projects of national importance. Its areas of venture have encompassed almost all areas of development including the agricultural and industrial sectors. The name of the Bank is thus justifiably associated with huge plantation developments, textile and cement industries, pharmaceuticals, manufacturing establishments and countless small enterprises all over the nation. The Bank has been and still continues to be the foremost institution particularly as regards the financing and support of strategic projects.

Notwithstanding the vital role it has played to date, a lot more is expected of it in the future mainly because of the enhanced and all-round national drive for fast socio-economic transformation. This is in fact exactly why the Bank has been making a serious effort, particularly in the last two years, to undertake a comprehensive transformation program and prepare for a growing and demanding role, i.e. the pursuit of the prominent goal of effective and efficient service delivery to its customers in general and strategic projects in particular.

Accordingly, the results of the study under Business Process Reengineering, just implemented, are now being tested and closely monitored. The findings of the test on the implemented study results together with the opinions of various stakeholders will then be used as an input for making the necessary corrections before the successful completion of the change movement is officially declared. This long-awaited outcome of the study and the final institutional readiness for public accountability will be completed at the end of this budget year. It is strongly believed that the final process to be institutionalized will not only bring about substantial transformation in service delivery and customer satisfaction, but it will also contribute significantly to the expansion of the Bank's business and asset quality improvement.

I would, therefore, want to call upon all employees of the Bank to ensure that this promise to the public is fully upheld and to rise in unison and face the challenges and opportunities of the new century and millennium with new spirit.

Once again I would like to say happy centenary to all employees and to all those who value and cherish the Bank's mission.

አቶ ካብትይመር ከበደ የኢትዮጵያ ልማት ባንክ መ/ሠ/ ማህበር ሊቀመንበር

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ መ/ሠ/ማ መልዕክት

የተከበራችሁ የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ሠራተኞች በታሪክና በሙያ አጋጣሚ የኢትዮጵያ ልማት ባንክ 100ኛ ዓመት ታላቅ ክብረ በዓል ታዳሚ ለመሆን በመቻላችሁና በመቻላችን እንኳን ደስ አላችሁ በማለት የመ/ሠ/ማህበሩ መልካም ምኞቱን እየገለፀ በአዲሱ ዓመት ባንኩ የቀየሰውንና በትግበራ ላይ ያዋለውን የለውጥ ሥራ ሂደት ለማሳካት ሁሉም የባንኩ ሠራተኞች በአንድነትና በመተባበር ከመቼውም በበለጠ የዜግነትና የሙያ ግዴታችሁን እንድትወጡ ጥሪያችንን እናቀርባለን።

የ100 ዓመት ታሪክ ሂደት እንደ ቁጥር ስሌቱ ቀላል አይደለም። 100 ዓመት በሀገራት ለሚኖሩ ሕዝቦች በአማካይ የሶስት ትውልድ የዕድሜ ዘመን ነው።

100 ዓመት የሀገርን ነጻነት ጠብቆ ከመቆየትና ሕዝብን ከጨቋኝ መንግሥት ከማላቀቅና ከልማት አንጻር ስናየው በቁጥር ሊለካ የማይችል መስዋዕትነት የሚጠይቅና ብዙ ውጣ ውረድ የሚታይበት ውስብስብ ሂደት ነው። ይህ የታሪክ ሂደት ክንውን የሕብረተሰቡ የጋራ እንቅስቃሴ ውጤት ቢሆንም በቡድን፣ በድርጅት፣ በግለሰብ፣ መሪነት የሚከናወን በመሆኑም ነው እንግዲህ የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እንደ ድርጅት በልማት ዘርፍ የፋይናንስና የቴክኒክ ድጋፍ የመስጠት ኃላፊነትን ከአገሪቱ የወቅቱ መሪ ዳግማዊ አጼ ሚኒሊክ ተቀብሎ የዛሬ 100 ዓመት የተመሠረተው። የባንኩ ታሪክ ስንል የሠራተኛው የተያያዙ ሰንሰለታዊ የሥራ ታሪክ ማለታችን ነው። በመሆኑም ብዙ ዜጎች ከምሥረታው ጀምረው ባልተቋረጠ የሥራ ሂደት ያከናወኑት ተግባር ነው ለእኛ ለዛሬዎቹ የደረሰው። ይህ ዛሬ 100ኛ ዓመት ክብረ በዓሉን የምናከብረው የኢትዮጵያ ልማት ባንክ በቀላሉ እዚህ የደረሰ አይደለም። የባንኩ ታሪክ የሠራተኛው፣ የሠራተኛው ታሪክ የባንኩ ታሪክ ነውና እስቲ ውጣ ውረዱን በትንሹ እናንሳ።

የሕግ ክፍል መልዕክተኛ አበል 1 ብር ከ50፣ የመጓጓዣ ፈረስ ኪራይ ቀለብ 1 ብር ከ50 የነበረበት ጊዜ ነበር። ሠራተኛው በዝውውር ጉዞው ላይ በመስክ ሥራ ባለበት በአዞ፣ በጅብ ተከሶ ሜዳ ላይ እሳት እያነደደ ያደረገበት፣ ውሃ ሞልቶበት ዛፍ ላይ ሌሊቱን ያሳለፈበት ታሪክም የሚረሳ አይደለም ይሉን ነበር ቀደምት ሠራተኞች።

የብድር መኮንኖች ለእርሻ በሬዎችና የእርባታ ጊደሮች የጆሮ ጉትቻ ሲያደርጉ (የመድን መለያ ቁጥር ---አርታግ) ከበሬ ጋር ሲታገሉ በሞተር፣ በፈረስ በእግር ሲጓዙ ሲመሸባቸው በየገጠሩ አድረው

ገበሬው የሚኖረውን ኖረው ነው ባንኩን እዚህ ያደረሱት። የትራክተር፣ የኮምባይነር የውሃ ፓምፕ . . . ወዘተ ብድሮች የሚረሱ አይደሉም። መሣሪያዎቹ የሥራ አቅማቸው የሰዓት ውጤታቸው የሚለካው በማኑዋል ብቻ አልነበረም። ትራክተሩ በሰዓት ምን ያህል ያርሳል? ኮምባይነሩ ምን ያህል አጭዶ ይወቃል? የሚለው ጥያቄ ለመመለስ ከዓመታዊ የሥራ ውጤት ድምዳሜ ላይ ለመድረስ ከትራክተሩና ኮምባይነሩ ጋር ፈር ለፈር፣ መም ለመም መሮጥ፣ መለካት፣ መመዘንና መመዝገብ ነበረባቸው። ይህም የሠራተኛውና የባንኩ ታሪክ ነው።

ውድ የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ሠራተኞች! የባንኩና የሠራተኛው የመቶ ዓመት የሥራና የዕድገት ታሪክ በዚህ አያበቃም። ባንኩ በሀገሪቱ ኤኮኖሚ እንቅስቃሴ የተጫወተው ሚና ከፍተኛ ድርሻ የሚሰጠው ነበር። በእርሻው፣ በኢንዱስትሪው በአገልግሎቱ ዘርፍ የነበረው ሚና የላቀ ነበር ማለት ይቻላል። የካፒታል ድክመት ያለበትን የመንግሥት የግልና የማህበራት የኢኮኖሚ ተቋማት በፋይናንስና በቴክኒክ ሲያግዝ ቆይቷል፤ እያገዘም ይገኛል።

በአገሪቱ የኢኮኖሚ ግንባታ የባንኩ ተሳትፎ የላቀ ይሁን እንጂ ችግሮች አልነበሩትም ማለታችን አይደለም። በተለይ መሬት የሀብት ሁሉ ምንጭና መሠረት በሆነበት፣ የመሬት ይዞታ በንጉሳዊ ቤተሰብና በባላባቱ በተያዘበት ሀገር በልማት ሥራ ላይ የተሰማራ የፋይናንስ ተቋምና ሠራተኞቹ ምን ያህል ችግር እንደሚያጋጥማቸው መገመት የሚያዳግት አይመስለንም።

ከደርግ መንግሥት መውደቅ በኋላ በኢ.ፌ.ዲ.ሪ መንግሥት የኤኮኖሚ ሥርዓቱ በነፃ የገበያ ኤኮኖሚ ሥርዓት የሚመራ በመሆኑ ባንኩም ሆነ ሠራተኛው በጥናት ላይ የተመሠረተ ብድር በመስጠት ከፍተኛ እንቅስቃሴ በማድረግ ላይ ናቸው። በኢትዮጵያችን ከፍተኛ የሀብት ምንጭ መሠረቱ የእርሻ ሥራ ወይም መሬት እንደመሆኑ ይህ የሀገሪቱና የመላው ሕዝብ የጋራ ንብረት የሆነው መሬት የሕዝብና በመንግሥት እጅ የሚተደደር ሆኖ የማልማት አቅም ያለው ባለሀብት ሁሉ ለሀገሪቱና ለሕዝቡ በሕግ በሚወሰን ክፍያ በመክፈል የማልማትና የመጠቀም መብት በሚያስከብር ሁኔታ በኢ.ፌ.ዲ.ሪ ሕገ መንግሥት በደነገገው መሠረት ባለሀብቶች በአግሮ ኢንዱስትሪ፣ በአገልግሎት መስጫ፣ በሪል ስቴትና ... ወዘተ የተሰማሩ በመሆናቸው ባንኩም የልማት ድጋፉን ለመሰጠት አመቺ ሁኔታ ተፈጥሮለታል።

ሠራተኛውም የአካዳሚክ እውቀቱንና የሙያ ክህሎቱን እያዳበረ በታሪክና በሙያ አጋጣሚ ለዚህ ለባንኩ 100ኛ ዓመት ታዳሚ ለመሆን የታደለው ባለወር ተራ- እንበለው የ100 ዓመት ተረኛ ሠራተኛ ታሪካዊ ኃላፊነቱን መወጣት ይጠበቅበታል። እንደ ዘመኑ የሥልጣኔና የዕድገት ደረጃ በዘመኑ የቴክኖሎጂ ውጤት በመታገዝ በሁለንተናዊ ዘርፍ ደንበኞችን የሚያረካ አገልግሎት በመስጠት ልማት ባንኩን ዘመኑን የሚወክል ባንክ ማድረግ ይጠበቅብናል። ልማት ባንኩን በተሻለ አቋም ላይ አድርጎ ለመጨመር ትውልድ የማስረከብ ሀገራዊ ኃላፊነት እንዳለብን ለአፍታም ልንዘነጋው አይገባም።

ስለሆነም መላው የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ሠራተኞች ከማኔጅመንቱና ከሥራ ሂደት ባለቤቶች በሚሰጣቸው አመራር መሠረት እጅና ጓንት በመሆን ያለንን ውስን ሀብት ተጠቅመን ደንበኛን የሚያረካ አገልግሎት በመስጠት ሀገራችን የክፍለ ዘመኑን የልማት ግብ ለማሳካት እንድትችል ባንካችን ከፍተኛ አስተዋጽኦ እንደሚያደርግ እምነታችን የፀና ነው።

በመጨረሻም ማሳሰብ የምንፈልገው ሠራተኛው ለሀገሩ፣ ለድርጅቱ ሥራና ዕድገት መሳካት ቆርጦ የተነሳ በመሆኑ ባንኩም የሥራ አካባቢውን ደህንነት በማስጠበቅ፣ የተሟላ የጤና አገልግሎት ሠራተኛው እንዲያገኝ በማድረግ፣ ተገቢውን ጥቅማጥቅም በወቅቱ በመስጠት የአካዳሚክና የሙያ ክህሎት የሚዳብርበትን ከመቼውም በላይ በላቀ ሁኔታ በማመቻቸት ተግባራዊ እንቅስቃሴ በማድረግ የበኩሉን ሚና እንደሚወጣ ሙሉ እምነት አለን።

እግዚአብሔር ኢትዮጵያን ይባርክ
በሥራ ጥረታችን ድህነትን ታሪክ እናደርጋለን
የኢትዮጵያ ልማት ባንክ መ/ሠ/ማ

የመቶኛ ዓመት በዓል ዝግጅት ዐቢይ ኮሚቴ ሰብሳቢ መልዕክት

አቶ ተካ ይብራህ የጥናትና ምርምር የሥራ ሂደት ሥራ አሥኪያጅና የመቶኛ ዓመት በዓል አከባበር ዐቢይ ኮሚቴ ሰብሳቢ

በሀገራችን ኢትዮጵያ የልማት ባንክ (ፕሮጀክት ፋይናንስ) አገልግሎት ከተጀመረ 100 ዓመት ያስቆጠረ ቢሆንም በእነዚህ ባለፉት ዘመናት በነበሩት መንግሥታት፣ የባንኩ አመራር ሰጪ አካል አባላት፣ ሙያተኞችና ሠራተኞች እንዲሁም የልማት አርበኛው በሆነው በራሱ ባለሀብቱ ጭምር የተሠሩት አኩሪ ሥራዎች በሀገሪቱ ሕዝቦች ዘንድ በስፋት ታውቀው ተገቢ ቦታ እንዲሰጣቸውና ቀጣዩ ትውልድም ከእነዚህ ተሞክሮዎች ተምሮ ይበልጥ በፅንሕት ጠንክሮ ለውድ እናት ሀገሩ እንዲሠራ የሚያደርጉ የማስተዋወቅ ተግባሮች በኢትዮጵያ ልማት ባንክም ሆነ በሀገር ደረጃ እስከ ቅርብ ጊዜ ድረስ በአጥጋቢ ሁኔታ አልተከናወኑም፡፡

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ያለፈባቸው የእድገት ምዕራፎች ብዙ ውጣ ውረድ የበዛባቸው ቢሆኑም ለሀገሪቱ ዜጎች የሥራ እድል በመፍጠር፣ ተጨማሪ ገቢ በማስገኘት፣ የውጭ ምንዛሬ ምንጭ በመፍጠርና አዳዲስ ቴክኖሎጂ በማስተዋወቅና እንደሀገር በራስ መተማመንን የሚፈጥሩ ብቻ ሳይሆኑ ለቀጣዩ ትውልድም ጭምር ቅርስ የሆኑ ኘሮጀክቶች ፋይናንስ በማድረግና የቴክኒክና የምክር አገልግሎት በመስጠት ያከናወነው ተግባር አኩሪ ነው፡፡

ይህ ባንክ የረዥም ዘመን የታሪክ ባለፀጋ ቢሆንም እስከ ቅርብ ጊዜያት ድረስ ይከተል በነበረው ዝግ የሕዝብ ግንኙነት ፖሊሲ የተነሳ ተቋሙ በሀገር ኢኮኖሚ ግንባታ የተጫወተው ሚናና ያበረከተው አስተዋጽኦና መልካም እሴቶቹ አይታወቁም ነበር፡፡ ከአዲሱ ሚሊኒየም ጀምሮ እየተካሄደ ባለው የሀገር/የተቋም ገጽታ ግንባታና በአሁኑ ወቅት በባንኩ እየተካሄደ ያለው የለውጥ ሂደት (Change Process) ምስጋና ይግባውና የባንኩ አመራር የሰጠውን መመሪያ መሠረት በማድረግ ባለፈው የካቲት ወር የተቋቋመው የባንኩ 100ኛ ዓመት በዓል ዝግጅት ኮሚቴ የራሱን የድርጊት መርሐ ግብር አዘጋጅቶ በማጽደቅ በአርአያነት የሚታይ ተግባራዊ እንቅስቃሴ ሲያደርግ ቆይቷል፡፡

እነዚህ የዚህ ኮሚቴ ተግባር ተጠናቆ ዛሬ በዓሉን“የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ሳምንት” በሚል በልዩ ልዩ ኹነቶች (Events) ለማክበር ተዘጋጅተናል፡፡ ትናንት በሀገር መካከለኛ ሠራዊት የሙዚቃ ባንድ ማርሻ የ100ኛ ዓመት በዓል ዋዜማውን በደመቀ ሁኔታ ማክበር የጀመርነው በዓላችን ከዛሬ ጀምሮ እስከ በዓሉ ፍፃሜ ድረስ በልዩ ልዩ ዝግጅቶች በተቋም ደረጃ መላው የባንኩ ሠራተኛና ልዩ ልዩ ባለድርሻ አካላት በቀዳሚነት በተገኙበት ሁኔታ ይከበራል፡፡

እንደትውልድ መላው የልማት ባንክ ሠራተኞችና ባለድርሻ አካላት በአንድነት ይህን ልዩ ታሪካዊ በዓል ለማክበር መብቃታችን በራሱ ልዩ ትርጉም ስላለው የሚሰጠን ደስታ የላቀ ነው፡፡ በሌላ በኩል ያለፉት ሁለት ትውልዶች ሠርተው በክብር ያስረከቡንን ባንክ የልማት ሚና ለማሳደግና ተቋሙን የ21ኛው ክፍለ ዘመን ባንክ በማድረግ ለቀጣዩ ትውልድ ለማስተላለፍ የሚጠበቅብን የቤት ሥራ ከባድ ቢሆንም እንደ አንድ የለውጥ ሃይል በግልና በጋራ ጠንክረን ከሠራን ለድል እንደምንበቃ እርግጠኞች ነን፡፡ ለዚህ ስኬት ማማርም የባለድርሻ አካላት አስተዋጽኦ ከፍተኛ ቦታ የሚሰጠው ነው፡፡

ለማጠቃለል ይህን በዓል እዚህ ደረጃ እንዲደርስ ከፍተኛ ድጋፍ ለሰጠው የባንኩ አመራር፣ ልዩ ልዩ የሥራ ሂደቶች (የባንኩ አካላቶች)፣ ስፖንሰሮች፣ የመገናኛ ብዙሃን ድርጅቶች ለዝግጅት ኮሚቴ አባላት በሙሉ ልባዊ ምስጋናዬን አቀርባለሁ፡፡

መልካም በዓል!!

ልማት ባንክ በኢትዮጵያ 100 ዓመት በልማት አጋርነት

በአባት-ባዬ እንዲይላሉ

1. መግቢያ

አንድ ድርጅት እንደ ድርጅትነቱ የሚሰጣቸውን አገልግሎቶች ለማሻሻል፣ እንደአስፈላጊነቱም ለመለወጥ፣ አድማሳቸውን ለማስፋት፣ የተጨማሪ ሁኔታዎች መልካም አጋጣሚዎች ይበልጥ ተጠቃሚ ለመሆን፣ ሥጋቶችንም ከወዲሁ ለመገንዘብ፣ ከተቻለ ለማስቀረት፣ ካልሆነም ለመቀነስ፣ በጎብኒተሰቡም ሆነ በመንግሥት እንዲሁም በሌሎች የባለድርሻ አካላት ተቀባይነት ለማግኘትና ሕልውናው እንዲቀጥል ለማድረግ ይቻለው ዘንድ፣ ከታሪክ አንጻር፣ የራሱን ያለፉም ሆኑ የአሁን የሥራ እንቅስቃሴዎቹን መፈተሽም ሆነ መመርመር ይገባዋል፣ አግባብም ነው።

አዎን፣ ታሪክ ያለፈ ጊዜያት እንቅስቃሴዎች የጥናትና የምርምር ውጤቶች ነው። «ነውን ለማወቅ፣ ነበርን ጠይቅ፣ ለወደፊቱም ለመጠንቀቅ» እንዲሉ፣ ታሪክ ትምህርት ቤት ነው። ተሞክሮን ወይም ልምድን ወደኋላ መለስ ብሎ ያካፍላል። ታሪክ ያለፉ በግ ጎኖች ይበልጥ ተጠናክረው እንዲቀጥሉ ያበረታታል፣ ያተጋልም። በጎ ያልሆኑትም እንዲታረሙና እንዲስተካከሉ፣ ዳግም እንዳይፈጸሙና ከወዲሁ እንዳገቱ ይገስጻል። ታሪክ የወደፊት ውጥኖችን ለማስቀመጥ፣ ውጥኖቹንም በሚገባ በሥራ ላይ ለማዋል፣ በዚህም የሚጠበቁ ኃላፊነቶችንና የታሪክ ድርሻዎችን ለመወጣት ይረዳል።

«ልማት ባንክ በኢትዮጵያ፣ 100 ዓመት፣ በልማት አጋርነት» በሚል ርዕስ የቀረበው የዚህ ጥናታዊ የታሪክ ጽሑፍ አግባብነትም፣ የዛሬው የኢትዮጵያ ልማት ባንክንም ሆነ ያለፉ የዘር ሐረጎቹን ሕልውና በመፈተሽ፣ መጠነ-ሰፊ ጎብኒ-ቀለማዊ የብድር ሥራ እንቅስቃሴዎቻቸውንም ሆነ ሌሎች አገልግሎቶቻቸውን በመመርመር ይበልጥ ከማወቅ፣ አውቆም ከታሪኩ ይበልጥ ለመማር፣ ለትውልድም ለማኖር ይቻል ዘንድ ካለው አስፈላጊነት፣ በውጤቱም የዛሬውን የኢትዮጵያ ልማት ባንክን ለማጠናከርም ሆነ በሚገባ ለመጠቀም እንዲቻል ለማድረግ፣ በዚህም ተቋሙ እንደተቋምነቱ ሕልውናው በዘላቂነት እንዲቀጥል መረጃን ከመስጠት አንጻር የሚታይና በዚሁ እውነታ ላይ የተመሠረተ ነው።

እርግጥ ነው፣ ልማት ባንክ በኢትዮጵያ ከተቋቋመ 100 ዓመት ዕድሜ ተቆጥሮለታል። በዚህ ዕድሜው ውስጥም ዓላማቸውም ሆነ ግባቸው እንደየወቅቱ ግንዛቤ «ልማትን ማስፋፋት» የሆነ ስምንት የልማት ባንክ የዘር ሐረጎች በኢትዮጵያ ተከስተዋል።

ባንኩ በመጀመሪያ ጊዜ በአዋጅ ከተቋቋመበት ከ1901 ዓ.ም ጀምሮ መሠረታዊ የልማት መርሆዎችን ሳይለቅ በልዩ ልዩ ስሞች እየተጠራ፣ ስሞቹ እንደሚያመለክቱትም ድርጅታዊ አቋሙን እያሰፋና እያጠናከረ፣ ዓላማና ግቦቹን፣ ራዕዩን፣ ተልዕኮውንና ተግባራቱን፣ እንዲሁም አገልግሎት የሚሰጣቸውን የኢኮኖሚ ዘርፎችና የብድር ዓይነቶችን በውል እያስቀመጠ፣ የካፒታል መጠኑን ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጠናከረ፣ የገንዘብ ምንጮቹን እያበራከተ፣ ከአገልግሎቶቹ ተጠቃሚዎች ዘንድ የሚፈልጋቸውን ጉዳዮች እያሳወቀ፣ የአቅጣጫዎች፣ የፖሊሲዎች፣ የቅድሚያ ትኩረቶችና መሰል ለውጦችንም ሆነ ማሻሻያዎችን እያደረገ በእርግጥም ለ100 ዓመት በልማት አጋርነት ከደንበኞቹ ጋር አብሮ ሠርቷል።

ቀዳሚ የዘር ሐረጎቹን ጨምሮ የ100 ዓመት ዕድሜ ባለፀጋና በልማት አጋርነቱ የአኩሪ ታሪክ በለቤት የሆነው የዛሬው የኢትዮጵያ ልማት ባንክ፣ በየታሪካዊ ወቅቱ ወደ ሥልጣን የመጡ የኢትዮጵያ መንግሥታት የኢኮኖሚ ልማት ፖሊሲዎችን፣ ስትራቴጂዎችን፣ ዕቅዶችን፣ ኘሮግራሞችንና የትኩረት አቅጣጫዎችን በመከተል ልማቱን በፋይናንስ አግዟል። የአገሪቱን ኢኮኖሚያዊ ልማትንም ሆነ ማኅበራዊ ዕድገትን ለማምጣት በተደረጉ እንቅስቃሴዎች ሁሉ የበኩሉን ሁለንተናዊ ሚና ተጫውቷል።

ለመሆኑ «ልማት ባንክ በኢትዮጵያ፣ 100 ዓመት፣ በልማት አጋርነት» «እውነተኛ» የገዙ ታሪክ ከየት ይጀምራል? የታሪኩ ሁለንተናዊ ገፅታና የተጫወተው ሚና ምን ይመስላል?

እስኪ 100 ዓመት ወደ ኋላ መለስ ብለን እንቃኝ፣ እውነታውን ለመረዳት ይቻለን ዘንድ።

2. የኢትዮጵያ ልማት ባንክ የዘር ሐረጎች

2.1 የርሻና የንግድ ማስፊያ

የኢትዮጵያ ማኅበር

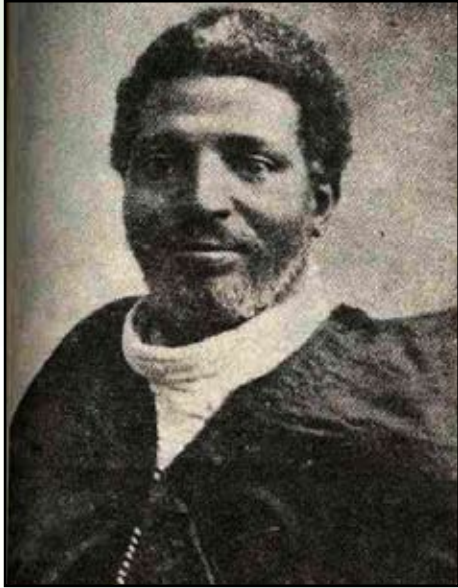
የርሻና፣ የንግድ፣ ማስፊያ፣ የኢትዮጵያ፣ ማኅበር =
 ፀዋጅ =
 ሞላ፣ አገዛዥ፣ ዘላለማዊ፣ ይሁላ፣
 ጻግማዊ፣ ምኒልክ፣
 ሥራጭ፣ አገዛዥ፣ ገንዘብ፣ ነገሥት፣ ዘላለማዊ =
 ባዘዘ፣ ያመተ፣ ምስረት፣ ገንቦት፣ ጸፎ፣ ቀን፣ አዲስ፣ አበባ፣
 ዙተግ፣ ላይ፣ ማኅንንተ፣ በየሚገቡት፣ አገር፣ ወሰን፣ ላላው፣
 ስል፣ ሕዝባቸው፣ ሆነው፣ የኢትዮጵያ፣ ማኅበር፣ አቁመው፣ ስሙ፣
 የርሻና፣ የንግድ፣ ማስፊያ፣ የኢትዮጵያ፣ ማኅበር፣ ተብሎ፣ እንዲጠራ፣
 ተስማምተው፣ የጻፉትን፣ የውል፣ ወረቀትና፣ ማኅበር፣ የሚያደርገው
 ትን፣ ደንብ፣ ወረቀት፣ ሕዝቡም፣ የጻፈውን፣ ያቤቱታ፣ ወረቀት፣
 ካዩን፣ በይላ፣ በዚሁም፣ ነገር፣ የገንዘብ፣ ሚኒስትራትና፣ የሚኒስትራት
 ርዕሶችን፣ ውሎ፣ ገብኦ፣ ማስማማቱን፣ አይተን፣ ቀጥሎ፣ የተጻፈውን፣
 ፈቃድ፣ ሰጥተናል =
 ማሸመሪያ =
 ይህንን፣ ማኅበር፣ ያቆሙ፣
 ጻግማዊ፣ ምኒልክ = እቴጌ፣ ጣይቱ =
 ራስ፣ ቤትወደድ፣ ተሰማ =
 ራስ፣ ወልደ፣ ጊዮርጊስ =
 ፊታውራሪ፣ ሀብተ፣ ጊዮርጊስ =
 በጅሮንድ፣ ሙሉጌታ =
 ነጋድራስ፣ ገይላ፣ ጊዮርጊስ =
 ጥፋትም፣ ከሳራም፣ በሆንባቸው፣ በዚህ፣ ነገር፣ ማንግሥት፣
 እልግልቶ፣ የታወቀ፣ ሆኖ፣ የራሳቸውን፣ ገንዘብ፣ አውጥተው፣ የርሻ
 ቸና፣ የንግድ፣ ማስፊያ፣ የኢትዮጵያ፣ ማኅበር፣ ብለው፣ እንዲያቆሙ፣
 ተፈትረዋቸዋል =
 ይህንንም፣ ፈቃድ፣ ስለ፣ ተቀበሉ፣ በዚህም፣ ውል፣ ጋራ፣ እን
 ድናት፣ ተጽደ፣ ፈርማቸውን፣ ያደረጉበትን፣ የደንብ፣ ወረቀት፣ ቃል፣
 ጠየቀው፣ ሙሉጌታ፣ አለባቸው =
 — የጸና —

ዳግማዊ አፄ ምኒልክ የማህበሩ መሥራች

እቴጌ ጣይቱ የማህበሩ መሥራች

በጅሮንድ ሙሉጌታ ይገቡ፣ የገንዘብ ማ/ር፣ የማኅበሩ የበላይ ጠባቂ

የመጀመሪያውና በኢትዮጵያ የልማት ባንክ ታሪክ ፈር ቀዳጅ የሆነው የርሻና የንግድ ማስፊያ የኢትዮጵያ ማኅበር ነው። ይህ ማኅበር በመባል የሚታወቀው የተቋቋመው «እኛ በዚህ ወረቀት ግርጌ የእጅ ፊርማችንን ያደረግን የኢትዮጵያ ማኅበር አቁመን ስሙን የርሻና የንግድ ማስፊያ የኢትዮጵያ ማኅበር ተብሎ እንዲጠራ ተስማምተናል።» በማለት፣ ማኅበሩን የመሰረቱት ሰባት የወቅቱ ከፍተኛ የመንግሥት ባለሥልጣናት ውላቸውን አቅርበው በጠየቁት፣ ዳግማዊ አፄ ምኒልክ በፈቀዱትና ግንቦት 23 ቀን 1901 ዓ.ም ባስነገሩት አዋጅ መሠረት ነው።

በአክሲዮን መልክ የተቋቋመው ይኸው ማኅበር አቋሙ የታመነና ጠንካራ ይሆን ዘንድም ዳግማዊ አፄ ምኒልክና እቴጌ ጣይቱ መሥራች ማኅበርተኛ ሆነው እንዲገቡ ተደርገዋል። ሌሎቹ መሥራቾችም ራስ ቤትወደድ ተሰማ ናደው፣ ራስ ወልደጊዮርጊስ፣ ፊታውራሪ ሀብተጊዮርጊስ ዲነግዴ፣ በጅሮንድ ሙሉጌታ ይገቡና ነጋድራስ ኃይለጊዮርጊስ ወልደሚካኤል ነበሩ። በኋላም ሌሎች ሰዎችና ነጋዴዎች አክሲዮን በመግዛት በማኅበሩ ውስጥ ተሳታፊ ሆነዋል።

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ሥራ የጀመረበት ህንፃ

ሚስተር አልፈርድ አቤል የርሻና የንግድ ማስፊያ የኢትዮጵያ ማህበር ሥራ አስኪያጅ ዲሬክተር

ሕንፃው ተጠግኖ አዲስ አበባን፣ ለመቆጣጠሪያ እንደዋለ

ሕንፃው በኢጣሊያ ወረራ ጉዳት እንደደረሰበት

የማኅበሩ የውል ቃል ሁሉ እንዲፈጸም በበላይነት ይጠብቁት የነበሩት የገንዘብ ሚኒስትሩ በጅርንዳ መሉጌታ ሲሆኑ፣ የማኅበሩን ጉዳይና ሥራ ሁሉ የሚያስፈጽሙ ሰባት አስፈጻሚ አለቆች ነበሩት። ከነዚህም መካከል የመጀመሪያው ሥራ አስኪያጅ ነጋድራስ በሀብቱ፣ ሶስተኛው ሥራ አስኪያጅ አቶ ወሰኔ ይገኙበታል። መሥራቾቹም ሆኑ አለቆች ሁሉም ኢትዮጵያውያን ነበሩ።

የማኅበሩ ዋና የተፈቀደ ገንዘብም ብር 3,200,000 ሲሆን፣ ይህ ገንዘብ 40,000 አክሲዮን ሆኖ የሚከፈል ነበር። መነሻ የተከፈለ ካፒታሉም ብር 375,830 ሲሆን፣ ቀሪውም እንደአስፈላጊነቱ በዲሬክተሮች ቦርድ ጥያቄ መሠረት የሚከፈል ነበር።

ማኅበሩ በ1920 ዓ.ም ላይ እንደገና እንዲደራጅ ተደርጓል። በዚህ ጊዜም፣ የአክሲዮን ባለድርሻዎቹ 60% የፈረንሳይኛ ፈቃደኛ ቡድንና 40% የኢትዮጵያ መንግሥት ነበሩ። ይኸው መነሻ ካፒታሉም መሉ በሙሉ የተከፈለ ነበር።

ምንአልባትም ከዚህ ጊዜ ጀምሮ ሊሆን ይችላል ተብሎ በሚገመት ሁኔታ ሥራ አስኪያጅ ዲሬክተሩ ሚስተር

አልፈርድ አቤል የተባሉ የውጪ ዜጋ ነበሩ።

የርሻና የንግድ ማስፊያ የኢትዮጵያ ማኅበር ዋና መ/ቤቱ አዲስ አበባ ከተማ ሆኖ ቅርንጫፎች አልነበሩትም። ነገር ግን ወኪል መ/ቤቶች ነበሩት።

የማኅበሩ ዓላማም፣ ኢትዮጵያ በዘመኑ የነበረው ሥልጣኔ በሚፈቅደው መንገድ እየተከታተለች በአርሻና በንግድ እርምጃዋን እንድታስፋፋ ሕዝቡም ራሱን እንዲችል፣ መንግሥትም ሀብታም እንዲሆን የታቀደ ነበር።

ተግባሩን በተመለከተም በውሉና ደንቡ ውስጥ እንደተጠቀሰው ማኅበሩ «...የርሻና የንግድ፣ የፋብሪካም ሥራ ሁሉ አስቦ ያደርጋል።» ዝርዝር ተግባራቱም አክሲዮኖችን፣ ቦንዶችንና የግዴታ ሰነዶችን መሸጥ፣ በልማት ሥራ ለሚሰማሩ ኢትዮጵያውያን ለ12 ወራት ያህል የሚቆይ የአጭር ጊዜ ብድር መስጠት፣ የሰጠውን መሰብሰብ፣ ገንዘብ በአደራ ማስቀመጥና በተፈለገ ጊዜ ከነወለዱ ለአስቀማጭ ወጪ አድርጎ መክፈል ነበር።

እነዚህንም ተግባራት እያከናወነ የርሻና የንግድ ማስፊያ የኢትዮጵያ ማኅበር እስከ 1928 ዓ.ም ድረስ በህልውና ቆይቷል።

2.2 የኢትዮጵያ የርሻ ባንክ

የኢትዮጵያ የርሻ ባንክ ከነፃነት በኋላ በኢትዮጵያ የሕዝብ ተወካዮችና ሕግ መወለኛ ምክር ቤቶች ውሳኔ መሠረት ሚያዝያ 21 ቀን 1937 ዓ.ም በወጣ አዋጅ ቁጥር 75/1937 ዓ.ም የተቋቋመ የመንግሥት ባንክ ነው።

የርሻ ባንኩ ሲቋቋም በእርሻ ሚኒስቴር ሥር ሆኖ አመራር ይሰጠውና በበላይነት ይቆጣጠረው የነበረው ከአምስት የማያንሱ፣ ከሰባት የማይበልጡ አባላትን ያቀፈ የዲሬክተሮች ጉባኤ ነበር። ሰብሳቢውም የእርሻ ሚኒስትሩ ክቡር አቶ መኰንን ሀብተወልድ ሲሆኑ፣ ሥራ አስኪያጅ ዲሬክተሩም ቀድሞ የርሻና የንግድ ማስፊያ የኢትዮጵያ ማኅበር ሥራ አስኪያጅ ዲሬክተር የነበሩት ፈረንሳይው ሚስተር አልፈርድ አቤል ነበሩ።

የባንኩ የተፈቀደ ካፒታልም 1,000,000 የማርትሬዛ ብር ሲሆን፣ ምንጩም የኢትዮጵያ መንግሥት ግምጃ ቤት ነበር። ካፒታሉ በመጀመሪያ 30% የተከፈለ ሲሆን፣ ቀሪው የዲሬክተሮች ጉባኤ በሚያቀርበው ጥያቄ መሠረት እንደሚከፈለውና በዚሁ ጉባኤ በሚቀርብ ጥያቄ ሊጨመርለት ይችላል ነበር።

የርሻ ባንኩ ዐቢይ ዓላማም ለእርሻ ሀብት፣ ከእርሻ ሥራ ጋር ለተያያዙ የኢንዱስትሪና የንግድ ሥራዎች ገንዘብ ማበደር ሆኖ፣ ዋነኛ ተግባራቱና ትኩረቱ ግን በኢጣልያ ወረራ ወቅት ከፍተኛ ጉዳት ለደረሰባቸው የአነስተኛ መሬት ባለይዞታዎች የከብትና የዘር እህል መግዣ፣ ቤቶቻቸውን የመሥሪያ ወይም የመጠገኛ፣ የእርሻ ሥራዎችን የማዘጋጃ ብድሮችን መስጠት፣ እንዲሁም መያዣ መቀበልና መስጠት ነበር።

የርሻ ባንኩ እነዚህን የባንክ ሥራዎች ያከናውን የነበረው በአዲስ አበባ ከተማ፣ ከጣሊያን ወረራ በፊት የርሻና የንግድ ማስፊያ የኢትዮጵያ ማኅበር ዋና መ/ቤት በነበረው ሕንፃ ውስጥ ነበር።

በአጠቃላይም፣ የኢትዮጵያ የርሻ ባንክ አቅሙና ሁኔታው በፈቀደለት መጠን፣ በዚሁ የታሪክ አጋጣሚ ወቅት በምዕራብ አውሮፓ ውስጥ

የኢትዮጵያ የርሻ ባንክ ዋና መ/ቤት

ሁለተኛው የዓለም ጦርነት ጉዳት ያደረሰባቸውን ወገኖች ለመታደግ የተንቀሳቀሰው ዓለም አቀፍ የመልሶ ግንባታና ልማት ባንክን፣ በእጅጉም የዓለም ባንክ በመባል የሚታወቀውን የፋይናንስ ተቋም ተግባራትን በብሔራዊ ደረጃ ያከናወነ እነዚሁኑ

ክቡር አቶ መኰንን ሀብተወልድ የቦርድ ፕሬዝዳንት

ተግባራቱን እያከናወነም እስከ 1942 ዓ.ም ድረስ በህልውና የዘለቀ ልማት ባንክ ነው።

2.3 የኢትዮጵያ የእርሻና የንግድ ባንክ

የኢትዮጵያ የእርሻና የንግድ ባንክ የተቋቋመው፣ በኢትዮጵያ የተወካዮችና ሕግ መወሰኛ ምክር ቤቶች ውሳኔዎች አማካኝነት መስከረም 20 ቀን 1942 ዓ.ም ለኢትዮጵያ የርሻ ባንክ ተጨማሪ ችሎታና ሥልጣን በሰጠው የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት አዋጅ ቁጥር 110/1942 ዓ.ም መሠረት ነው።

የዚህ ባንክ የበላይ ተቆጣጣሪ አካልም፣ የኢትዮጵያ መንግሥት ባንክ የዲሬክተሮች ኮሚቴ ሲሆን፣ ሥራ አስኪያጅ ዲሬክተሩም የቀድሞው የኢትዮጵያ የርሻ ባንክ ሥራ አስኪያጅ ዲሬክተር የነበሩት ሚስተር አልፈርድ አቤል ነበሩ።

የባንኩ ዋና መ/ቤትም አዲስ አበባ ከተማ ውስጥ ይገኝ በነበረው የቀድሞው የኢትዮጵያ የርሻ ባንክ ዋና መ/ቤት በነበረው ሕንፃ ውስጥ ነበር።

የኢትዮጵያ የእርሻና የንግድ ባንክ የስም ለውጡም የባንኩን ዓላማና ተግባራቱን የሚገልጽ ሲሆን፣ ይህም ባንኩ የእርሻም ሆነ የንግድ ሥራ ድርጅቶችን በፋይናንስ እንዲያግዝና በፋይናንስ ዝውውር ሥራዎች ላይ እንዲሰማራ ተጨማሪ ሥልጣን እንደተሰጠው ያመለክታል።

እነዚህም ተግባራት ለተወሰነ ጊዜ የሚቀመጡ፣ በተጠየቁ ጊዜም የሚከፈሉ የአደራ ገንዘቦችን መቀበልና ማስቀመጥ፣ እንዲሁም ሌሎች ማናቸውንም የባንክ ሥራዎችን መሥራት ሲሆኑ፣ በእነዚህ ሥራዎች ላይ እስከ 1943 ዓ.ም ድረስ የኢትዮጵያ የእርሻና የንግድ ባንክ በህልውና ቆይቷል።

2.4 የኢትዮጵያ የልማት ወይም ዴቪሎፕመንት ባንክ

የኢትዮጵያ የልማት ወይም ዴቪሎፕመንት ባንክ የተቋቋመው በተወካዮችና በሕግ መወሰኛ ምክር ቤቶች ውሳኔዎች መሠረት መጋቢት 10 ቀን 1943 ዓ.ም የልማት ባንኩን ለማቋቋም በወጣው የኢትዮጵያ ንጉሠ-ነገሥት መንግሥት አዋጅ ቁጥር 116/1943 ዓ.ም ነው።

አመሠራረቱም፣ የቀድሞ የኢትዮጵያ የእርሻና የንግድ ባንክ አንዳንድ ለውጦችን ካደረገ በኋላ ከልማት ወይም ከዴቪሎፕመንት ባንክ ጋር ተደባልቆ አንድ ይሆንና አዲሱ የኢትዮጵያ የልማት ወይም ዴቪሎፕመንት ባንክ ሥራውን ከጀመረበት ቀን አንስቶ የእርሻና የንግድ ባንኩ ልዩ የንግድ መሥሪያ ቤት መሆኑ በማክተም ነበር።

የልማት ወይም ዴቪሎፕመንት ባንኩ ሲቋቋም፣

ክቡር ባላንቦራስ ማኅተመ ሥላሴ ወ/መስቀል የቦርድ ፕሬዝዳንት

የነበረውን ድርጅታዊ ቅርጽ እንዲይዝ የተደረገው ከዓለም አቀፍ የመልሶ ግንባታና ልማት ባንክ ጋር በተደረሰ ስምምነት ሲሆን፣ እንደአስፈላጊነቱም በየጊዜው የአደረጃጀት መሻሻሎችንና ለውጦችን አድርጓል።

ክቡር አቶ አበበ ረታ፣ የእርሻ ባንክ የዲሬክተሮች ጉባኤ ሰብሳቢ

በወቅቱ ለዚህ የልማት ባንክ አመራር ይሰጠው የነበረው ከአምስት የማይንሱና ከሰባት የማይበልጡ አባሎችን ያቀፈ ተሟላ የዲሬክተሮች ጉባኤ ቦርድ ነበር። የቦርዱ ሰብሳቢም

ክቡር ልጅ ሚካኤል እምና የቦርድ ፕሬዝዳንት

ተሻሻላል ፕሬዝዳንትና ምክትል ፕሬዝዳንት ነበሩ።

እነዚህም ፕሬዝዳንቶችና ምክትል ፕሬዝዳንቶች በቅደም ተከተል ክቡር ባለምባራስ ማንተመሥላሴ ወልደመስቀል፣ ክቡር ልጅ ሚካኤል እምሩ፣ ክቡር አቶ ታደሰ ያዕቆብ፣ የእርሻ ሚኒስቴር ምክትል ሚኒስትር፣ ክቡር አቶ አካለወርቅ ሀብተወልድ፣ የእርሻ ሚኒስትር፣ ክቡር አቶ እንዳልካቸው መኮንን፣ የንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስትር / ምክትል ፕሬዝዳንት/፣ ክቡር ደጃዝማች ግርማቸው ተ/ኃዋርያት፣ የእርሻ ሚኒስትር፣ ክቡር አቶ ሐዲስ ዓለማየሁ የፕላንና የልማት ሚኒስትር፣ ክቡር አቶ አበበ ረታ፣ የንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስትር /ምክትል ፕሬዝዳንት/፣ በኋላም የእርሻ ሚኒስትር ፕሬዝዳንት በመሆን፤

በተጨማሪም የኢትዮጵያ የልማት ወይም ዲቪሎፕመንት ባንክ አንድ ተሻሻላ ሥራ አስኪያጅ ዲሬክተር ነበረው።

በዚህም መሠረት የልማት ዲቪሎፕመንት ባንኩ እንዲቋቋም በቅድሚያ ፈረንሳይው ሚስተር አልፈሬ ድ አቤል፣ ቀጥለውም ሚስተር ኢ.ቲ.ኮፐር ከዚያም ዶ/ር ኸርማን ጄ ቡትከስ ሲሆኑ፣ ከዚህ በኋላ ግን የኢትዮጵያ የልማት ወይም ዲቪሎፕመንት ባንክ ሥራ አስኪያጅ ዲሬክተር ሆነው በመሾም ወደ አመራር የመጡት በመላ ኢትዮጵያውያን ነበሩ። እነርሱም በቅድሚያ ክቡር አቶ አርአያ እቁበ እግዚዕ በምክትል ሚኒስትር ማዕረግ፣ ከዚያም አቶ ተካልኝ ገዳሙ ዋና ሥራ አስኪያጅ ዲሬክተር ሆነው በመሾም አገልግሎት ሰጥተዋል።

የኢትዮጵያ የልማት ወይም ዲቪሎፕመንት ባንክ በዋነኛነት በኢትዮጵያ መንግሥት የተፈቀደ ብር 13,000,000 መነሻ ካፒታል ነበረው። ከዚህም ውስጥ የተከፈለ ብር 11,000,000፣ እንዲሁም ብር 2,000,000 ከዓለም አቀፍ የመልሶ ግንባታና ልማት ባንክ በብድር የተገኘ ነበር።

የኢትዮጵያ የልማት ወይም ዲቪሎፕመንት ባንክ ዋና መ/ቤት አዲስ አበባ ከተማ ውስጥ ሆኖ፣ በመጀመሪያ በቀድሞው በኢትዮጵያ የእርሻና የንግድ ባንክ ዋና መ/ቤት፣ በኋላም ወደ አሁኑ የኢትዮጵያ ቀይ መስቀል ዋና መ/ቤት ሕንፃ ውስጥ ተዛውሯል።

የልማት ወይም ዲቪሎፕመንት ባንኩ የሚሰጣቸውን አገልግሎቶች ይበልጥ በአገሪቷ ለማዳረስ ያስችለው ዘንድም፣ በ1944 ዓ.ም ላይ የመጀመሪያውን ቅርንጫፍ በናዝሬት፣ ከዚያም በጂማ፣ በጎሬ፣ በይርጋለም፣ በአሥመራና በደሴ ከተሞች ቅርንጫፍ መ/ቤቶችን በተከታታይ ከፍቷል። ተዘዋዋሪ ቅርንጫፍም በተጨማሪነት አቋቁሟል።

መጠሪያ ስሙ ወደ የኢትዮጵያ የልማት ወይም ዲቪሎፕመንት ባንክ የተለወጠውም የባንኩ መሠረታዊ ሚና የብሔራዊ ኢኮኖሚውን የእርሻና የኢንዱስትሪ ዘርፎች ልማትን ማፋጠን መሆኑን አፅዕኖት ለመስጠት ነበር።

መሠረታዊ ዓላማዎቹም በኢትዮጵያ ውስጥ የግል ኢንዱስትሪና የእርሻ ልማት እንዲስፋፋ መርዳትና በኢትዮጵያ ውስጥ ገንዘቦች ጥቅም በሚሰጡ ሥራዎች

ክቡር አቶ ሀዲስ አለማየሁ የፕላንና የልማት ሚ/ር፣ ፕሬዝዳንት

ክቡር አቶ ተካልኝ ገዳሙ፣ በም/ሚኒስትር ማዕረግ ፣ ዲሬክተር ሥራ አሥኪያጅ

ላይ እንዲውሉ ማድረግ ነበር።

ተግባራቱም ለእርሻ፣ ለኢንዱስትሪ ወይም ለንግድ ሥራዎች የመካከለኛና የረጅም ጊዜ፣ እንዲሁም ለጥራጥሬና ቅባት እህሎች መግዣ የአጭር ጊዜ ብድሮችን መስጠት ነበር። የአጭር ጊዜ ብድር የሚሰጠውም በቀጥታ በልማት ባንኩ ሳይሆን ናዝሬት ከተማ ባቋቋመው የራሱ መነሻ ካፒታል የራሱ ውስጣዊ አስተዳደር በነበረው፣ ሴሪስ ኩባንያ ተብሎ በሚታወቀውና በሚስተር አልፈርድ አቤል ሥራ አስኪያጅነት ይመራ በነበረው ቅርንጫፍ መ/ቤቱ አማካኝነት ነበር።

የኢትዮጵያ የልማት ወይም ዲቪሎፕመንት ባንክ ቀደም ሲል ለተጠቀሱት የልማት ሥራዎች የፋይናንስ እገዛና ቴክኒካዊ የሙያ ምክር አገልግሎት በመስጠት እስከ 1962 ዓ.ም ድረስ በህልውና ሊዘልቅ ችሏል።

2.5 የአገር ሥራ ማስፋፊያ ባለአክሲዮን ማኅበር

ሙሉ በሙሉ የተከፈለ የመንግሥት የአክሲዮን ድርሻ ነበር። የአገር ሥራ ማስፋፊያ ባለአክሲዮን ማኅበር ምንም እንኳን የራሱ ቅርንጫፍ መ/ቤቶች ባይኖሩትም፤ በአገር ውስጥና በውጪ አገሮች

የአገር ሥራ ማስፋፊያ ባለአክሲዮን ማኅበር፤ በኢትዮጵያ የንግድ ሥራ ደንብ መሠረት ነሐሴ 1956 ዓ.ም ተቋቁሞ የሥራ እንቅስቃሴውን የጀመረው «የኢትዮጵያ ኢንቨስትመንት ባንክ አክሲዮን ማኅበር» በሚል መጠሪያ ነበር።

የአገር ሥራ ማስፋፊያ ባለአክሲዮን ማኅበር ዋና መ/ቤት / የአሁኑ የአራት ኪሎ ፖስታ ቤት/

የአገር ሥራ ማስፋፊያ ባለአክሲዮን ማኅበር የሚለውን ስያሜ ያገኘው ግን በመስከረም ወር 1958 ዓ.ም ላይ ልዩ የባንኩ ጠቅላላ ስብሰባ ባፀደቀው የመተዳደሪያ ደንቦች መሠረት ነው።

ይህ ባለአክሲዮን ማኅበር መጀመሪያ ሲቋቋም ሙሉ በሙሉ መንግሥታዊ የኢንቨስትመንት ድርጅት ሆኖ ነው። ዋና ዋና መሥራቾቹም የገንዘብ ሚኒስቴር፣ የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ አክሲዮን ማኅበር፣ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ፣ የንብረት ማልሚያና የገንዘብ ቁጠባ ባንክ፣ እንዲሁም የኢትዮጵያ መብራትና ኃይል ማመንጫ ባለሥልጣን ነበሩ።

የባንክ ወኪሎች ነበሩት። ዋና መ/ቤቱም አዲስ አበባ ከተማ ውስጥ ነበር።

የባለአክሲዮን ማኅበሩ ዋነኛ ዓላማም፣ ያለውንና የሚያገኘውን የገንዘብ ሀብት ሁሉ ትርፍ ሊያስገኙ በሚችሉ የልማት ሥራዎች ላይ ማዋል ሲሆን፣ በተለይ በብሔራዊ ኢኮኖሚው የእርሻ፣ የኢንዱስትሪና የንግድ ዘርፎች ውስጥ ለሚንቀሳቀሱት የልማት ፕሮገራዎች የፋይናንስ ድጋፍ ማድረግ ነበር።

የአገር ሥራ ማስፋፊያው እንደተቋቋመ አመራር ያገኘ የነበረው ቁጥር አራት ከሆነ የዲሬክተሮች ቦርድ ሲሆን፣ የቦርዱ ሊቀመንበርም ክቡር አቶ ሙላቱ ደበበ የገንዘብ ሚኒስቴር ምክትል ሚኒስትር ነበሩ። ቆይቶም የቦርዱ አባላት ቁጥር ወደ ስድስት ከፍ እንዲል ተደርጓል። በዚህም ጊዜ ሊቀመንበሩ ክቡር አቶ ሐዲስ አለማየሁ የኅላንና የልማት ሚኒስትር ነበሩ።

ተግባራቱም፣ ይህንኑ ዓላማ እውን ለማድረግ በካፒታል መዋጮ መልክ መሳተፍ፣ የመካከለኛና የረጅም ጊዜ ብድሮችን መስጠት ሲሆን፣ ይህም የልማት ፕሮገራዎቹ ከንግድ ባንኮች በቀጥታ የሚያገኙትን የብድር አገልግሎት ሲያስፈልግ ማሟላትን ያካትታል።

በኋላም የቦርዱ አባላት ቁጥር ወደ ሰባት አድጓል። በዚህ ወቅትም ሊቀመንበሩ የኢትዮጵያ መንግሥት የገንዘብ ሚኒስትር የነበሩት ክቡር አቶ ሙላቱ ደበበ ነበሩ።

የአጭር ጊዜ የግዴታ ሠነዶችንና ዋስትና መስጠት፣ የሚቻል ከሆነም ብድሮችን ማዛወር፣ እንዲሁም ከኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ፈቃድ ሲያገኝ ከውጪ አገር አበዳሪ የፋይናንስ ድርጅቶች የውጪ ገንዘብ መበደር፣ የተገኘውንም ገንዘብ በጥቅም ላይ ማዋል፣ እንደአስፈላጊነቱም የገንዘብ አያያዝ፣ የአስተዳደርና ሌሎች ሙያዊ የምክር አገልግሎቶችን ለደንበኞቹ መስጠት ተጨማሪ የማኅበሩ ተግባራት ነበሩ።

አክሲዮን ማኅበሩ መጀመሪያ ሲቋቋም ሥራው ይመራ የነበረው በምክትል ዋና ሥራ አስኪያጅ ነበር። እርሳቸው የውጪ አገር ዜጋው ሚስተር ኤች.ቢ.ቢ አሊቮር ነበሩ። ቆይቶም ዋና ሥራ አስኪያጅ ለመሆን ችለዋል።

የአገር ሥራ ማስፋፊያ ባለአክሲዮን ማኅበር ቀደም ሲል የተጠቀሱትን ተግባራት እያከናወነና በወቅቱ ተመሳሳይ ሥራዎችን ያከናውን ከነበረው የኢትዮጵያ የልማት ወይም ዴቪሎፕመንት ባንክ ጋር ብርቱ ተወዳዳሪ ሆኖ እስከ 1962 ዓ.ም ድረስ በህልውና ተንቀሳቅሷል።

የአገር ሥራ ማስፋፊያው በአክሲዮን ማኅበርነት ሲመደብ የነበረው ካፒታል 10 ሚሊዮን ነበር። በኋላም ብር 20 ሚሊዮን ሊደርስ ችሏል። ይህም

2.6 የእርሻና ኢንዱስትሪ ልማት ባንክ አክሲዮን ማህበር

የእርሻና ኢንዱስትሪ ልማት ባንክ አክሲዮን ማህበር የተቋቋመው ነሐሴ 22 ቀን 1962 ዓ.ም በዓላማቸው፣ በአቋማቸውና በሥራቸው ተመሳሳይ የነበሩት የኢትዮጵያ የልማት ወይም ዴቪሎፕመንት ባንክ፣ እንዲሁም የአገር ሥራ ማስፋፊያ ባለአክሲዮን ማህበር ሥራዎቻቸውን አዋህደው በተቀላጠፈ ሁኔታ ለማካሄድ ይቻል ዘንድ የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት መንግሥት ባወጣው የልማት ባንክ / መሻሪያ/ ድንጋጌ ቁጥር 55/1962 ዓ.ም መሠረት ነው።

ልማት ባንኩ በንግድ ሕግ መሠረት በአክሲዮን ማኅበር ሲቋቋም፣ ባለቤትነቱ ሙሉ በሙሉ የኢትዮጵያ መንግሥት ነበር። የአክሲዮን ባለድርሻዎቹም የገንዘብ ሚኒስቴር፣ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ፣ የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ፣ የኢትዮጵያ መብራትና ኃይል ባለሥልጣን፣ እንዲሁም የኢትዮጵያ ቤቶችና ቁጠባ ኮርፖሬሽን አክሲዮን ማኅበር ነበሩ።

የእርሻና ኢንዱስትሪ ልማት ባንክ አክሲዮን ማኅበር ከፍተኛው የሥልጣን አካል የአክሲዮን ባለድርሻዎቹ ጠቅላላ ጉብኤ ነበር። ለአክሲዮን ማኅበሩ አመራር ይሰጥ የነበረውም ከአምስት እስከ ሰባት የሚደርሱ ሹመኛ አባላትን የያዘ የዲሬክተሮች ቦርድ ነበር።

ክቡር አቶ ማሞ ታደሰ የቦርድ ሊቀመንበር

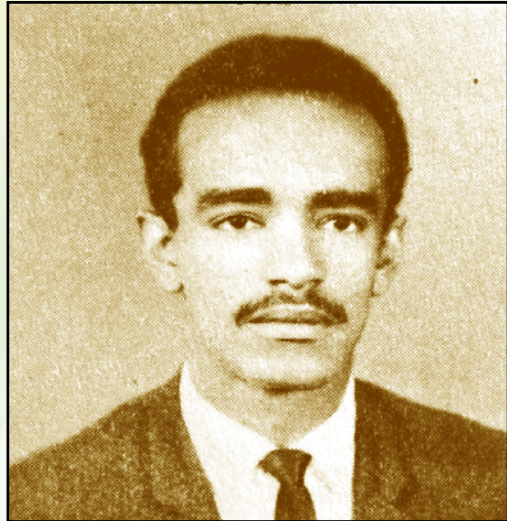
በኋላም የአባላቱ ቁጥር ወደ አሥር ከፍ እንዲል ተደርጓል።

የቦርዱ ሊቀመንበርም በወቅቱ የገንዘብ ሚኒስትር የነበሩት በቅድሚያ ክቡር አቶ ማሞ ታደሰ፣

ክቡር አቶ አሰፋ ደምሴ ሥራ አስኪያጅ ዲሬክተር

በኋላም ክቡር አቶ ነጋሽ ደስታ ከዚያም አቶ ተፈራ ወልደሰማያት፣ የነበሩ ሲሆኑ በዚህን ጊዜም ከ1968 ዓ.ም ጀምሮ ግን ለአክሲዮን ማኅበሩ አመራር ሰጪውና የበላይ ተቆጣጣሪ ባለሥልጣኑ አካል የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ እንዲሆን ተደርጓል። ባለሥልጣናቱም የብሔራዊ ባንኩ ዋና አስተዳዳሪ የነበሩት አቶ ለገሠ ጥቅሄርና ምክትል ዋና አስተዳዳሪ የነበሩት ሥራ አስኪያጅ ዲሬክተሩም ክቡር አቶ አሰፋ ደምሴ ነበሩ። በኋላም አቶ አዲስ አንተነህ በተጠባባቂ ሥራ አስኪያጅ ዲሬክተርነት ከዚያም አቶ ከበደ ኩምሣ በሥራ አስኪያጅ ዲሬክተርነት፣ ለአክሲዮን ማኅበሩ አገልግሎት ሰጥተዋል።

ክቡር አቶ አዲስ አንተነህ ተ/ሥራ አስኪያጅ ዲሬክተር

ልማት ባንኩ በዚህ ሁኔታ ሲቋቋም በሕግ የተመዘገበ ብር 100 ሚሊዮን መነሻ ካፒታል ነበረው። ከዚህ ውስጥም እስከ ሰኔ 30 ቀን 1966 ዓ.ም ድረስ ብር 88,234,700 ያልተከፈለ የአክሲዮን ካፒታልና መጠባበቂያ ነበረው። ሆኖም ግን በዚህ በተጠቀሰው ዓመት በአገሪቱ ውስጥ የተደረገው የፖለቲካ ሥርዓት ለውጥ በባንኩ ሂሳብ በአሉታዊ ጎኑ ለውጥን ሊያስከትል ችሏል። ባንኩ የደረሰበትን ይህን ኪሣራ ለማካካስም የመጠባበቂያ ሂሳብን የማይጨምር፣ ቀድሞ የባንኩ ጥገና በነበረው የንብረት ማልሚያ አክሲዮን ማኅበር ስም ለንብረት ማልሚያ የዋለ ብር 2,320,000 የተቀነሰለት ብር 56.3 ሚሊዮን የሆነ የመንግሥት የግዴታ ሰነድ ባንኩ ተረክቧል።

ለሌሎች ገንዘብ አዛማች ድርጅቶች የመካከለኛና የረጅም ጊዜ ብድሮችን መስጠት፣ በካፒታል መዋጮ መካፈል፣ ሌሎችም በዚህ የካፒታል መዋጮ ተካፋይ እንዲሆኑ ማበረታታት፣ ያሉትን ተቀማጭ አክሲዮኖች መሸጥ፣ ለልማት ድርጅቶች ዋስ መሆን፣ ጥገኛ (Subsidiary) ድርጅቶችን ማቋቋም፣ በአጭር ጊዜ የሚከፈሉ የሰብል፣ የመሬት ማልሚያና የቀላል መሣሪያ መግዣ ብድሮችን መስጠት፣ ሌተር ኦፍ ክሬዲት በመክፈት ጊዜያዊ ብድር ወይም አቨር ድራፍት መስጠት፣ እንዲሁም በእቅድ፣ በአስተዳደር፣ በሂሳብ አያያዝና በገበያ ጥናት የምክር አገልግሎት መስጠት ነበር።

የእርሻና ኢንዱስትሪ ልማት ባንክ አክሲዮን ማኅበር ዋና መ/ቤትም አዲስ አበባ ከተማ ውስጥ ሆኖ፣ መጀመሪያ በአሁኑ ብሔራዊ ሆቴል ሕንፃ ውስጥ፣ በኋላም ራሱ ማኅበሩ ባስገነባውና አሁን የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ባለበት ሕንፃ ውስጥ ነበር።

የእርሻና የኢንዱስትሪ ልማት ባንክ አክሲዮን ማኅበሩ ቀደም ሲል የተጠቀሱትን የልማት እገዛ እንቅስቃሴዎቹን እያደረገ በህልውና እስከ 1971 ዓ.ም ድረስ ዘልቋል።

አክሲዮን ማኅበሩ የሚሰጣቸውን አገልግሎቶች የበለጠ ቀልጣፋ ለማድረግም፣ ከቀድሞው የኢትዮጵያ የልማት ወይም ዴቪሎፕመንት ባንክ ከተላለፉት ስድስት ቅርንጫፎች በተጨማሪ በአዋሃ፣ በመቱ፣ ባህርዳር፣ በነቀምት፣ በዲላ፣ በደንቢይሎና በጊምቢ ቅርንጫፎችንም ሆነ ንዑስ ቅርንጫፎችን በተከታታይ ከፍቷል። በአገር ውስጥና በውጪ አገሮችም ወኪል ባንኮች ነበሩት።

ክቡር አቶ ከበደ ኩምሣ ሥራ አስኪያጅ ዲሬክተር

የእርሻና ኢንዱስትሪ ልማት ባንክ አ.ማ ሲቋቋም ማንኛውንም የባንክ አገልግሎት እንዲሰጥ የተፈቀደለት ቢሆንም፣ ከዓላማው አንፃር ከሌሎች ባንኮች ለየት ያለ ዝንባሌ ነበረው። ይኸውም መንግሥት የሚያወጣውን የልማት ዕቅድ በመከተል፣ የአገር ውስጥና የውጪ የገንዘብ ምንጮችን ማፈላለግ፣ በተገኘውም ገንዘብ ልዩ ልዩ የገንዘብ አዛማች የሆኑ የልማት ድርጅቶችን በማገዝ የአገሪቱን የልማት እድገት ማፋጠን ነበር።

ዋና ዋና ተግባራቱም፣ የልማት ዓላማውን እውን ለማድረግ ለእርሻና ለኢንዱስትሪ፣ ለማዕድንና

2.7 የእርሻና ኢንዱስትሪ ልማት ባንክ

የእርሻና ኢንዱስትሪ ልማት ባንክ የተቋቋመው መጋቢት 20 ቀን 1971 ዓ.ም የጊዜያዊ ወታደራዊ አስተዳደር ደርግና የሚኒስጮች ምክር ቤትን ሥልጣንና ኃላፊነት እንደገና ለመወሰን በወጣው አዋጅ ቁጥር 110/1969 ዓ.ም አንቀጽ 5 /6/፤ እንዲሁም ልማት ባንኩን እንደገና ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 158/1971 ዓ.ም መሠረት ነው።

ልማት ባንኩ የሕግ ሰውነት ያለው መንግሥታዊ የገንዘብ ድርጅት ሆኖ በነዚህ አዋጆች እንደገና ሲቋቋም የበላይ ተቆጣጣሪውም የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ነበር።

በዚሁ በብሔራዊ ባንክ አቅራቢነትም በመንግሥት የሚሾም አንድ ዋና ሥራ አስኪያጅ ልማት ባንኩ ነበረው። በዚሁ መሠረት፤ በቅድሚያ ልማት ባንኩ በ1971 ዓ.ም ላይ እንደገና ሲቋቋም በዋና ሥራ አስኪያጅነት የተሾሙት አቶ ኑር ሁሴን ረጃ፤ በኋላም አቶ ፀጋዬ አስፋው ነበሩ።

ልማት ባንኩ በ1971 ዓ.ም ላይ እንደገና ሲቋቋም፤ የተፈቀደና ሙሉ በሙሉ የተከፈለ ብር 100,000,000 ካፒታል ነበረው።

የእርሻና ኢንዱስትሪ ልማት ባንክ፤ በሁሉም የፋይናንስ ሥራ እንቅስቃሴዎቹ ጠንካራ ሆኖ መዘለቅ፤ ደረጃቸው ከፍተኛ የሆኑ የኅድገት ጥናቶችን ማከናወን፤ እንዲሁም ወደ ገጠሩ ነበረተሰብ ዘንድ የአገልግሎት አድማሱን ማስፋት አለበት ተብሎ ስለታመነም፤ አዲስ አበባ ከተማ በሚገኘው ዋና መ/ቤቱ ውስጥ በልዩ ልዩ መምሪያዎችና ድጋፍ ሰጪ አገልግሎቶች ተደራጅቶ ነበር።

ቀደም ሲል ከነበሩት ቅርንጫፎች በተጨማሪም ሁሉም ለዋናው ሥራ አስኪያጅ በቀጥታ ሪፖርት የሚያደርጉ ሌሎች ቅርንጫፎች በድራዳዎ፤ በደሴና በጎባ ንዑስ ቅርንጫፎችም በወላይታ ሶዶ፤ በአለታ ወንዶ፤ በአሰላ፤ በአጋሮ፤ በጉንደር፤ በደብረማርቆስ፤ በገለምሶ ፤ በሻምቡ፤ በሆሣዕና፤ በወሊሶ፤ በአምቦ፤ በደብረብርሃን፤ በፍቼ፤ በሐረር፤ በዝዋይ በመቀሌና በይርጋለም ተቋቋመዋል።

የእርሻና ኢንዱስትሪ ልማት ባንክ ብቸኛ የአገሪቱ የልማት ባንክ ሆኖ እንደገና ሲቋቋምና ቀደም ሲል በተጠቀሱት ሁኔታዎች ሲደራጅ በውል ተለይተው የተቀመጡ ዓላማዎችና ተግባራት ነበሩት። ዓላማዎቹም፤

- የአገሪቱን ኢኮኖሚና ማኅበራዊ ዓላማዎች

አቶ ኑር ሁሴን ረጃ ዋና ሥራ አስኪያጅ

አቶ ፀጋዬ አስፋው ዋና ሥራ አስኪያጅ

በመከተል ለተወሰኑ የእርሻና ኢንዱስትሪ፤ እንዲሁም ለቀሩት የብሔራዊ ኢኮኖሚ ዘርፎች ብድር በመስጠት የአገሪቱን የኢኮኖሚ እድገት ማፋጠን እና

- ከአገር ውስጥ ወይም ከውጪ ካሉ ከግልም ሆኑ ከሌሎች ምንጮች ገንዘብ የሚገኝበትን መንገድ መሻት ነበር።

ልማት ባንኩ እነዚህን ዓላማዎች ከግቡ ለማድረስም የተቆጣጣሪውን ባለሥልጣን ማለትም የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክን መመሪያ በመከተል የሚፈጽማቸው ተግባራትና ሥልጣን ነበሩት። ዋና ዋናዎቹም፡-

- ❖ አጥጋቢ ውጤት ለሚያስገኙ የእርሻና ኢንዱስትሪ ኅድገቶች፤ እንዲሁም ለሌሎች የኢኮኖሚ ዘርፎች የመካከለኛና የረጅም ጊዜ ብድሮችን፤ ለእርሻ ምርት የሚውል የአጭር ጊዜ ብድርን መስጠት፤

- ❖ ለኅግደምታቸው ዋስ መሆን፤ ፕሮግራሞቹ ዘመናዊ የቴክኖሎጂና የአስተዳደር ቴክኒኮችን ሥራ ላይ እንዲያውሉ ጥረት ማድረግ፤
- ❖ ስለ አዳዲስ ኅግደምታቸው ጥናት ማካሄድ፤ የገንዘብ አጠቃቀማቸው በአግባቡ መሆኑን ማረጋገጥ፤ አዳዲስ ለውጦችን እንዲያዳብሩ ማድረግ፤

❖ እንዲሁም ከነዚህ ጋር ተያያዥነት ያላቸው ሌሎች የባንክ ሥራዎችን ሁሉ መሥራት ነበር።

ልማት ባንኩ እነዚህ ተግባራትን እያከናወነም እስከ 1987 ዓ.ም ድረስ በሕልውና ቆይቷል።

2.8 የኢትዮጵያ ልማት ባንክ

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ የተቋቋመው፣ በ1983 ዓ.ም በአገሪቱ ውስጥ የተካሄደውን የመንግሥት፣ የፖለቲካና የኢኮኖሚ ሥርዓት ለውጦችን ተከትሎ፣ የጠቅላይ ሚኒስትሩንና የሚኒስትሮች ምክር ቤትን ሥልጣንና ተግባር ለመወሰን በወጣው አዋጅ ቁጥር 2/1983 አንቀጽ 4 /2/ እና በመንግሥት የልማት ድርጅቶች አዋጅ ቁጥር 25/1984 በአንቀጽ 46 /ሀ/ መሠረት፣ መስከረም 9 ቀን 1987 ዓ.ም የሚኒስትሮች ምክር ቤት ባወጣው ደንብ ቁጥር 200/1987 ነው።

ልማት ባንኩ በዚህ ደንብ መሠረት ሲቋቋምም፣ ብር 250,000,000 የተፈቀደ፣ ከዚህ ውስጥም ብር 62,500,000 በጥሬ ገንዘብና በዓይነት የተከፈለ ካፒታል ነበረው።

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ከአዲሱ ገበያ መር የኢኮኖሚ ፖሊሲ ጋር በሚገባ መራመድ ይቻለው ዘንድም፣ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ባወጣቸው ሁለት ተከታታይ የማሻሻያ ደንቦች መሠረት፣ እንደገና እንዲቋቋም ተደርጓል።

ልማት ባንኩ በቀዳሚው የማሻሻያ ደንብ እንደገና የተቋቋመው ጥር 16 ቀን 1995 ዓ.ም በደንብ ቁጥር 83/1995 ዓ.ም ሲሆን የተፈቀደ ብር 600,000,000፣ ከዚህ ውስጥም ብር 480,000,000 በጥሬ ገንዘብና በዓይነት የተከፈለ ካፒታል ነበረው።

ቀጥሎም ባንኩ ግንቦት 16 ቀን 1997 ዓ.ም በማሻሻያ ደንብ ቁጥር 116/1997 ዓ.ም እንደገና ሲቋቋም የተፈቀደ ካፒታሉ ወደ ብር 3,000,000,000 አድጓል። ከዚህም ውስጥ ብር 1,800,000,000 በጥሬ ገንዘብና በዓይነት የተከፈለ ነው።

ልማት ባንኩ መጀመሪያ ሲቋቋምም ሆነ እንደገና በቅደም ተከተል ሲደራጅ፣ ሙሉ በሙሉ የመንግሥት ድርጅት ሆኖ ነው። የበላይ ተቆጣጣሪውም የመንግሥት የልማት ድርጅቶች ተቆጣጣሪ ባለሥልጣን እንዲሆን ተደርጓል። በዚህ ጊዜም ዋና ዳይሬክተሩ አቶ አሰፋ አብርሃ በኋላም ኢንጂነር ግዛው ተ/ማርያም ነበሩ። በአሁኑ ጊዜ ተቆጣጣሪ ባለሥልጣኑ የመንግሥት የፋይናንስ ድርጅቶች ኤጀንሲ በመባል የሚታወቅ ሲሆን ዋና

አቶ ገብረማርያም በዩነ ዋና ሥራ አስኪያጅ

አቶ ሞገስ ጨመረ

አቶ የወንድወሰን ተሾመ

አቶ ካላሁን አየለ

ዳይሬክተሩም ዶ/ር እዩብ ተስፋዬ ናቸው።

ባንኩ በ1987 ዓ.ም ላይ እንደተቋቋመ፣ አመራር ያገኘ የነበረው በወቅቱ የንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስትር በነበሩት ክቡር አቶ ካላሁን አየለ ሊቀመንበርነት በሚመራና ስድስት አባላትን ባቀፈ የሥራ አመራር ቦርድ ነበር። አባላቱም አራቱ በተቆጣጣሪ ባለሥልጣን የተሾሙ፣ ሁለቱ ደግሞ ክልማት ባንኩ ሠራተኞች መካከል የተመረጡ ነበሩ።

እርግጥ ነው፣ በተቆጣጣሪ ባለሥልጣን ከሚሾሙትም ሆነ በባንኩ ሠራተኞች ከሚመረጡት የሥራ አመራር ቦርዱ አባላት መካከል በየጊዜው አንዱ በሌላው የመተካካት ሁኔታ ነበር። በ1992 ዓ.ም ላይ ግን በተቆጣጣሪ ባለሥልጣን የሚመደቡት በመቀነሱ ምክንያት ቁጥሩ ወደ አምስት ዝቅ እንዲል ተደርጓል። ከዚህ በስተቀር የሥራ አመራር ቦርዱ ቁጥር ከስድስት አልዘለለም።

አቶ ግርማ ብሩ

በዚህ መሠረትም፣ በ1989 ዓ.ም ላይ በወቅቱ የኢኮኖሚ ልማትና ትብብር ሚኒስትር የነበሩት፣ በኋላም የንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስትር የሆኑት ክቡር አቶ ግርማ ብሩ የቦርድ ሊቀመንበርነቱን ቦታ ተረክበዋል። በ1996 ዓ.ም ላይም አቶ አቢ ወልደመስቀል፣ የኢትዮጵያ ኢንቨስትመንት ኮሚሽን ኮሚሽነር፣ እንዲሁም በ1997 ዓ.ም ላይም የገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን ዋና ዳይሬክተር ክቡር አቶ መላኩ ፈንታ የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ሥራ አመራር ቦርድ ሊቀመንበር ሆነው ተሹመዋል።

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ መጀመሪያ 1987 ዓ.ም ላይ ሲቋቋም በሥራ አመራር ቦርዱ የሚሾም አንድ ዋና ሥራ አስኪያጅ ነበረው። እርሳቸውም አቶ ገ/ማርያም በየነ በኋላም አቶ ሞገስ ጨመረ ነበሩ።

አቶ አቢ ወ/መስቀል

ልማት ባንኩ ተልዕኮውን በሚገባ እንዲወጣና የፋይናንስ አቅሙን አስተማማኝነት ወይም ቀጣይነት ለማረጋገጥ ይቻለው ዘንድ በ1987 ዓ.ም ላይ ተቋቁሞ የነበረው ባንኩን እንደገና የሚያዋቅርና የሚያደራጅ የጥናት ግብረ ኃይል፣ በ1988 ዓ.ም ላይ ጥናቱን አጠናቆና ለጠቅላይ ሚኒስቴር ቢሮ አቅርቦ በፀደቀው የጥናት መሪ-ሐሳብ (Proposal) መሠረት በ1989 ዓ.ም ላይ ልማት ባንኩ አንድ ዋና ሥራ አስኪያጅ፣ ሁለት ምክትል ዋና ሥራ አስኪያጆች እንዲኖረው ተደርጓል።

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ በ1997 ዓ.ም እንደገና ሲቋቋም፣ ለጥቂት ጊዜም ቢሆንም አንድ ኘራዝዳንትና ሰባት ምክትል ኘራዝዳንቶች የባንኩ ሥራ አስፈጻሚ የሥራ አመራር አካላት ሆነው ተሹመዋል። ፕሬዘዳንቱም አቶ ሞገስ ጨመረ ነበሩ።

ልማት ባንኩ እንደገና እንዲቋቋም ከተደረገ በኋላም ማለትም በ1998 ዓ.ም ላይ የባንኩ ሥራ አስፈጻሚ

የአሁኑ የባንኩ የሥራ አመራር ቦርድ አባላት

አቶ መላክ ፋንታ
የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ሥራ አመራር ቦርድ ሰብሳቢ

አቶ አበ. ወ/መስቀል አባል

አቶ ያቆብ ያላ አባል

አቶ መሐመድ አህመድ አባል

አቶ ተካ ይብራህ አባል

አቶ ነጋ ፀጋዬ አባል

አቶ አማረ ተ/ማሪያም አባል

የአሁኑ የባንኩ ሥራ አመራር አባላት

አቶ ኢሳይያስ ባህረ
የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ፕሬዝዳንት

ወ/ሮ መሰንበት ሸንቄጤ
ም/ ፕሬዝዳንት
የብድር አገልግሎት

አቶ ገነነ ፍጋ
ም/ ፕሬዝዳንት
የኮርፖሬት አገልግሎት

አቶ ግርማ ወርቁ
ም/ ፕሬዝዳንት
የድጋፍ ሰጪ አገልግሎት

የአመራር አካላት ሆነው አንድ ኘሬዝዳንትና አራት ምክትል ኘሬዝዳንቶች ነበሩ። ኘሬዝዳንቱም አቶ የወንድወሰን ተሾመ ነበሩ።

በተለይ በ2001 ዓ.ም ላይም አንድ ኘሬዝዳንትና ሶስት ምክትል ኘሬዝዳንት የባንኩ ሥራ አስፈጻሚ የሥራ አመራር አባላት ሆነው ተሾመዋል። ኘሬዝዳንቱ አቶ ኢሳይስ ባህረ ናቸው።

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ መጀመሪያ በ1987 ዓ.ም ላይ ሲቋቋም ዋና መሥሪያ ቤቱ አዲስ አበባ ውስጥ ሆኖ 6 መምሪያዎች፣ 3 አገልግሎቶችና 17 ዋና ክፍሎች ነበሩት።

ከዚህ በኋላም፣ በይበልጥም ከ1989 ዓ.ም በኋላ በነበሩት የበጀት ዓመታት በጥናት ላይ ተመስርቶ ልማት ባንኩን እንደገና የማዋቀርና የማደራጀት፣ የአሠራር ሥርዓቶችን የመመርመር፣ የሥራ ሂደቶችን የመፈተሽ፣ ፖሊሲዎችንና ስትራቴጂዎችን

የማሻሻል ሥራዎች በተደጋጋሚ በስፋትም ሆነ በጥልቀት ተሠርተዋል።

ልማት ባንኩ በ1987 ዓ.ም እንደተቋቋመ፣ ቀደም ብሎ በእርሻና ኢንዱስትሪ ልማት ባንክ ከተቋቋሙት በተጨማሪ በእንዳሥላሴ፣ በ1988 ዓ.ም ላይም በሚዛን ተፈሪ ቅርንጫፎችን ከፍቷል። ይህም ዋናው መ/ቤቱን ጨምሮ የቅርንጫፎችን ጠቅላላ ቁጥር 32 ሊያደርሳቸው ችሏል።

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ከተቋቋመ ጀምሮ በይበልጥም ከ1989 ዓ.ም በኋላ በነበሩት የበጀት ዓመታት፣ እነዚህ ቀደም ሲል የተጠቀሱትና በዋናው መ/ቤት ደረጃ የተካሄዱትን የለውጥ ሥራዎች እንደተጠበቁ ሆነው ባንኩን እንደገና የማዋቀርና የማደራጀት ሥራዎች ስትራቴጂካዊ በሆኑ በአገሪቱ ልዩ ልዩ ክፍሎች ውስጥ በተቋቋሙ ቅርንጫፎችም ተካሂደዋል።

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ራዕይ፣ ተልዕኮና እሴቶች

ራዕይ ሀገራዊውን የልማት አጀንዳ በማሳካት ረገድ ዓለም-አቀፋዊ ደረጃውን የጠበቀ የፕሮጀክት ፋይናንስ ማዕከል መሆን።

ተልዕኮ የኢትዮጵያ ልማት ባንክ የሀገሪቱን የልማት አጀንዳ እውን ለማድረግ የተቋቋመ ልዩ ባንክ ነው። ስለሆነም መንግሥት ቅድሚያ ለሚሰጣቸው የልማት ዘርፎች እና በደምበኞች ፍላጎት ላይ ተመስርተው ለሚቋቋሙ ኘሬጀክቶች ልዩ ትኩረት በማድረግ የብድር አገልግሎት ይሰጣል።

ባንኩ ድርጅታዊ አልውጥን እያረጋገጠ የሰው ኃይል አቅሙን እና የሙያ ብቃቱን እየገነባ የልማት ብድር አገልግሎቱን የበለጠ በማስፋፋት የደንበኞችን ፍላጎት ያረካል።

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እንደማንኛውም ዘመናዊ ድርጅት በአዳዲስ ቴክኖሎጂዎች እየታዘዘ ለማገባታዊ እና ኢኮኖሚያዊ ልማት እድገት እንደሚጥር ሁሉ እንዲሁም ለተፈጥሮ ሃብት እንክብካቤ እና ደህንነት የሚቆረቆር ልዩ የገንዘብ ተቋም ነው።

እሴቶች የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እሴቶች በሠራተኛውና በአመራሩ በጋራ የተያዙና መተግበር ያለባቸው እምነቶች ናቸው። እሴቶቹ የግለሰብና የሙያ ድምር ውጤቶችና በሁሉም ዘንድ የሠረጹ ናቸው። ስለሆነም በባንኩ ሠራተኞች የሚገለጹት እሴቶች የሚከተሉት ናቸው።

- ደምበኛ ተኮር ነን
- ልቆ መገኘት ለየት የሚያደርገን ባህሪ ነው
- ሀቀኝነት ተመን የሌለው ሀብታችን ነው
- የቡድን ሥራ እና አዳዲስ ግኝቶችን መጠቀም የውጤታማነታችን ምሳሌዎች ናቸው
- አካባቢን መጠበቅ አንዱ የባንካችን የብድር መስፈርት ነው
- ባንኩ ለሠራተኞቹ ከፍተኛ ዋጋ ይሰጣል
- ለድርጅታችን ተልዕኮ መሳካት ያለን ቁርጠኝነት መለያችን ነው
- ለባንኩ መለወጥ የአመለካከት ለውጥ፣ ሥነ ምግባርና የተሻለ የሥራ ባህል ወሳኝ ኃይሎች ናቸው

3. ልማት ባንክ

ለልዩ ልዩ የኢኮኖሚ ዘርፎች የሰጣቸው አገልግሎቶች

በተለይም ከ2001 ዓ.ም ጀምሮ ልማት ባንክ ቅርንጫፎቹን በአምስት የሪጅን ጽ/ቤቶች፣ በአሥራ ሁለት ቅርንጫፍና በሃያ ንዑስ ቅርንጫፍ መ/ቤቶች በማዋቀር አደራጅቶ በመንቀሳቀስ ላይ ይገኛል።

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እንደተቋቋመም ሆነ ከተቋቋመ በኋላ ራዕዩ ተልዕኮውና እሴቶቹም፣ እንዲሁም ዓላማዎቹና ተግባራቱ በውል ተለይተው እንዲቀመጡ ተደርገዋል።

የልማት ባንኩ ዓላማና ተግባራቱ ከአገር ውስጥና ከውጪ የፋይናንስ ምንጮች ለልማት የሚውል ገንዘብ የሚገኝበት መንገድ በመሻት ለመካከለኛና ለረጅም ጊዜ ኢንቨስትመንት የሚውሉ እንዲሁም የአጭር ጊዜ ብድሮችን መስጠት፣

የቴክኒክና ሥራ አመራር የምክር አገልግሎት መስጠትና ሌሎች የተለመዱ የባንክ ሥራዎችን ማከናወን ናቸው።

ቆይቷል። በዚህ የመቶ ዓመት የሕልውና ዘመኑ ልዩ ልዩ የአገሪቱ ኢኮኖሚያዊ የልማት ዘርፎችን በተለይም ግብርናውን፣ ኢንዱስትሪውንና ሌሎች የሥራ ዘርፎችን በፋይናንስ ብድሮች በማገዝ እንዲሁም ተዛማጅ አገልግሎቶችን በመስጠት ለአገሪቱ አጠቃላይ የኢኮኖሚ ልማት የበኩሉን ከፍተኛ ሚና ተጫውቷል።

ይህንንም በእውን ከተከናወኑት ተግባራቱ መረዳት ይቻላል።

3.1 ልማት ባንክ

ለግብርናው ክፍለ ኢኮኖሚ

ኢትዮጵያ የግብርና አገር ነች። ኢኮኖሚያዊም በዋነኛነት የተመሠረተው በዚህ በግብርናው ላይ ነው። ሆኖም ግን ግብርናው በአብዛኛው የሚካሄደው ጥንታዊና ኋላ ቀር የሆነ የአስተራረስ ዘዴዎችን፣

እንዲሁም ዘመን አፈራሽ የቴክኖሎጂ ግብአቶችን በዝቅተኛ ደረጃ በሚጠቀሙ ገበሬዎች ነው። በመሆኑም የግብርናው ምርታማነትም ሆነ የምርት ውጤቱ ዝቅተኛ ሊሆን ችሏል።

ስለዚህም ባህላዊና ኋላ ቀር የግብርና አስተራረስ ዘዴዎችን በዘመናዊ ሥልቶች፣ ጥንታዊ የማምረቻ መሣሪያዎችም በዘመን አፈራሽ ቴክኖሎጂ መተካት አለባቸው። አዳዲስ የግብርና ግኝቶች የሚባሉትን የቴክኖሎጂ አማራጮችንም በአነስተኛም ሆነ በሰፊ እርሻዎች ላይ ለተሰማራው የግብርናው ኅብረተሰብ ማስተዋወቅና

እንዲጠቀምባቸው ማድረግ ይገባል። እነዚህ ሁሉ ታዲያ ከሌሎች ጉዳዮች በተጓዳኝ የብድር አቅርቦት መመቻቸትን ይጠይቃሉ።

ዘመናዊ የእርሻ ልማት

የዛሬው የኢትዮጵያ ልማት ባንክ በቀዳሚዎቹ የዘር ሐረጎች የተለያዩ ስሞች እየተጠራ ለአንድ መቶ ተከታታይ ዓመታት በእርግጥም በህልውና

3.1.1 ለአነስተኛ እርሻዎች

የዛሬው የኢትዮጵያ ልማት ባንክም ሆነ ቀዳሚዎቹ ተከታታይ የዘር ሐረጎች ለአነስተኛ እርሻዎች የብድር አቅርቦቶችን በማመቻቸት በግብርናው ላይ ለተሰማራው ዝቅተኛው ኅብረተሰብ ክፍል የበኩላቸውን እገዛ እንዳደረጉ ታሪካቸው ይመሰክራል።

ለምሳሌ፣ ከነፃነት ወዲህ ልማት ባንኩ ዋነኛ ትኩረቱ አድርጎ ይንቀሳቀስ የነበረው በኢጣሊያ ወረራ ወቅት እርሻቸው ከፍተኛ ጉዳት ለደረሰባቸው የአነስተኛ መሬት ባለይዞታዎች የከብትና የዘር እህል መግዣ፣ የእርሻ ሥራዎችን ማዘጋጃ፣ ቤታቸውን የመሥሪያ ወይም የመጠገኛ ብድሮችን በመስጠት ነበር። በዚህም ባንኩ የልማት አጋር ብቻ ሳይሆን የክፉ ቀን ደራሽ መሆኑን በኅብረተሰቡ የቁርጥ ቀን እንኳ ሳይቀር በተግባር አረጋግጧል።

ከዚህ ወዲህም ቢሆን ባንኩ ለባለትናንሽ ይዞታ ገበሬዎች በሶስት ዓመት ውስጥ ተመላሽ ሆነው የሚከፈሉ ብድሮችን ያለምንም ዋስትና ይሰጥ ነበር። በተለይም በወቅቱ ተቋቁመው በነበሩት የገበሬዎች መረዳጃ ማኅበሮች አማካኝነት ለአነስተኛ ገበሬዎች ይሰጡ የነበሩት የእርሻ ብድሮች በቁጥርም ሆነ በመጠን እያደጉ ለመጡ እንደቻሉ ይነገራል።

በተጨማሪም እንደ ጭላሎ፣ ወላይታ፣ አድአና በመሳሰሉ የእርሻ ልማት ኘርገፎዎች አማካኝነት ባንኩ ለአነስተኛ ገበሬዎች ይሰጣቸው የነበሩት የልማት ብድሮች ሙያዊና ቴክኒካዊ የምክር አገልግሎቶች እዚህ ላይ ሳይጠቀሱ አይታለፉም።

ከ1967 ዓ.ም የፖለቲካና የኢኮኖሚ ሥርዓት ለውጥ በኋላም የነበሩት ዓመታት ለአነስተኛ ገበሬዎች ለየት ያሉ ሁኔታዎች የተፈጠረባቸው ወቅቶች ነበሩ። የሥርዓት ለውጡ የራሳቸው የሆነ ካፒታል የሌላቸው ባለአነስተኛ ይዞታ ገበሬዎች የሰው ኃይላቸውንና ካፒታላቸውን ምርታማ በሆነ መንገድ ለማስተባበርና ለማደራጀት የሚያስችላቸውን የኅብረት ሥራ ማኅበራት እንዲያቋቁሙ ያበረታታ ነበር።

የልማት ባንኩ ፖሊሲም ከዚሁ ለውጥ ጋር እንዲጣጣም « ባንኩ ለኅብረት ሥራ ማኅበራት... ቅድሚያ ይሰጣል » በሚል ሃሳብ እንዲስተካከል ተደርጓል። በዚህም መሠረት አነስተኛ ገበሬዎችን ያቀፉ የገበሬ ማኅበራት ቅድሚያ የብድር አገልግሎት ከሚያገኙት የማኅበራዊ ዘርፎች መካከል እንዲሆኑ ተደርገዋል። የ1967 ዓ.ም የልማት ባንኩ ዓመታዊ ሪፖርት እንዲረጋገጠውም፣ « ለእርሻው የተፈቀደው ብድር አብዛኛው ለአነስተኛ ባለይዞታ ገበሬዎች እርዳታ... » ውሏል።

ልማት ባንኩ ለነዚህ አነስተኛ ባለይዞታ ገበሬዎች

በባንኩ ብድር የተቋቋመ የከብት ማድለብ ፕሮጀክት

የሚሰጣቸው አገልግሎቶች የበለጠ የተቀላጠፉ እንዲሆኑም ተጨማሪ ቅርንጫፍና ንዑስ ቅርንጫፍ መ/ቤቶችን በተመረጡ ቦታዎች ከፍቷል። ቅርንጫፎቹም ኘርገፎዎችን በራሳቸው አጥንተው የተወሰነ የጣሪያ መጠን ያለው ብድር እንዲፈቅዱና እንዲሰጡ ልማት ባንኩ ለቅርንጫፎቹ ሥልጣን ሰጥቷቸዋል።

ባንኩ በሚሰጣቸው በእነዚህ ልዩ ልዩ አገልግሎቶችም ቁጥራቸው ከዓመት ወደ ዓመት እየጨመሩ የመጡና አነስተኛ ባለይዞታዎችን ያቀፉ የገበሬዎች፣ የአምራቾችና አገልግሎቶች ኅብረት ሥራ ማኅበራት ይበልጥ ተጠቃሚ ሆነዋል። ማኅበራቱ የልዩ ልዩ ዘመናዊ የቴክኖሎጂ በረከቶች ተቋዳሽ ለመሆንም በቅተዋል።

የቴክኖሎጂ በረከቶች የአስተራረስ ዘዴዎችን ከማሻሻላቸውም በተጨማሪ ገበሬዎቹ ዘመናዊ ቴክኖሎጂዎችን በመቀበል የአስተሳሰብና የአመለካከት ለውጦችን እንዲያደርጉ ሁነኛ መሠረትን ጥለዋል።

ከአገሪቱ ሕዝብ አብዛኛውን ቁጥር የያዘው የገጠሩን ኅብረተሰብ የማምረት አቅም ከፍ ማድረግን ማዕከል ያደረገና ቀጣይነት ያለው የገንዘብ ምንጭ እንዲኖር

ለማድረግም የገጠር ብድር አቅርቦት ኘሮግራም ተቀርጿል። በዚህ ኘሮግራም ውስጥም የኢትዮጵያ ልማት ባንክ በዋና አስፈጻሚነት እንዲሠራ በዓለም አቀፍ አባዳሪ የፋይናንስ ድርጅቶች ማለትም በአፍሪካ ልማት ፈንድና በዓለም አቀፍ የግብርና ልማት ፈንድ እንዲሁም በኢትዮጵያ መንግሥት ተመርጦ ኃላፊነቱ ተሰጥቶታል።

በዚህም መሠረት ልማት ባንኩ በ1994 ዓ.ም በከፍተኛ ደረጃ ላይ ያቋቋመው የኘሮግራም ማስተባበሪያና ሥራ አመራር ቢሮ /PCMUI/ የኘሮግራም ተባባሪ ከሆኑት አነስተኛ የብድር አቅራቢና ቁጠባ ተቋማት ጋር እንዲሁም በገጠር የብድርና ቁጠባ ኅብረት ሥራ ማኅበራት አማካኝነት ኃላፊነቱን በቅንጅት እየተወጣ ይገኛል።

የኘሮግራም ተጠቃሚ ሲሆኑ፣ በአጠቃላይም ለ2,056,093 ተባባሪዎች ብር 414,936,737 ብድር ሰጥቷል።

በቅርብ ጊዜም፣ የብድሩን ቅድመ መስፈርት ያሟሉና በአማራው ክልል የሚገኙ 3 ማኅበራት የብር 6.6 ሚሊዮን የብድር ውል ስምምነት በመፈራረም በልማት ባንኩ የብድር አገልግሎት ተጠቃሚ እየሆኑ ይገኛሉ።

3.1.2 ለቡና ልማት

የዛሬው የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ከፍተኛ ቁጥር ያለው የሰው ኃይል ለተሰማራበት፣ የአገሪቱም ዋነኛ የውጭ ምንጫ ማስገኛ ለሆነው የቡና ንዑስ የኢኮኖሚ ዘርፍ አገልግሎት መስጠት ከጀመረ ረጅም ዓመት ሆኖታል።

ልማት ባንኩ የመንግሥትን ቡና የማምረት ፕሮግራም እንዲያግዝ ጥሪ የቀረበለት በ1945 ዓ.ም ላይ ነው። ባንኩም ጥሪውን ተቀበለ። በጥሪውም መሠረት ባንኩ በቡና አብቃይ አካባቢዎች ለልዩ ልዩ የቡና ምርት ሥራዎች የብድርና ሌሎች አገልግሎቶችን ሰጥቷል።

ባንኩ እነዚህን አገልግሎቶች በቅርበት ለመስጠትና የተሻለ ለማድረግ ያስችለው ዘንድም በታሪኩ ሁለተኛ የሆነውን ቅርንጫፍ በ1946 ዓ.ም በጅማ፣ በ1949 ዓ.ም በጎሬና በ1951 ዓ.ም በይርጋላም ቅርንጫፎችን ከፍቷል።

ልማት ባንኩ ለቡናው ንዑስ ክፍለ ኢኮኖሚ በሰጠው ከፍተኛ ግምት እ.ኤ.አ በ1956 የበጀት ዓመት ብቻ ኤክስፐርቶቹ በብዙ ሺህ የሚቆጠር ኪሎ ሜትርን በእግር በበቅሎና በመኪና በመጓዝ 173 ያህል የቁጥጥርና ክትትል ሥራዎችን በከፋና በኢሉባቡር ብቻ ሠተርዋል።

እንዲያውም ባንኩ ለክፍለ ኢኮኖሚው ልዩ ትኩረት በመስጠት በ1947 ዓ.ም ከፋ ውስጥ ልዩ ስሙ ሱንጢ በሚባል ሥፍራ ከፍተኛ ወጪን የጠየቀ በአገሪቱም የመጀመሪያ የሆነ የቡና መፈልፈያ ማሽን ለዓይነት ያህል አቋቁሟል። ነገር ግን ፕሮገሬው ሲታቀድ ለማግኘት የታሰበውን ያህል ገቢ በወቅቱ አላስገኘም።

የቡና ተክል ልማት

ቢሮው ከተቋቋመ ጀምሮ እስከ ሰኔ 30 ቀን 2000 ዓ.ም ድረስ ብቻ ቁጥራቸው 18 አነስተኛ የብድር ተቋማት

እንዲህም ሆኖ ግን ልማት ባንኩ የቡና መፈልፈያ ማሽኑን ሲያቋቁም «... የሥራው ወጪ ምንም ከባድ ቢሆንም፣ ይህ እኛ የጀመርነው ሥራ ወደ መልካም

በባንኩ ብድር የተቋቋመ የእሸት ቡና መፈጸሚያ

ግብ እንደሚደርስ ተስፋ አለን። እነዚህ የእኛን አርአያ በመከተል... ነጋዴዎች... የቡና መፈጸሚያ መኪናዎች እየገዙ ሲያ ቋቋሙ የኢትዮጵያ ቡና ደረጃ ከፍ ይላል። የተሻለም ዋጋ ወደፊት ያገኛል።» የሚል ራዕይ ሰንቆ ስለነበረ፣ በዚያን ጊዜ በተገኘው በጎ ያልሆነ ውጤት እስከዚህም አልተቆጨም።

ዛሬ ላይ ሆነን የዚያን ወቅት ሁኔታ አሻግረን ስንመለከተውም የባንኩ ተስፋ ተስፋ ብቻ ሆኖ አልቀረም። ራዕዩም አልመከነም። በዚያን ጊዜው በጎ ያልሆነ ውጤት ልማት ባንኩ አለመቆጨቱ አግባብ ነው፣ በእርግጥም ትክክል ነበር።

መቶ የሚቆጠሩት ዘመናዊ የቡና መፈጸሚያ ማሽኖች የዚያን ጊዜው የልማት ባንኩ «ተስፋ» እና «ራዕይ» ውጤቶች ናቸው።

በዚህ በኩል ተስፋውንና ራዕዩን እውን ለማድረግ፣ ልማት ባንኩ ለግለሰብ፣ ለማኅበራትና ለመንግሥት አነስተኛም ሆኑ ሰፊ የቡና ንግድዎች የሰጣቸው የብድርና የምክር አገልግሎቶች የድርሻ አስተዋጽኦ ከፍተኛ እንደሆነ ይታመናል።

3.1.3 ለሰፊ ዘመናዊ እርሻዎች

ልማት ባንክ ለአነስተኛ እርሻዎችና ለቡና ልማት ከሚሰጣቸው አገልግሎቶች በተጨማሪ የመሬት ባለሀብቶች ዘመናዊ የእርሻ ዘዴዎችንና መሣሪያዎችን እየተጠቀሙ ሰፊ እርሻዎችን እንዲያስፋፉ አበረታቷል። ድጋፍም አድርጓል። እነዚህ የልማት ብድሮች የአገር ውስጥ የጨርቃ ጨርቅ ኢንዱስትሪን ለማስፋፋት የሚያስችለውን የጥጥ ጥሬ እቃ ለማምረት በጣም ተስማሚ በሆነው የአዋሽ ሸለቆ ውስጥ በቀዳሚነት በሥራ ላይ ውለዋል።

እርግጥ ነው፣ ባንኩ ለሰፊ እርሻዎች አገልግሎት መስጠት የጀመረው በ1949 ዓ.ም ላይ አዋሽ ሸለቆ ውስጥ 20,000 ሄክታር መጠን ለነበረው ሰፊ የጥጥ እርሻ ንግድ ብድር በመስጠት ነው።

የልማት ብድሮቹ የጥጥ እርሻን ከማበረታቱ ጎን፣ በወቅቱ አገሪቱ ብቸኛ የውጭ ንግድ ምርቷ በሆነው ቡና ምርት ላይ በእጅጉ ጥገኛ የሆነችበትም አሠራር ለውጠዋል። በዚህ በኩል ልማት ባንኩ የሰፊ መሬት ባለሀብቶች በተለይም የቅባትና ጥራጥሬ እህሎችን እንዲሁም የአትክልትና ፍራፍሬ ተክሎችን በከፍተኛ ደረጃ ለውጭ ንግድ እንዲያመርቱ እገዛዎችን አድርጓል።

ልማት ባንኩ ዘመናዊና ሰፊ እርሻዎችንም ይደግፍ ነበር

እነሆ የልማት ባንኩ «ተስፋ» እና «ራዕይ» ጊዜው ሁኔታውና ቦታው በሚፈቅድለት መጠንም ሆነ ፍጥነት እውን ሆኗል። እየሆነም ይገኛል። በቡና አብቃይ አካባቢዎች በየቅርብ ርቀቱ ተቋቋመው በአሁኑ ጊዜ በመንቀሳቀስ ላይ የሚኙትና በብዙ

በዚህ ወቅት ይሰጡ የነበሩት የልማት ብድሮችም በአብዛኛው ለትራክተርና ለሌሎች የእርሻ ሜካናይዘሽን መሣሪያዎች መግዣ፣ እንዲሁም ለሥራ ማስኬጃ ነበር። እነዚህ የልማት ብድሮችም እርሻን በዘመናዊ

ዘይ ዮማልማት ፍላጎቶችን በማነሳሳታቸው የሰፋፊ እርሻ ልማት ብድሮች በተከታታይ ሳይሆኑ ወስጥ እያደጉ ሊመጡ ችለዋል።

በዚያን ወቅት ሰፋፊ የእርሻ መሬቶች፣ እነዚህም በዘመናዊ ዘይ ማልማት፣ ምርቶቹንም ለአገር ውስጥና ለውጭ ንግድ ማቅረብ ገና ያልተነኩ እምቅ የሥራ እድሎች ነበሩ። ነገር ግን በአንዳንድ ችግሮች ከሁሉም በላይ ደግሞ በወቅቱ ከነበረው የመሬት ይዞታ ጋር በተያያዙ ችግሮች ምክንያት እነዚህ ውጤታማ የሰፋፊ ዘመናዊ እርሻ ብድር ጥያቄዎች ውሱን ሊሆኑ ችለው ነበር።

እንዲሁም ሆኖ ግን የልማት ባንኩ የብድር ሥራ እንቅ ስቃሴዎች ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታቸው በእውን ወደሚታይ የሰፋፊ ዘመናዊ እርሻ ኘርገጮች ላይ በማተኮር የብድር ድጋፍ አልተቋረጠም። ባንኩ በተለይ ከኢንዱስትሪው ክፍለ ኢኮኖሚ ጋር በቅርብ ለተዛመዱ የእርሻ ኘርገጮች የበለጠ ትኩረት በመስጠት ተንቀሳቅሷል።

በእርግጥ፣ በ1967 ዓ.ም ላይ በምርትና በአገልግሎት የኢኮኖሚ ዘርፎች የተሰማሩ አብዛኛዎቹ ድርጅቶች ተወርሰው ነበር። ልማት ባንኩም የሶሻሊስት ፈለግ የተከተለውን የወቅቱ ኢኮኖሚያዊ ሥርዓትን እንዲያገለግል ፖሊሲዎቹንና የአሠራር ሥርዓቶችን አሻሽሎ እንዲንቀሳቀስ ተደርጓል።

በዚህም መሠረት ከፖሊሲዎቹ አንዱ « ... ባንኩ በተለይም ለመንግሥት ድርጅቶችና በማኅበር ተደራጅተው ለሚ መጡ አምራቾች ቅድሚያ ይሰጣል።» ይል ስለነበረ በወቅቱ በመንግሥት እርሻ ልማት ሚኒስቴር ሥር ይንቀሳቀሱ የነበሩትና የምግብ እህል ሰብሎችን ለአገር ውስጥ ፍጆታ የሚያመርቱት፣ የግብርና ውጤቶችን ለአገር ውስጥ ኢንዱስትሪዎች በጥሬ እቃነትም ሆነ ለውጪ ንግድ የሚያቀርቡት እንዲሁም አዳዲስ የግብርና ቴክኖሎጂዎችን በአገር ውስጥ የሚያስተዋውቁት ሰፋፊ የመንግሥት እርሻዎች በልማት ባንኩ ብድሮች ተጠቃሚ ሆነዋል።

በነዚህ ሰፋፊ የመንግሥት እርሻዎች፣ ልማት ባንኩ ይሰጣቸው የነበሩት ብድሮች በየዓመቱ እያደጉ መምጣታቸውም ተስተውሏል። ከልማት ብድሮቹም ከፍተኛውን ድርሻ ይወስዱ የነበሩት እነዚህ ሰፋፊ የመንግሥት እርሻዎች ነበሩ።

ሆኖም ቀጥለው በነበሩት ተከታታይ ዓመታት ላይ ለሰፋፊ የመንግሥት እርሻዎቹ ይሰጡ የነበሩት የባንኩ የልማት ብድሮች በመጠናቸው አንዳንዴ በእጅጉ የማሽቆልቆል፣ ሌላ ጊዜም ከፍተኛ የማለት ባህሪያት ታይቶባቸዋል።

ግርማዊት ንግሥት ኤልግቤት ከቀዳማዊ ኃ/ሥላሴ ጋር በመሆን የተንዳሆን የጥጥ ተክል ሲጎበኙ

የጥጥ እርሻ ልማት

በ1983 ዓ.ም ላይ በአገሪቱ የተካሄደው የፖለቲካ ሥርዓት ለውጥን ተከትሎ በመጣው አዲሱ ገበያ መር የኢኮኖሚ ፖሊሲ መሠረትም እነዚህ ሰፋፊ የመንግሥት እርሻዎች በ1985 ዓ.ም ላይ ከባንኩ የብድር አገልግሎት ተጠቃሚነት ውጪ ሆነዋል። የሚሰጡባቸው የልማት ብድሮችም በዚህ ጊዜ ሊቋረጡ ችለዋል።

የዛሬው የኢትዮጵያ ልማት ባንክም፣ ቀደም ሲል በነበረው የእዝ ኢኮኖሚ ሥርዓት ወቅት ለማንበራትና ለመንግሥት የእርሻ ድርጅቶች የቅድሚያ ትኩረት የሚሰጡትን ልዩ ልዩ ባንኩ አገልግሎቶችን አቅጣጫ በመለወጥ እንዲሁም በግል ለሚካሄዱ ዘመናዊ ሰፋፊ የሰብልና የጥጥ እርሻዎች እንዲሁም ለቡናው ንዑስ የኢኮኖሚ ዘርፍ ልዩ ትኩረት በመስጠት በነፃ ገበያ መርህ የሚመራውን የአገሪቱን የኢንቨስትመንት የኢኮኖሚ ፖሊሲን ለማገዝ ተንቀሳቅሷል።

በዚህም መሠረት፣ ቀደም ሲል ባንኩ የብድር አገልግሎት ይሰጣቸው የነበሩት የግብርና ኢኮኖሚው የሥራ ዘርፎች እንደተጠበቁ ሆነው፣ በተለይ በአሁኑ ወቅት የመንግሥት የትኩረት አቅጣጫን በመከተል

የአበባ እርሻ ልማት በአሁኑ ወቅት የኢትዮጵያ ልማት ባንክ በሰፊት እየሰራባቸው ከሚገኙት ዘርፎች አንዱ ነው

ለውጭ ምንዛሬ ግኝት ለሚረዱና ለመሳሰሉት የግብርናው ፕሮጀክቶች የብድርና ሌሎች አገልግሎቶች የመስጠቱን ሥራ ቀዳሚ ተግባሩ አድርጎ በመንቀሳቀስ ላይ ይገኛል።

ለውጪ ንግድ ዘርፍ የሚውሉትና ባንኩ ቅድሚያ ትኩረት የሚሰጣቸው የግብርናው ምርቶች ቡና፣ የቅባትና ጥራጥራ እህሎችን ሳያካትት ሁሉም የግብርና ምርቶቹ ናቸው። ከነዚህም መካከልም አበባ፣ ጥጥ፣ አትክልትና ፍራፍሬ የልዩ ልዩ ቤት እንስሳት የምርት ውጤቶችና የመሳሰሉት በዋነኛነት ይጠቀሳሉ።

ልማት ባንኩም በነዚህ የቅድሚያ ትኩረት በተሰጣቸው የግብርናው ፕሮጀክቶች ውስጥ የተሰማሩ የልማት ባለሀብቶችን በሚያበረታታ መልኩ፤ ቀደም ሲል ሲሠራበት የቆየውን የብድር ፖሊሲ አሻሽሏል። በተሻሻለው በዚህ የብድር ፖሊሲ መሠረትም ቅድሚያ ትኩረት የተሰጣቸው የግብርናው ፕሮጀክቶች ከራስ የድርሻ መዋጮ፤ ከዋስትና መያዣ፤ ከወለድ የክፍያ መጠን፤ ከአገልግሎት ለየት ባለ ተጠቃሚነት ይስተናገዳሉ።

3.1.4. ልማት ባንክ ለግብርናው ክፍለ-ኢኮኖሚ ድጋፍ ሰጪዎች

የዛሬው የኢትዮጵያ ልማት ባንክም ሆነ ቀዳሚ የዘር ሐረጎች ለግብርናው ክፍለ-ኢኮኖሚ አገልግሎቶችን የሰጡት ለእርሻ መሣሪያዎች መግዣ ብቻ ሳይሆን ለዚህ ለግብርና ሥራ ግብአት ለሚሆኑትና ድጋፍ ለሚሰጡት ጭምር ነበር። ለዚህም የሚከተሉት በዋነኛነት ይጠቀሳሉ።

3.1.4.1 ለመስኖ ሥራዎች

የኢትዮጵያ የግብርና ሥራ፤ በተለይም የእርሻ ሥራዎች በአየር ሁኔታ፤ በመሬት አቀማመጥ፤ በዝናብ መገኘት፤ በአፈር ዓይነትና በመሳሰሉት ላይ በእጅጉ የተመሠረቱ ናቸው። ሆኖም ግን እነዚህን የእርሻ ሥራዎች በዘመናዊ የመስኖ ሥራዎችም ማገዝ ይቻላል፤ ተችሏልም።

በዚህ በኩል፤ ልማት ባንኩ ብዙ የሚጠበቅበት ቢሆንም፤ እስከ ዛሬ ለተከናወኑት የመስኖ ሥራዎች፤ በነዚህ ሥራዎች ለሚለሙት ልዩ አዝዕርቶች ያደረገው እገዛ ከፍተኛ ግምት የሚሰጠው ነው።

ባንኩ ቀደም ሲል ከነበሩት ጊዜያት ጀምሮ ለአነስተኛ፤ ለመካከለኛና ለከፍተኛ የመስኖ ውሃ ግድቦች እንዲሁም ለውሃ መውረጃ ቦዮች ማሠሪያና ልዩ ልዩ መጠን ላላቸው የውሃ መሳቢያ ሞተሮች መግዣ ብድሮችን ለግለሰቦች፤ ለማኅበራትና ለመንግስት የእርሻ ድርጅቶች አቅርቦአል።

3.1.4.2 ለእርሻ ግብአቶች

የልማት ባንኩ ሌላው አገልግሎትም የእርሻ ግብአቶችንና የመድኃኒት መርጫ መሣሪያዎችን በብድር ማቅረብ ነበር። በዚህ በኩል ልማት ባንኩ በወቅቱ የነበረውን አዲስ የቴክኖሎጂ ግብአቶች ተጠቃሚነትን በመረዳት የፀረ-ነፍሳትና አረም መድኃኒቶች መርጫ መሳሪያዎችን አቅርቧል። ከዚያም ወዲህ አገልግሎቱን አጠናክሮ በመቀጠል ምርጥ ዘርንና የመሬት ማዳበሪያን አቅርቦት አግኟል።

እንዲያውም በአንድ ወቅት ማናቸውም ተቋምም ሆነ ድርጅት ደፍሮ ሊገባበት ያላሰበውን የመሬት ማዳበሪያ ብድር እንደተልዕኮው ደፍሮ በመግባትና ብቸኛ አበዳሪ ሆኖ በማልገል ሌሎች ባንኮችና ድርጅቶች አርአያውን ተከትለው እንዲንቀሳቀሱ አበረታቷል።

በዚህ በልማት ባንኩ አርአያነት በመበረታትም አንዳንድ ባንኮችና ድርጅቶች ወደዚህ የመሬት ማዳበሪያ ብድር ገብተዋል። ባንኩም ይህን ሁኔታ እንደተረዳና ተልዕኮውን መወጣቱን እንደተገነዘበ ከመሬት ማዳበሪያ ብድር ራሱን አግልጧል።

3.1.4.3 ለመጋዘን አልግሎት

ልማት ባንክ በእርሻ ሥራ ላይ የተሰማሩ ግለሰቦች፤ ማኅበራትና ድርጅቶች በወቅቱ ያመረቱትን ምርት ገበያ እስከሚያወጡበት ጊዜ ለማቆየት፤ እንዲሁም የገበያ ዋጋ በሚቀንስበት ወቅት ምርታቸውን በቅናሽ በመሸጥ ለኪሣራ እንዳይዳረጉና የተሻለ ዋጋ እስከሚያገኙ ድረስ ምርት ማከማቸት የሚችሉበትን አማራጭ በማመቻቸት የመጋዘን መሥሪያ ቤቶችን ሰጥቷል። እንዲሁም በእህል ምርት ሥራም ሥራ ማስኬጃ ብድር በመስጠት ደንበኞቹ አመቺ ገበያ የሚያገኙበትን ዘዴ ፈጥሯል።

3.1.4.4 ለእህል ወፍጮ አገልግሎት

ልማት ባንክ ለመስኖ ሥራዎች ለእርሻ ግባዕቶች መግዣ ለመጋዘን መሥሪያ ቤቶች ሳይሆን የእህል

የውተት ሀብት ልማት

ወፍጮ መትከያ ብድሮችን በከተማም ሆነ በገጠር ለሚገኙ ግለሰቦችም ሆነ ማኅበራት ሰጥቷል።

በዚህ በኩል፤ በተለይም በገጠሩ ውስጥ ቴክኖሎጂው ይበልጥ እንዲተዋወቅ ረድቷል። በገጠር ሴቶች ላይ የሚደርሰውን የሥራ ጫና ለማቃለልና የገጠሩን ሕይወት ለመለወጥ ለሚደረጉ ጥረቶች ልማት ባንኩ የበኩሉን አስተዋጽኦ አድርጓል።

3.1.4.5. ለእንስሳት ሀብት ልማት

ኢትዮጵያ ከፍተኛ የቀንድ ክብቶች፤ በጎች፤ ፍየሎች፤ ግመሎች እንዲሁም የሌሎች እንስሳት ሀብት ክምችት አላት። አገሪቱ የዚህ ክምችት ሀብት ባለቤትም ናት። ልዩ ልዩ የአራቱ የአየር ፀባይና የመሬት አቀማመጥም ለዚህ የእንስሳት ሀብት ልማት አመቺ ናቸው።

ጥናቶች እንደሚያመለክቱትም፤ ይኸው አመቺነት በፈጠረው ሁኔታ ብቻ ኢትዮጵያ በእንስሳት ሀብት ከዓለም በአሥረኛ፤ ከአፍሪካ ደግሞ በአንደኛ ደረጃ ላይ ትገኛለች። ሆኖም ግን አገሪቱ በዚህ ሀብት መጠቀም የሚገባትን ያህል መጠቀም አልተቻላትም።

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ይህንን የእንስሳት ሀብትን ወደተገቢው ሁኔታ ለማምጣት በሚደረገው እንቅስቃሴ ውስጥ ተካፋይ ሆኗል። ለእንስሳቱ የተሻለና ዘመናዊ አያያዝ፤ ለምሳሌ ለዘመናዊ ከብት ማድለብ፤ ለወተት ላም፤ ለበግ፤ ለአሣማና ለዶሮ እርባታዎች እንዲሁም ለዘመናዊ የንብ ቀፎና ዓሣ ማስገር፤ እርባታ ሥራዎች፤ በተጨማሪም ለእንስሳቱ የሚሆኑ የመድኃኒት መሸጫ መደብሮች ማቋቋሚያ ባንኩ ብድሮችንና ሌሎች አገልግሎቶችን ሰጥቷል።

ልማት ባንኩ እነዚህን አገልግሎቶች የሰጠው አንድም ከራሱ ገንዘብ አልያም ከውጪ የፋይናንስ ድርጅቶችና መንግስታት ለአንዳንድ ፕሮጀክቶች የተመደቡ ፈንዶችን በማስተዳደርና ፈንዶቹን ለተባሉት ፕሮጀክቶች በማዋል ነው።

3.2. ልማት ባንክ ለኢንዱስትሪው ክፍለ-ኢኮኖሚ

እንደ ግብርናው ክፍለ-ኢኮኖሚ ሁሉ በኢንዱስትሪው ክፍለ ኢኮኖሚ በኩልም በተከናወኑ ዐብይ የልማት ሥራዎች፤ የዛሬው የኢትዮጵያ ልማት ባንክም ሆነ

ቀዳሚ የዘር ሐጎቹ በታሪካቸው ውስጥ እንዲሁና እንዲህ ተብለው የሚጠቀሱ የልማት ብድሮችንና ቴክኒካዊ የምክር አገልግሎቶችን ለጎጆና ዕደ-ጥበብ እንዲሁም ለአነስተኛ፤ ለመካከለኛና ለከፍተኛ የማፈብረኪያ ኢንዱስትሪዎች በመስጠት ለአገሪቱ የኢኮኖሚ ልማት እገዛዎችን ሲያደርግ ቆይቷል።

3.2.1. ለጎጆ ዕደ-ጥበባት እና ለአነስተኛ የማፈብረኪያ ኢንዱስትሪዎች

ኢትዮጵያ በጎጆና ዕደ ጥበባት ኢንዱስትሪ የሥራ እንቅስቃሴዎች የረዥም ጊዜ ታሪክ ያላት አገር ናት። በተለይም በሚገባ ታስቦባቸው የተዘጋጁ ሁነኛ የኢንዱስትሪ ፖሊሲዎች በኢትዮጵያ ውስጥ በሥራ ላይ ከመዋላቸው በፊት እንደ አልባሳት፤ ከሸክላ የተሰሩ ዕቃዎችን፤ ቀላል የእጅ መሣሪያዎችን፤ የቆዳ ውጤት ቁሳቁሶችና የመሳሰሉትን በማምረት የጎጆና ዕደ ጥበባት የማፈብረኪያ ኢንዱስትሪዎች የአብዛኛውን ሕዝብ ፍላጎቶች ያሟሉ ነበር።

ጠቅለል ባለ ሁኔታ ሲታይ በኢትዮጵያ ዘመናዊ የማፈብረኪያ ሥራዎች የሃያኛው ክፍለ-ዘመን ክስተቶች ናቸው። በተለይም ከኢጣሊያ ወረራ በፊት በይበልጥም ከ1933 ዓ.ም እስከ 1947 ዓ.ም ድረስ በነበሩት ጊዜያት ቁጥራቸው ከግምት ውስጥ ሊገቡ የሚችሉ አነስተኛ የማፈብረኪያ ኢንዱስትሪዎች ሕልውና አግኝተዋል።

እንዲያውም በ1940ዎቹ መጀመሪያ ላይ ልማት ባንክ ሊሰጣቸው የነበሩት ብድሮች በዋነኛነት ለነዚህ አነስተኛ የማፈብረኪያ ኢንዱስትሪው ፕሮገጦች ነበር። ከእነዚህ መካከል አንዳንዶቹ በኢትዮጵያውያን ይዘታ ሥር የነበሩ ሲሆን፤ በርካታዎቹ ደግሞ ከኢጣሊያ ወረራ በፊት በኢትዮጵያ ውስጥ በመኖር የማፈብረኪያ ሥራዎችን ሲሰሩ የነበሩ፤ በኋላም በወራሪው ኃይል መፈናቀል ደርሶባቸው ለከፍተኛ ኪሣራ በተዳረጉ የውጭ አገር ዜጎች ይዘታ ሥር የነበሩ ናቸው።

ይሁን እንጂ በመሠረተ ልማት አለመስፋፋት በግልና በመንግስት ኢንቨስትመንት እጥረት እንዲሁም የኢንዱስትሪውን ልማት የማስፋፋት ዓላማ ያደረገ ዘላቂ የመንግስት ፖሊሲ በወቅቱ አለመኖርና በመሳሰሉ ልዩ ልዩ ምክንያቶች እነዚህ የማፈብረኪያ ሥራ እንቅስቃሴዎች እስከዚህም አልዳበሩም ነበር። ከግምት ውስጥ የሚገባ አስተዋጽኦም ለአገሪቱ የኢኮኖሚ ልማት ለማድረግ አልተቻላቸውም።

የአገሪቱን የኢኮኖሚ ልማት ፖሊሲን ለመመራት ይቻል ዘንድ ከ1937 ዓ.ም ጀምሮ መንግስት

የኢትዮጵያ መድን ድርጅት ETHIOPIAN INSURANCE CORPORATION

ራዕይ (Vision)

በዓለም አቀፍ ደረጃ ታዋቂ ከሆኑ ኩባንያዎች ጋር ተወዳዳሪ (world class insurer) የሆነ የኢንሹራንስ ድርጅት መሆን፤

ተልዕኮ (Mission)

በሕይወት እና በንብረት ላይ የሚደርስን ጉዳት እንዲሁም በሕጋዊ ጋላጫነት የተነሳ የሚደርስ ተጠያቂነትን የሚሸፍን ተልዕኮ እና አስተማማኝ የመድን አገልግሎት ለተጠቃሚዎቹ መስጠት ነው። ይህንንም የሚያከናውነው ለደንበኞቹ ደህንነት እና እርካታ ቅድሚያ በመስጠት፣ ሙያዊ ብቃት ባላቸው ሠራተኞች፣ በወቅታዊ የመረጃና የመገናኛ ቴክኖሎጂ (ICT) በመተገበሩ ወጪ ቆጣቤ (Cost Effective) አሠራሮችን በመተግበር ነው።

Vision

To be a world class insurer.

Mission

To provide its customers an efficient & reliable insurance services which cover life, property and liability risks. EIC provides its service by giving a paramount importance to its customers safety and satisfaction; by making use of the right mix of expertise, the most up to date ICT and cost effective strategies.

ባደረጋቸው ሙከራዎች፤ በተለይም ከ1949 ዓ.ም ጀምረው በየወቅቱ የወጡት ልዩ ልዩ ተከታታይ የአምስት ዓመት የልማት ፕላኖችም ቢሆኑ የጎጆና ዕድል-ጥበብ እንዲሁም አነስተኛ የማፈብረኪያ ኢንዱስትሪዎችን እስከዚህ ከግምት ውስጥ ያስገቡ አልነበሩም።

በአጠቃላይ ለጎጆና ለአነስተኛ ኢንዱስትሪዎች በመንግስት የተሰጠው ትኩረት በጣም አነስተኛ ነበር። የፋይናንስ ተቋማትም ለኢንዱስትሪዎቹ ከማበደር ርቀው ነበር። ስለሆነም የኢንዱስትሪዎቹ ባለቤቶች ከሰፈር አራጣ አበዳሪዎች በከፍተኛ የወለድ መጠን ለመበደር ተገደው ነበር። ልማት ባንኩ ግን፤ በተለይም በኢትዮጵያ አብዮት ዋዜማ አካባቢ ከሚመለከታቸው የመንግስት አካላት ጋር ሆኖ ችግሩን ከጥናትና መሪ ሀሳብ ከማቅረብ ባሻገር በተወሰኑ አካባቢዎች መጠነኛ የብድር አገልግሎትን ሰጥቷል። በይበልጥም በድንረ-አብዮት የተቀረጸው የብድር ፖሊሲ # .. ባንኩ በተለይም ለመንግስት ድርጅቶችና በማኅበር ተደራጅተው ለሚመጡ አምራቾች ቅድሚያ ይሰጣል።፤ ይል ስለነበረ፤ እነዚህ የማፈብረኪያ ኢንዱስትሪዎች ከግምት ውስጥ መግባት ብቻ ሳይሆን ቅድሚያ ትኩረት የተቸራቸው ነበሩ ።

በዚህም በወቅቱ በአነስተኛና ጥቃቅን ኢንዱስትሪዎች አማካኝነት የተደራጁ እንደ ሽማግሌዎች ማኅበር፤ አነስተኛ የእጅ መሣሪያዎች አምራቾች፤ የቆዳና ቆዳ ውጤቶች አምራቾች፤ የሸክላ ሥራ አምራቾች፤ የልብስ ስፌት አምራቾችና የመሳሰሉ ማኅበራት እንዲሁም አነስተኛ የምግብ ማቀነባበሪያ፤ የጨርቃ ጨርቅ ፤ የወረቀትና የጎትመት ቁሶች፤ የቆዳና ጫማ፤ የኬሚካሎች፤ የብረታብረትና የእንጨት ሥራዎች፤ እንዲሁም የሕንፃ መሣሪያዎች ማፈብረኪያ አነስተኛ ኢንዱስትሪዎች የልማት ባንኩ የብድርና የምክር አልግሎቶች ተጠቃሚ ሆነዋል።

ከ1983 ዓ.ም የፖለቲካ ሥርዓት ለውጥ በኋላ ፤ በተለይም በድንረ ተሐድሶ ለውጥ (post reform) የድንኳን ቅነሳ ፕሮግራምን በእጅጉ ይረዳል ተብሎ የሚታመውን አነስተኛ የገጠር ብድር ማስተባበሪያ ፕሮግራምን ለማስፈጸም ባንኩ ኃላፊነት ተሰጥቶታል። ባንኩ የተሰጠውን ኃላፊነት ለመወጣትም አነስተኛ የገጠር ብድር ማስተባበሪያ ቢሮን አቋቁሟል። ይህ ቢሮም በገጠር ብቻ ሳይወሰን በከተሞች ክልል ለሚኖሩ አነስተኛ ገቢ ላላቸው የጎብረተሰብ ክፍሎች የብድርና የምክር አልግሎቶች እንዲደርሳቸው በማድረግ ላይ ይገኛል።

እንደዚህ መሰል አገልግሎቶችን ከሌሎች ከፍተኛ ንግድ ባንኮች ማግኘት የማይችሉትና በንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር አማካኝነት በኢንተርፕራይዝ መልክ የሚደራጁት እነዚህ የጥቃቅንና አነስተኛ

ኢንተርፕራይዞች፤ አገልግሎቶቹን የሚያገኙት በቀጥታ ከልማት ባንክ ሳይሆን ቁጥራቸው ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመሩ በመጡት አነስተኛ የብድርና ቁጠባ ተቋማት በኩል ነው። መረጃዎች እንደሚያመለክቱትም እ.ኤ.አ. እስከ መጋቢት ወር መጨረሻ 2007 ድረስ ብቻ ልማት ባንክ በፕሮግራም ማስተባበሪያና ሥራ አመራር ቢሮ አማካኝነት ለአነስተኛ የገንዘብ ተቋማቱ የሰጠው ብድር ብር 266.4 ሚሊዮን ደርሷል። በዚህ ጊዜም ተቋማቱ ያንቀሳቀሱት የቁጠባ ሂሳብ መጠን ብር 921 ሚሊዮን የደረሰ ሲሆን፤ የአበደሩትም ብር 2.3 ሚሊዮን ሆኗል።

በአጠቃላይ እነዚህ ጥቃቅንና አነስተኛ ኢንተርፕራይዞች የራሳቸውን ሥራ እንዲፈጥሩ፤ ምርታቸውንና ገቢያቸውን እንዲያሳድጉ ብሎም ሀብት እንዲያፈሩ ለማስቻል በአነስተኛ የገንዘብ ተቋማቱ በኩል የሚሰጡት የልማት ባንኩ የብድርና የምክር አገልግሎት ድጋፎች በእርግጥም ድህነትን በመቅረፉ በኩል እየተጫወቱት ያለውን ሚና መረጃዎቹ አበክረው ይገልጹታል።

3.2.2. ለመካከለኛና ከፍተኛ የማፈብረኪያ ኢንዱስትሪዎች

ቀደም ሲል እንደተገለጸው፤ በኢትዮጵያ ዘመናዊ የማፈብረክ ሥራዎች የሃያኛው ክፍለ-ዘመን ክስተቶች ቢሆንም፤ በአገሪቱ ውስጥ አነስተኛ የሆነ የኢንዱስትሪ ልማት ለውጥ የታየው መንግስት ክፍለ ኢኮኖሚውን ማልማት ይቻል ዘንድ በ1940ዎቹ መጨረሻ ጀምሮ ባወጣው ተከታታይ የአምስት ዓመት የልማት ፕላኖችን፤ በይበልጥም እንደ ብድር አገልግሎት፤ የታክስ ማትጊያ፤ የከለላና የመሳሰሉ የፖሊሲ ድጋፎችን በተጠናከረ መልኩ በሰጠባቸው በ1950ዎቹና 60ዎቹ ውስጥ ነው።

በነዚህ ጊዜያትም፤ የመካከለኛና ከፍተኛ የማፈብረ ኪያ ኢንዱስትሪ ኢንተርፕራይዞች በልማት ባንክ የብድርና የምክር አገልግሎቶች ተጠቃሚ ሆነዋል። ይሰጡ የነበሩትም አገልግሎቶች አንድም የኢንተርፕራይዞቹን መሣሪያዎች ዘመናዊ ለማድረጊያና ምርታቸውን ለማሳደጊያ፤ አልያም አዳዲስ የማፈብረኪያ ኢንዱስትሪዎችን ለማቋቋሚያና ነገሮችን ለማስፋፊያ ነበር።

ልማት ባንኩ በዚያን ወቅት ለመካከለኛና ከፍተኛዎቹ የማፈብረኪያ ኢንተርፕራይዞች ይሰጣቸው የነበሩት ብድሮችም ከፍተኛ መጠን ያላቸው ነበሩ። የበላይነቱንም ይዘው የነበሩት ዋና ዋና የፍጆታ ዕቃዎችን የሚያመርቱና ቀላል

ኢንዱስትሪዎች በመባል የሚታወቁት አራት የመካከለኛና ከፍተኛ ኢንዱስትሪ ምድቦች ነበሩ። እነዚህም የምግብ፣ የመጠጥ፣ የጨርቃጨርቅ፣ እንዲሁም የቆዳና ቆዳ ጫማ ማራብረኪያዎች ነበሩ።

በተለይም እስከ 1950ዎቹ መጨረሻ ግድም ድረስ ለኢንዱስትሪው ልማት የሚሰጡ ብድሮች መጠናቸው ከፍተኛ የነበሩ ቢሆንም፤ ከሌሎቹ የኢኮኖሚ ዘርፎች ጋር የነበራቸው ትስስር ውሳኔ፤ በእጅጉም ከውጭ በሚገቡ ግብዓቶች ላይ ጥገኛ ነበር። አዳዲስ የሚቋቋሙ የኢንዱስትሪ ፕሮገጮችም ቢሆን እስከዚህ ከቁጥር የሚገቡ አልነበሩም። ነባር ኢንዱስትሪዎችን ለማስፋፋት የሚቀርቡ የብድር ጥያቄዎችም እንዲሁ ነበሩ። እንዲያውም በአንዳንድ ተከታታይ ዓመታት የብድር ጠያቂዎቹ ቁጥር እየቀነሰ መምጣቱ ተስተውሏል። በአጠቃላይም በዚያን ወቅት የኢንዱስትሪ ልማቱን የማስፋፋቱ ሥራ ተስፋ እየተደረገበት አልነበረም።

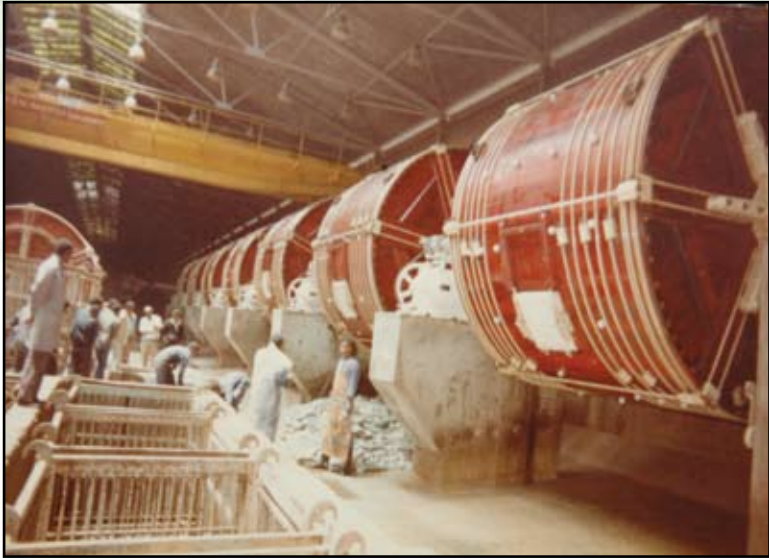
በመሆኑም ሁኔታው አንድ የሆነ ስልት እንዲቀየስ የሚያስገድድ ነበር። የተቀየሰውም ስልት በ1958 ዓ.ም ላይ ልማት ባንኩ “የኢንዱስትሪ ብድሮች” በሚል ዐብይ ርዕሰ-ጉዳይ ብድሮቹ በከፍተኛ ደረጃ ወደሚያገለግሉት አዳዲስና ዘመናዊ ኢንዱስትሪዎች ይበልጥ እንዲያተኩሩ ማድረግ ነበር። በዚህም መሠረት ልማት ባንኩ እርምጃ ወስዷል። በተወሰደው እርምጃም የተሻሉ ውጤቶች መገኘታቸውን መረጃዎች ያመለክታሉ።

በዚህ በ1958 ዓ.ም ላይ፤ በንግድና ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር የታተመ መጽሐፍ እንዳብራራው፤ /ለኢንዱስትሪው/ ፕሮገጤ የሚያስፈልገው እስከ 50% የሚደርስ ካፒታል በብድር ይሰጥ ነበር። በዚህም ብዙዎቹ ኢንተርፕራይዞች የሥራ ብቃታቸውንና ምርታቸውን ማሳደግ ችለው ነበር። ባንኩ በሚያደርገው ድጋፍ ድርጅቶቻቸውን ለማስፋፋት ወይም ዘመናዊ ለማድረግ በቅተው ነበር ።”

ልማት ባንኩም በበኩሉ፤ “..... በኢንዱስትሪው ዘርፍ ውስጥ የሚደረገውን እንቅስቃሴ በተመለከተ፤ ይህ የሥራ ዓመት በእጅጉ አርኪ ነበር።” በማለት በ1959 ዓ.ም የበጀት ዓመት ራፖርቱ ላይ ገልጾታል። የተቀየሰውን አዲስ የኢንዱስትሪ ብድሮች ስልትን

ሲሚንቶ ፋብሪካ

ቆዳ ፋብሪካ

መሠረት በማድረግም በ1963 ዓ.ም የበጀት ዓመት ላይ በባንኩ ከተሰጡ”.....ከጠቅላላው ቋሚ ብድሮች ላይ 44.4% ለእርሻ ፤ 55.2% ለኢንዱስትሪ ሲሆን፤ 0.4% ለሠራተኞችና ለሌላ ብድር ነው።»

በአጠቃላይም፤ በስልቱ ተነሳሽነት ልማት ባንኩ ከሌሎች መ/ቤቶችና ድርጅቶች ጋር በመተባበር በሰጣቸው

ብድር፣ አዳዲስ የኢንዱስትሪ ፕሮግራም እንዲቋቋምና ከግብርና እንዲደርሱ፤ ችሎታና ታማኝነት ያላቸው ከባንደዎች እንዲበረታቱ፤ ፋብሪካዎች ልዩ ልዩ ዕቃዎችንና አልግ ሎቶችን እንዲያቀርቡ፤ እንዲሁም ከውጭ የሚገቡ ዕቃዎችን በአገር ውስጥ እንዲያመርቱ የበኩሉን እገዛ አድርጓል።

በተጨማሪም፤ ባንኩ ልዩ ልዩ ችግሮች የነበረባቸውን የኢንዱስትሪ ድርጅቶችንና ከባንደዎችን በጥናት ላይ የተመሠረተ ሥራ በመስራት ችግሮቻቸውን አቃሏል። ሕልውናቸውን ጠብቀው እንዲንቀሳቀሱ ለማስቻልም በአክሲዮኖቻቸው ግዢና ሽያጭ ላይ ተሳትፏል። የሥራ አመራራቸውም እንዲሻሻል ረድቷል።

በነዚህ ተግባራቱ የባንኩ ጥገኛ የሚባሉትም ሆኑ ጥገኛ ያልሆኑት የኢንዱስትሪ ድርጅቶችና ከባንደዎች የተሻሉ የሥራ ውጤቶችን ማግኘታቸው ተስተውሏል። በተለይም አንዳንዶቹ ሥራ ከጀመሩበት አንስቶ በኪሣራ ላይ የነበሩት በትርፍ ለመንቀሳቀስ ችለዋል።

በቅድመ-አብዮት ኢትዮጵያ ከነዚህ የማፈብረኪያ ኢንዱስትሪ ድርጅቶችና ከባንደዎች፤ በተለይም መካከለኛና ከፍተኛዎቹ ኢንዱስትሪዎች በአብዛኛው ተይዘው የነበሩት የውጭ አገር ዜግነት ባላቸው ሲሆን፤ መንግስት እንደ ቀጥተኛ አምራችነት የነበረው ሚና በጣም ውሱን ነበር። ማፈብረኪያ ኢንዱስትሪዎቹም ጠቅለል ባለ ሁኔታ ለአገር ውስጥ ገበያ የማምረት፤ በዋነኛነትም ከውጭ የሚገቡ ምርቶችን የመተካት ባሕሪ ነበራቸው።

እርግጥ ነው፤ በ1967 ዓ.ም የፖለቲካ ሥርዓት ለውጥ ሳቢያ እነዚህ በልማት ባንክ የብድር ድጋፍ ሲንቀሳቀሱ የነበሩት፤ እንዲሁም ባንኩ በአክሲዮን ግዢ ተሳታፊ የነበረባቸው ልዩ ልዩ የማፈብረኪያ ኢንዱስትሪ ድርጅቶችና ከባንደዎች ተወርሰው በመንግስት ቁጥጥር ሥር ውለው ነበር።

ሆኖም ግን፤ አብዛኛዎቹ ድርጅቶችና ከባንደዎቹ

ጨርቃ ጨርቅ ፋብሪካ

ዳሽን ቢራ ፋብሪካ

በኮርፖሬሽን መልክ በመደራጀታቸውና የወሰዱዋቸውን ብድሮች ለመክፈል ቃል በመግባታቸው፤ ቀደም ሲል ባደረጉት የውል ስምምነትና በተያዘላቸው ፕሮግራም መሠረት ብድሮቹን እንዲመልሱ ባንኩ ብዙ ተፅዕኖ አላደረገባቸውም።

እንዲያውም ልማት ባንኩ በድርጅቶቹና በከባንደዎቹ ላይ ጥናት በማካሄድ እንደገና እንዲደራጁ፤ አቋማቸውን እንዲያሻሽሉ፤ ብቃት ያለው ሥራ በመሥራት ምርታቸውን እንዲያሳድጉ አድርጓል። የገንዘብ እጥረት እንዳይጋጥማቸውም የአንዳንዶቹን ብድር የመመለሻ ጊዜ በማራዘም የማምረት ተግባራቸው ሳይተገላል እንዲቀጥሉ አስችሏል።

አዳዲሶችም እንዲቋቋሙ ልዩ ልዩ የብድርና ሙያዊ የምክር አልግሎቶችን ሰጥቷል።

በአጠቃላይ ልማት ባንኩ ለመካከለኛዎቹም ሆነ ለከፍተኛዎቹ ነባርና አዳዲስ የማፈብረኪያ ኢንዱስትሪዎች በሰጣቸው በእነዚህ አልግሎቶች የመንግስት፣ የንብረት ሥራ ማግኘትና የግል ኢንዱስትሪ ድርጅቶች በእርግጥም ተጠቃሚዎች ሆነዋል። ከተሰጡት ብድሮች ውስጥ ከፍተኛውን ድርሻ በመውሰድ የአገልግሎቶቹ ዋነኛ ተጠቃሚዎች ግን መንግስታዊዎቹ የኢንዱስትሪ ድርጅቶች ሆነው ተገኝተዋል።

ዋና ዋናዎቹ ድርጅቶችም የአገር ውስጥ ጥሬ ዕቃዎችን በእጅጉ የሚጠቀሙ የምግብና መጠጥ፣ የቆዳና ቆዳ ውጤቶች፣ የጨርቃጨርቅና አልባሳት፣ የእንጨትና እንጨት ሥራ ማፈብረኪያ ኢንዱስትሪዎች ነበሩ።

የግል ድርጅቶቹ ግን በብዙ ጎናቸው አንጻር ይኼን ያህል የተመቻቹ ሁኔታዎች ስለአልነበሩባቸው ባንኩ የሚሰጣቸው አልግሎቶች የጠቃሚነት መጠን ዝቅተኛ፣ የማፈብረክ ሥራ እንቅስቃሴያቸውም ውሱን ነበር። እርግጥ ነው፤ በእነዚህ ወቅቶቹ ለማፈብረኪያ ኢንዱስትሪዎቹ ለልማት ባንኩ ይቀርቡ የነበሩት የብድር ጥያቄዎች ከፍ ዝቅ የማለት፣ ወደ መጨረሻ ላይ የማሸቆልቆል ባሕሪ ታይቶባቸዋል። ሆኖም ባንኩ በየበጀት ዓመቱ ለኢንዱስትሪው ክፍለ-ኢኮኖሚ ያደርጋቸው የነበሩት የሥራ እንቅስቃሴዎች ሲሰሉ ግን በአማካይ አበረታች ዕድገት አሳይተዋል።

እንዲያም ሆኖ ከክፍለ-ኢኮኖሚው የሰፋት መጠንና ይጠበቅ ከነበረው ውጤት አንጻር ሲታይ፣ ዕድገቱም ሆነ የየበጀት ዓመቱ አጠቃላይ የብድር ሥራ እንቅስቃሴዎቹ ከግምት ውስጥ የሚገቡ ሆነው አይገኙም። ለዚህም ራሳቸውን የቻሉ ልዩ ልዩ ችግሮች በምክንያትነት ይቀርባሉ።

ከችግሮቹ መካከልም በአገሪቱ ውስጥ ይካሄድ የነበረው የርስ በርስ ጦርነት፣ በአገሪቱ ላይ የደረሰው ተደጋጋሚ ድርቅ፣ የውጭ ምንዛሬ እጥረትና እነዚህን ተከትለው የመጡት ኢኮኖሚያዊ ቀውሶች በዋነኛነት ይጠቀሳሉ።

የዛሬው የኢትዮጵያ ልማት ባንክም፣ ቀደም ሲል ከተጠቀሱትና ሌሎች ተዛማጅ ችግሮች ለመላቀቅ ዑብይ ርምጃዎችን በተለያዩ ጊዜያት ወስዷል። ከእነዚህም ርምጃዎች መካከል “በእርሻ ላይ የተመሠረቱ ኢንዱስትሪዎችን ለይቶ ማውጣት” በሚል ርዕሰ-ጉዳይ በተመረጡ የአገሪቱ ክልሎች ውስጥ ያካሄደው ጥናት በቀዳሚነት ይጠቀሳል። ሌላው ደግሞ፣ በተለይም በአገሪቱ ውስጥ ከተካሄደው የ1983ቱ የፖለቲካ ሥርዓት ለውጥ ጋር ተጣጥሞ ለመንዘና በገበያ መሩ የኢኮኖሚ ሁኔታዎች ውስጥ ለመንቀሳቀስ ይቻለው ዘንድ፣ ለረጅም ጊዜያት ሲሰራባቸው የነበሩትን የአሠራር

ሥርዓቶችንና ፖሊሲዎችን በተለያዩ ጊዜያት በጥናት መርምሯል።

በጥናቱም መሠረት ልማት ባንኩ ደንበኛ ተኮር፣ ቀልጣፋና ወጪ ቆጣቢ የሆነ፣ ግልፅነትና ተጠያቂነት ያለበት፣ እንዲሁም የቡድን ሥራን ያማከለ የአሠራር ሥርዓቶችን ዘርግቷል። አዲስ የብድር ፖሊሲም ቀርጾ አውጥቷል። በወጣው በዚህ አዲስ የብድር ፖሊሲም፣ የዛሬው የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ዋነኛ ሥራ “ለብሔራዊው የኢኮኖሚ ልማት አስተዋጽኦ ማድረግ” ለሚችሉና በአገሪቱ ውስጥ ለሚገኙ የግልና የመንግስት የኢንዱስትሪ ፕሮጀክቶች የመካከለኛ የረጅምና የአጭር ጊዜ የኢንቨስትመንት ብድሮችን መስጠት ነው።

ልማት ባንኩ በአዲሱ የብድር ፖሊሲ መሠረት መራመድ ከሚችሉት ነባር የማፈብረኪያ ኢንዱስትሪዎች ጋር በአብሮነት መጓዙ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ኢኮኖሚያዊ የልማት ፋይዳ ያላቸው ትርፋማና በንብረተሰቡ ዘንድ ተፈላጊ መሆናቸው በጥናት የተረጋገጠላቸው አዳዲስ የኢንዱስትሪ ፕሮጀክቶች እንዲቋቋሙና እንዲስፋፉ ያበረታታል። የሥራ አፈጻጸማቸውን በቅርበት ይከታተላል፤ ሂደታቸውንም ይቆጣጠራል። እንደአስፈላጊነቱም ተገቢውን የምክር አልግሎትና የቴክኒክ ድጋፍ ይሰጣል። ስም ያላቸውንና ውጤታማ የልማት ሥራዎችን እንዲሰሩ ባንኩ ያተጋል።

ልማት ባንኩ፣ በተለይም በአዲሱ ማበራዊ ግንኙነት ለመንግስትና ማህበራት ብቻ ሳይሆን ለግል የኢንዱስትሪ ድርጅቶችና ካምፓኒዎች ልዩ ትኩረት በመስጠት የልማት አስተዋፅኦውን አጠናክሮ እየተንቀሳቀሰ ይገኛል። አሕዛዊ መረጃዎች እንደ ሚያመለክቱትም በአሁኑ ወቅት የብድር አልግሎቱ ተጠቃሚ ከሆኑት የልማት ፕሮጀክቶች መካከል የግሉ ዘርፍ ከፍተኛውን ድርሻ በመውሰድ የበላይነቱን ይዞ ይገኛል።

እርግጥ ነው፤ የዛሬው የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ቀደም ሲል የብድር አገልግሎት ይሰጣቸው የነበሩት የኢንዱስትሪው ክፍለ-ኢኮኖሚ የሥራ ዘርፎች እንደተጠበቁ ሆነው፣ በአሁኑ ጊዜ የመንግስት የትኩረት አቅጣጫን በመከተል ለውጭ ምንዛሬ ግኝት ለሚረዱ የኢንዱስትሪው ፕሮጀክቶች የብድርና ሌሎች አልግሎቶችን የመስጠት ሥራን ቀዳሚ ተግባር አድርጎ በመንቀሳቀስ ላይ ነው።

ለውጪ ንግድ ዘርፍ የሚውሉትና ልማት ባንኩ ቅድሚያ ትኩረት የሚሰጣቸው የኢንዱስትሪው ምርቶችም ያላለቀ ቆዳና ሌጦ በስተቀር፣ በኢንዱስትሪ የሚፈበረኩ ሁሉም ምርቶች፣ በማዕከላዊ ስታትስቲክ ትርጉም መሠረት የሚፈበረኩ ቁሳቁሶች እንዲሁም የምግብ ምርት ውጤቶችና መጠጦች” በሚል ርዕስ ሥር የተመደቡ፣ በተጨማሪም በፋብሪካ የሚቀናበሩ

የግብርና ምርት ውጤቶች እንደ ቡናና ጣፋጭ ፍራፍሬዎች የመሳሰሉ ወደ ውጭ የሚላኩ ሰብሎችን የሚያበጥሩትንና የሚያቀናብሩትን ያካትታል።

ባንኩም በነዚህ የቅድሚያ ትኩረት በተሰጣቸው የማፈብረኪያ ኢንዱስትሪዎች ውስጥ የተሰማሩ የልማት ባለሀብቶችን ለማበረታታት፤ የሚቀርጹት ውን ፕሮጀክቶች ከራስ የድርሻ መዋጮ፤ ከዋስትና መያዣ፤ ከወለድ የክፍያ መጠን፤ ከአገልግሎት ክፍያና ከመሳሰሉት ጉዳዮች አንጻር ከመደበኛዎቹ የኢንዱስትሪ ፕሮጀክቶች ለየት ባለ ተጠቃሚነት ያስተናግዳል።

የወርቅ ሐብት ልማት

3.2.3. ለማዕድን ቁፋሮና ኃይል ማመንጫ

ኢትዮጵያ ወርቅ፣ ፕላቲኒየምና የመሳሰሉ የከበረ ዋጋ ያሉዋቸው፤ እንዲሁም እንደ እብነ በረድ፣ አሎሚኒየም ሰልፌትና የመሳሰሉ በርካታ ማዕድናትን፤ እንዲሁም ሌሎች ተፈጥሮአዊ የሀብት ክምችቶችን በክርስ ምድሯ ውስጥ በከፍተኛ መጠን እንደያዘች መረጃዎቹ ያመለክታሉ። እነዚህ የሀብት ክምችቶችም፤ ለአገሪቱ የኢንዱስትሪ ክፍለ ኢኮኖሚ በጥሬ ዕቃ ግባዕትነትና ለሌሎች ጉዳዮች ሊውሉ የሚችሉ ናቸው።

ልማት ባንኩም ለእነዚህ ማዕድናት ቁፋሮና እነዚሁን ማዕድናት በጥሬ ዕቃ ግባዕትነት ተጠቅመው ልዩ ልዩ ምርቶችን ለሚያመርቱ ፋብሪካዎች መቋቋሚያ የብድርም ሆነ ሌሎች ተዛማጅ አገልግሎቶችን ሰጥቷል።

እነዚህ ቀደም ሲል የጠቀስናቸው ልዩ ልዩ ኢኮኖሚያዊ የልማት ሥራዎችም ሆኑ ድጋፍ ሰጪ አገልግሎቶች ከልማት ባንክ የብድርና የምክር አገልግሎቶች በተጨማሪ እንደሥራ ዘርፎች ባሕርያት ሌሎች በርካታ ነገሮች ያስፈልጋቸዋል። ከነዚህም መካከል የመብራት ኃይል አገልግሎት አንዱ ነው።

የተጣራው ወርቅ

3.3 ልማት ባንክ

ለአገልግሎቶች ክፍለ-ኢኮኖሚ

ልማት ባንክ ለግብርናውና ለኢንዱስትሪው የኢኮኖሚ ዘርፎች ብቻ አልነበረም የብድርና ሌሎች አገልግሎቶችን የሰጠው፤ እየሰጠም ያለው። ለግብርናውና ለኢንዱስትሪው ልማት አመቺ ሁኔታዎችን ለመፍጠር የሚንቀሳቀሱ ልዩ ልዩ አገልግሎት ሰጪ ድርጅቶችም ከባንኩ ትኩረት ውጪ አልነበሩም።

በአብዛኛው “አገልግሎቶች ሰጪ” በመባል የሚታወቀው ይህ ክፍለ-ኢኮኖሚ፤ በቅድመ-አብዮት በኢንዱስትሪ ብድሮች ሥር ተፈርጆ በቀጥታ ከማፈብረክ የሥራ እንቅስቃሴዎች ጋር በባንኩ

ሲስተናገድ የነበረ፤ በኋላም “የሌላ ሥራ ዘርፍ” በሚል ርዕስ ራሱን ችሎ ባንክ የሚሰጠውን አልግሎት እንዲያኝ የተደረገ ነው። በዚህ ዘርፍ ከሚጠቀሱት መካከል ዋና ዋናዎቹ የሚከተሉት ናቸው።

3.3.1. የሆቴል ድርጅቶች

ልማት ባንክ በሚሰጠው የብድር አገልግሎት ለመጀመሪያ ጊዜ የተቋቋመው ሆቴል የሚገኘው ሰፋፊ የእርሻ ልማት በሚካሄድበት አዋሽ ሸለቆ፤ በትንሿ ከተማ ገዋኔ ውስጥ ነው። ዓላማውም በበረሃማው አዋሽ ሸለቆ የሚንቀሳቀሰውን የእርሻ ልማት ባለሀብትም ሆነ ሠራተኛ የሆቴልና የመኝታ አገልግሎት እንዲያገኝና ለሥራው አመቺ ሁኔታዎችን ለመፍጠር ነው።

በኋላ ግን፤ በተለይም የ1967 ዓ.ም የፖለቲካ ሥርዓት ለውጥን ተከትሎ፤ ጉዳዩ “ጭስ አልባው” ተብሎ ከሚታወቀው የቱሪዝም ኢንዱስትሪ ጋር እንዲያያዝ በመደረጉ የባንኩ የሆቴልና መኝታ ቤት የብድር ሥራ የገጠር ከተማ ከሆነችው ትንሿ ገዋኔ ወደ ታላላቆቹ ከተሞች በመግባት የአገልግሎት አድማሱን ሊያሰፋ ችሏል።

ዛሬ በልዩ ልዩ ከተሞች ውስጥ ጎላ ጎላ ብለው የሚታዩትና ዐይነ-ግቡ ሆነው የሚገኙት ሆቴሎችና መኝታ ቤቶች የዚሁ አድማሱን ያሰፋው የልማት ባንኩ የብድርና ሌሎች አልግሎት ውጤቶች ናቸው።

3.3.2. ንብረት ማልሚያ ወይም ሪል ኢስቴት አገልግሎት

ንግሥተ ላባ ሆቴል

ልዩ ልዩ የሥራ ዘርፎች አገልግሎት ይሰጡ ዘንድ በተለያዩ ከተሞች ውስጥ ታላላቅ ሕንፃዎችን የሚገነቡ የንብረት ማልሚያ ወይም የሪል ኢስቴት ድርጅቶችም የልማት ባንኩን የብድር አገልግሎት በሥራ ላይ አውለዋል፤ እያዋሉም ናቸው።

በአሁኑ ወቅት የልማት ባንኩ ዋና መ/ቤት የሚገኝበት በአካባቢው ያሉትና የባንኩ ይዘታ የሆኑት ሰባቱ ሕንፃዎች በመጀመሪያ ሲሰሩ ለልዩ ልዩ የሥራ ዘርፎች አልግሎቶች እንዲሰጡ፤ በተለይም የባንኩ ደንበኞች የሥራ ዘርፎች በአንድ አካባቢ ተገኝተው የባንኩን አልግሎቶች በቅርብ እንዲያገኙ፤ እነርሱም በበኩላቸው የተቀራረቡና የተቀናጀ ቀልጣፋ አገልግሎቶችን መስጠት ይቻላቸው ዘንድ አመቺ ሁኔታዎችን ለመፍጠር ታስቦ ነው። ሕንፃዎቹ የተሠሩትም በወቅቱ በነበረው የንብረት ማልሚያ ማዕከል አክሲዮን ማኅበር ውስጥ ልማት ባንኩ ባደረገው የአክሲዮን ግዢ ተሳትፎ ነበር።

ከጥቂት ዓመታት ወዲህም ልማት ባንኩ በሚሰጣቸው የብድር አልግሎቶች ታላላቅ የንብረት ማልሚያ ወይም የሪል ኢስቴት ሕንፃዎች እየተገነቡ ለልዩ ልዩ የሥራ ዘርፎች አገልግሎት እየሰጡ ይገኛሉ።

ደምበል ሲቲ ሴንተር

Commercial Bank of Ethiopia

የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ

ለፍላጎትዎ መሟላት የሚተማመኑበት

3.3.3. ትምህርት አገልግሎት

ትምህርት ከሚያስገኘው ዕውቀት፤ እንደምርመራና አካላዊ ለውጥ በተጨማሪ ኢኮኖሚያዊ ዕድገትንም ሆነ ልማትን ለማምጣት አስተዋጽኦው ከፍተኛ ነው። እንዲያውም ያለ ትምህርት ሁለንተናዊ ሰብዕናው የተሟላ አልሚ ዜጋን መፍጠርም ሆነ አገራዊ ብልፅግናን ማምጣት ከቶውን አይቻልም።

በዚህ በኩል ልማት ባንክ ለትምህርቱ የአገልግሎት ዘርፍ ዕድገትና መስፋፋት ያደረጋቸው አስተዋጽኦዎች ከግምት ውስጥ ሊገቡ የሚችሉ ናቸው። ልማት ባንኩ በነዚህ አስተዋጽኦዎቹ በደረጃው ላሉ የትምህርት ተቋማት የብድርና ሌሎች አገልግሎቶችን ሰጥቷል።

በተሰጡትም አገልግሎቶች ልዩ ልዩ የትምህርት ተቋማት ተገንብተዋል፤ ተስፋፍተዋልም። በአስፈላጊዎቹ የትምህርት መሣሪያዎችና ቁሳቁሶች እንዲደራጁም ሆነዋል። በዚህም ለትምህርት የደረሱ ዜጎች ከትምህርቱ ማዕድ እንዲቋቋሱ ለነገው የልማት ሥራ እንዲዘጋጁ አመቺ ሁኔታዎች ተፈጥረዋል።

3.3.4. ሕክምና አገልግሎት

“ጤንነት ካለ ሁሉም ነገር አለ።” ይህ አባባል ትላንት የነበረ፤ ዛሬም ያለ ወደፊትም ሕያው ሆኖ የሚዘልቅ

ቤቴል ሆስፒታል

አባባል ነው። ምክንያቱም ጤንነት ካለ ለሕይወት አስፈላጊ የሆኑትን ምርቶች ለማምረት፤ አምርቶም ለመጠቀምና ሀብትንም ሆነ ንብረትን ለማፍራት ስለሚቻል ነው። ጤንነት ከሌለ ግን እነዚህ ሁሉ ከቶውንም አይከፈሉም።

በዚህም መሠረት፤ ልማት ባንክ ስለልማት እየሠራ የአልሚውን ወገን የጤንነት ጉዳይ ወደ ጎን አላለውም። ባንኩ በልዩ ልዩ ቦታ ለሚገኙ የሕክምና አገልግሎት መስጫ ተቋማት መቋቋምና መስፋፋት ዓይነተኛ አስተዋጽኦችን አድርጓል። ልማት ባንኩ ከዝቅተኛው ክሊኒክ እስከ ከፍተኛው ሆስፒታል ድረስ ላሉ የሕክምና አገልግሎት መስጫዎች ግንባታ፤ ለሕክምና መሣሪያዎች መግዣና ለሥራ ማስኬያጃዎች የሚሆኑ ብድሮችን ሰጥቷል፤ አማክሯልም።

3.3.5. ትራንስፖርትና መገናኛ አገልግሎት

ሁኔታዎችን ለልማት ሥራዎች ለማመቻቸት ሲባልም ቀደም ሲል ከጠቃቀስናቸው አገልግሎቶች በተጨማሪ ልዩ ልዩ የመጓጓዣ መንገዶችና የመገናኛ አውታሮች መዘርጋት እንዲሁም የየብስና የአየር ትራንስፖርት አገልግሎቶች መስፋፋት ይኖርባቸዋል።

በዚህም መሠረት፤ ልማት ባንኩ አውራ ጎዳናዎችና መጋቢ መንገዶች እንዲዘረጉ፤ የሕዝብ ማመላለሻና የጭነት ማጓጓዣ ድርጅቶች እንዲጠናከሩ፤ የመንግስትም ሆኑ የግል አስጎብኚ ድርጅቶችና የገዛ ወኪሎች እንዲበረታቱ እንዲሁም የስልክና

ልማት ባንክ ለቦሌ አውሮፕላን ማረፊያ መንደርደሪያና መቆጣጠሪያ ማማ ማሠራያ የብድር አገልግሎት ሰጥቷል

የምድር ሳተላይት መቀበያ መስመሮች እንዲዘረጉ አገልግሎቶቹን ሰጥቷል።

በተጨማሪም በእነዚህ በባንኩ አገልግሎቶች የአዲስ አበባ ዓለም አቀፍ የአውሮፕላን ማረፊያ የመቆጣጠሪያ ማማን እንዲሁም የአውሮፕላን መንደርደሪያ የማሻሻልና የማስፋፋት ፕሮግራም በሥራ ላይ እንዲውሉ አስችሏል።

3.3.6. ለንፁህ የቧንቧ መስመር መዘርጋትና ለጥልቅ የውሃ ጉድጓድ ልማት

“ውሃ ሕይወት ነው።” ሕይወት ያለ ውሃ ዘላቂነት የለውም። በመሆኑም ማንኛውም ሕይወት ያለው ፍጡር በሕልውና ለመኖር ውሃ አስፈላጊው ነው። በተለይም ንፁህና ጤናማ ውሃ ከአስፈላጊም በላይ አስፈላጊ ነው።

ለዚህ ከአስፈላጊም በላይ አስፈላጊ ለሆነው የውሃ ልማትም ባንኩ የበኩሉን አስተዋጽኦ አድርጓል። በዚህ በኩል ልማት ባንክ በአዲስ አበባ ከተማ የመጠጥ ውሃ ለማግባት የሚያስፈልገውን ገንዘብ ለማግኘት ሲባል በ1926 ዓ.ም በአዲስ አበባ ከተማ ውስጥ ለተዘጋጀው የሶስተኛ ጊዜ ሎተሪ መተማመኛ ይሆን ዘንድ ካፒታሉን ዋስ አድርጓል። ይኸው ሎተሪ በባንኩ ኃላፊነት እንዲካሄድ፣ የሎተሪው ተኬቶችም በራሱ በባንኩና በየወኪሎቹ፣ በኢትዮጵያ ባንክና በየወኪል መ/ቤቶቹ እንዲሸጥ አድርጓል።

ሎተሪው በሚወጣበትም ጊዜ የአወጣጡን ሥነ ሥርዓት ባንኩ ተቆጣጥሮአል። ዕጣው ለደረሳቸውም ገንዘቡን ወጪ አድርጎ ከፍሏል። ዕጣው የደረሰው ሰውም የደረሰኝ ወረቀቱን ለማዘጋጃ ቤት እንዳቀረበ ወዲያውኑ የቦታ ካርታው በስሙ ተዛውሮ እንዲቀበል ሆኗል።

ከዚያም ወዲህ ልማት ባንክ በሰጠው የብድር አገልግሎት የገጠሩም ሆነ የከተማው ኅብረተሰብ ንፁህና ጤንነቱ የተጠበቀ የውሃ አገልግሎት እንዲያገኝ ረድቷል። በዚህ የባንኩ አገልግሎትም ለከብቶች መጠጥ፣ ለእርሻና ለኢንዱስትሪ ሥራዎች እንዲውሉ በልዩ ልዩ ጉድጓድ ቁፋሮዎች ተካሂዷል።

3.4. ልማት ባንክ የሰጣቸው ሌሎች አገልግሎቶች

ልማት ባንክ ለእርሻው፣ ለኢንዱስትሪውና ለሌሎች ድጋፍ ሰጪ የኢኮኖሚ ልማት ዘርፎች ከሰጣቸውና ከሚሰጣቸው የኢንቨስትመንት ብድሮች በተጨማሪ ሌሎች ልዩ ልዩ አገልግሎቶችን ሰጥቷል። እየሰጠም ይገኛል። ከነዚህም መካከል ዋና ዋናዎቹ የፕሮጀክት ጥናት፣ ፈንዶችን ማስተዳደር፣ የባንክ አገልግሎት ሙያዊ የምክርና የቴክኒክ አገልግሎቶች እንዲሁም ከመሰል ተቋማትና ሌሎች ድርጅቶች ጋር የሥራ ግንኙነቶች ማድረግ በዋነኛነት የሚጠቀሱ ናቸው።

3.4.1. የፕሮጀክት ጥናት አገልግሎት

ልማት ባንክ በሚገባ የሚታወቅበትና ከሌሎች የፋይናንስ ተቋማት ለየት የሚያደርገው ባሕሪው፣ የሚሰጣቸው የኢንቨስትመንት ብድሮች “በፕሮጀክት ጥናት” ላይ የተመሠረቱ መሆናቸው ነው።

የኢንቨስትመንት ብድሮች የሚጠየቅላቸው ፕሮጀክቶች በቅድሚያ አስተማማኝና ሳይንሳዊ በሆኑ ዘዴዎች ጥናት ይካሄዳቸዋል። በጥናቱም የልማት ፕሮጀክቶቹ የመንግስት የልማት ስትራቴጂን በመከተል፣ በተለይ ቴክኒካዊ ሁኔታቸው፣ ገበያቸው የሥራ አመራርና ድርጅታዊ አቋማቸው የፋይናንስ አስተማማኝነታቸው እንዲሁም ማኅበራዊና ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታቸው በሚገባ ይፈተሻል።

ይህም ጥናት የባንክን ገንዘብ በውጤታማ የልማት ፕሮጀክቶች ላይ ለማዋል ከመርዳቱም በላይ፤ ብድር ጠያቂዎቹ አትራፊና አስተማማኝ የፕሮጀክቶች ምርጫን ለማድረግ ያስችላቸዋል።

3.4.2. የባንክ አገልግሎት

ልማት ባንክ ከሰጣቸውና ከሚሰጣቸው ልዩ ልዩ አገልግሎቶች መካከል የአገር ውስጥና የውጪ አገር የባንክ አገልግሎቶች ይገኝበታል። የአገልግሎቶቹ ቀዳሚ ዓላማም ለውስጥና ለውጪ ደንበኞቹ ለሚሰጠው የብድር አገልግሎት አመቺ ሁኔታዎችን ለመፍጠር ነው።

በዚህም መሠረት ባንኩ በሚሰጠው የአገር ውስጥ የባንክ አገልግሎት የጊዜ ገደብ ያለው ተቀማጭ ገንዘብ ይቀበላል። ለደንበኞች የተንቀሳቃሽና የቁጠባ ሂሳብ እንዲሁም የሐዋላ አገልግሎት ይሰጣል።

ይህ የአገር ውስጥ የባንክ አገልግሎቱ ደንበኞች ከአንድ ቦታ ወደ ሌላ ቦታ የሚያዘዋውሩትን ገንዘብ በባንኩ በኩል ማስተላለፍ፤ የሚችልበትን ሁኔታ በመፍጠሩ የደንበኞችም ሆነ የገንዘባቸው ደገንነት እንዲጠበቅ አስችሏል። ደንበኞች በቅርባቸው በሚገኙ የባንኩ ቅርንጫፎች በመጠቀም ጊዜያቸውን እንዲቆጥቡ ረድቷል። በጊዜ ገደብና ተቀማጭ ገንዘብ ይቀበላል ለብድርም እንዲውልም ያደርጋል።

በተጨማሪም የአገር ውስጥ የባንክ አገልግሎቱ ልማት ባንኩ ለሚያከናውናቸው የብድር ገንዘብ ለደንበኞች ወጪ አድርጎ ለመክፈልና ብድር ለመስብሰብ ሥራ እንቅስቃሴዎች አመቺ ሁኔታዎችን ፈጥረዋል፤ ረድተዋልም።

ልማት ባንኩ የሚሰጠው የውጪ አገር የባንክ አገልግሎትም ደንበኞች የማምረቻ መሣሪያዎችንና ጥሬ ዕቃዎችን ከውጪ አገር ማስገባት የሚያስችላቸውን እና ምርቶቻቸውን ወደውጭ ለመላክ የኤልሲና ሌሎች ተዛማጅ አገልግሎቶችን እንዲያኙ አድርጓል።

3.4.3. ሙያዊ የምክርና የቴክኒክ አገልግሎት

የልማት ባንክ ሌላው አገልግሎትም ለአዳዲስ አመልካቾችና ነባር ደንበኞች የሚሰጠው ሙያዊ የምክርና የቴክኒክ አገልግሎት ነው።

ወደ ባንኩ የሚመጡ አዳዲስ ብድር ጠያቂዎች፤

የባንኩን አገልግሎት ለማግኘት በቅድሚያ ምን ማድረግ እንዳለባቸው፤ ምንና ምን ማሟላት እንደሚገባቸው የአሠራር ሥርዓቶችንና ሂደቶችን እንዲያውቁ ይደረጋሉ። የያዙት የፕሮጀክት ሀሳብ አዋጪ የመሆኑ ወይም ያለመሆኑ፤ እንዲሁም ከባንኩ የሚያገኙትን የብድር አገልግሎት እንዴት ወደ ተግባር መለወጥ እንደሚችሉ ምክር ይሰጣቸዋል። ቴክኒካዊ ድጋፍም ይደረግላቸዋል።

በተጨማሪም ልማት ባንኩ ብድሩን ከሰጠ በኋላ ለሥራው በመደባቸው ሠራተኞቹ አማካኝነት የፕሮጀክቶቹ የሥራ እንቅስቃሴዎችን በቅርብ እየተገኘ ይከታተላል፤ ይቆጣጠራልም። በዚህም መልካም አካሄዳቸውን ያበረታታል፤ የጎደሉ እንዲሟሉ የተበላሹም እንዲስተካከሉና እንዲታረሙ ሙያዊ ምክር ይሰጣል።

3.4.4. የሥራ ግንኙነቶች ከመሰል ተቋሞችና ሌሎች ድርጅቶች ጋር

ልማት ባንክ ከተፈቀደለት የማበደር ጣሪያ በላይ የሆኑና በጣም ከፍተኛ መጠን ያለው የኢንቨስትመንት ካፒታል የሚጠይቁ ፕሮጀክቶችን በፋይናንስ የሚያግዘው ከሌሎች ብሔራዊ ወይም ዓለም አቀፋዊ የፋይናንስ ተቋሞች ጋር በጋራ ወይም በጎብረት ሆኖ ነው። ባንኩ በጋራ ወይም በጎብረት ወደ ማበደሩ ሥራ ውስጥ መግባት የሚችለውም አንድም እንደቀዳሚ ወይም ዋነኛ አልያም እንደ ጋራ አበዳሪ ባንክ ሆኖ ነው።

በተጨማሪም ልማት ባንክ ከብድር ሥራ እንቅስቃሴዎቹ ጋር ተዛምዶ ካላቸው መንግስታዊም ሆነ መንግስታዊ ካልሆኑ ተቋሞችና ድርጅቶች ጋር በትብብር ይሰራል። ባንኩ ተቋሞቹና ድርጅቶቹ በሚያዘጋጁዎቸው ሆነ በሚያስተባብሩዎቸው የልማት ዓውደ ጥናቶች ላይ ይካፈላል። በውይይት መድረኮችና በኤግዚ.ቢ.ሽን ትዕይንቶች ላይ በንቁ ይሳተፋል።

በዚህም ልማት ባንክ በአጠቃላይ የሕዝቡን በተለይም የደንበኞቹን የልማት ተሳትፎ ያበረታታል፤ ግንዛቤም ያስጨብጣል።

ከዚህም ሌላ ልማት ባንክ ደንበኞቹን አንድም በተናጠል አልያም በጋራ የምክክር መድረክ በመፍጠር በችግሮች ዙሪያ ያወያያል። መልካምና ውጤታማ ሥራዎቻቸውንም “በርቱበት”፤ “ቀጥሉበት” በማለት

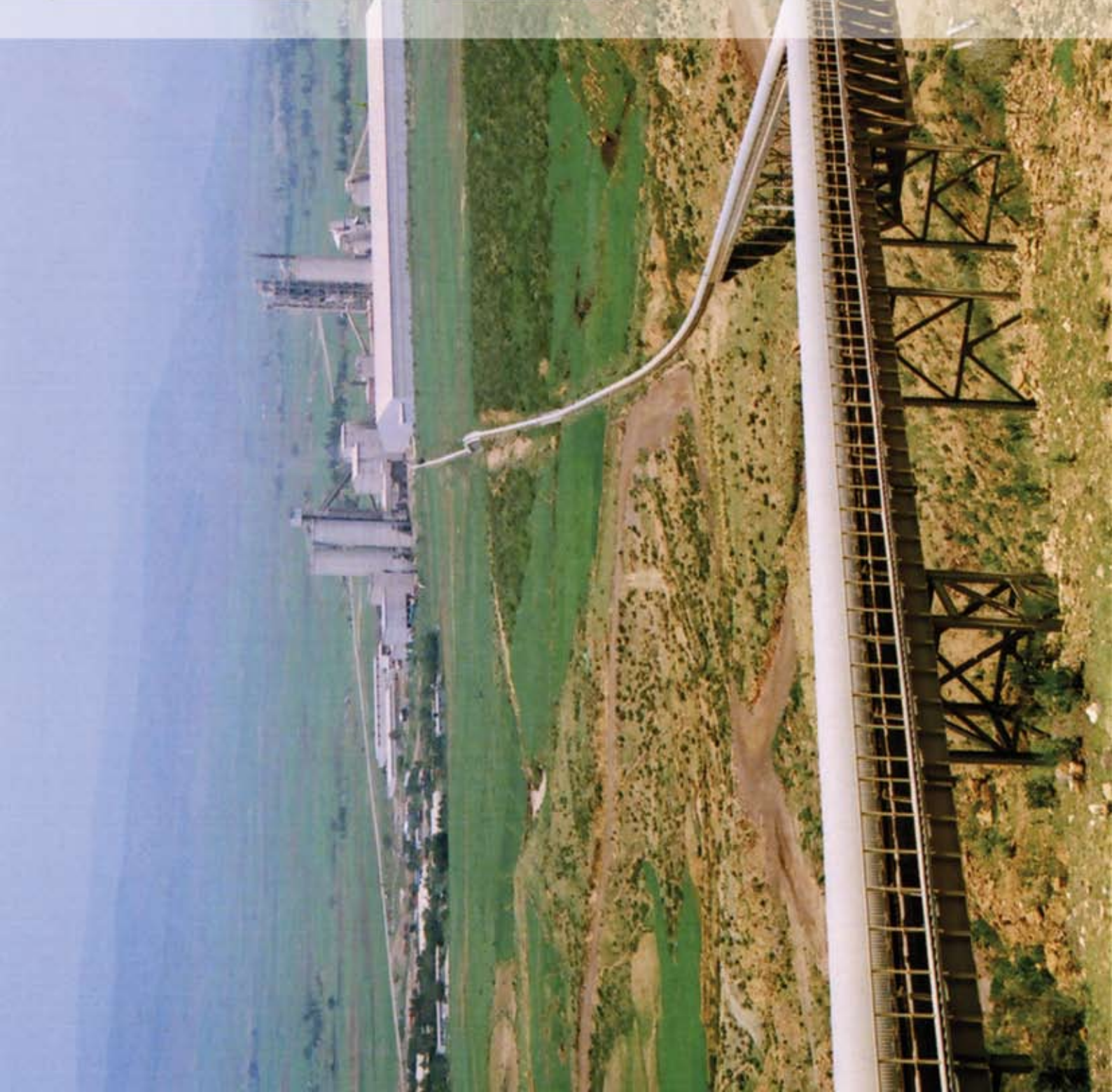

Tel 034 4 409270/71

P.O.Box 916

Fax 034 4 405805/04

E-Mail mbmp.e@ethionet.et

ያበረታታል። ችግሮችም ካሉ መፍትሔዎቻቸውን በጋራ ለመሻት በጠራው የውይይት መድረክ ላይ ይወያያል፤ ያወያያልም። በዚህም ወደ ጋራ መፍትሔዎች፤ ወደ ጋራ ስምምነቶች ይደርሳል።

3.4.5. በመንግስታት፤ በተቋማትና ወኪል ድርጅቶች ስም ፈንዶችን ማስተዳደር

ልማት ባንክ ብሔራዊና ዓለም አቀፋዊ ግዴታዎቹን የመወጣት ብቃት ባላቸው የረዥም ዓመታት የተግባር እንቅስቃሴዎቹ የኢትዮጵያ መንግስትም ሆነ መንግስታዊ ያልሆኑ አገር በቀል ድርጅቶች፤ የውጪ አገር መንግስታትም ሆኑ አበዳሪ የፋይናንስ ተቋማት አንድም በተናጠል አልያም በጋራ ሆነው ለልማት የሚመድቧቸውን ፈንዶች ለማስተዳደርና ለታለሙት የልማት ፕሮግራሞች ወይም ፕሮጀክቶች በማዋል ዋነኛ የፋይናንስ መተላለፊያ የልማት ተቋም ለመሆን ችሏል።

እነዚህ በልማት ባንክ የሚተዳደሩ የመንግስታት፤ የተቋማትና ወኪል ድርጅቶች ፈንዶችም ለሚከተሉት ልዩ ልዩ ፕሮግራሞችና ፕሮጀክቶች የዋሉና የሚውሉ ናቸው። እነዚህም፡-

- የቀድሞ ወታደሮችንና የጦር ጉዳተኞችን መልሶ ማቋቋሚያ ፕሮጀክት ፈንድ፤ ዓላማው የቀድሞ ወታደሮችን መልሶ ማቋቋምና ወደ ኅብረተሰቡ መልሶ መቀላቀል የሆነ፤
- የአስቸኳይ ጊዜ ማገገሚያና መልሶ ግንባታ ፕሮጀክት ፈንድ፤ ከሥራ ለተቀነሱና በሴፍትኔት ፕሮግራም ለታቀፉ የመንግስት ሠራተኞች የሚሰጥ፤
- የሐይቅ ዓሳዎች ልማት ፕሮግራም ፈንድ፤ ዓላማው በሐይቅ ክልሎች አካባቢ ዓሳን ማልማት ማምረትና ለገበያ ማቅረብ የሆነ፤
- የፓን አፍሪካ ምላሽ ሰጪ የተባይ መቆጣጠሪያ ፕሮጀክት ፈንድ፤ ዓላማው ለእንስሳት ሕክምና አገልግሎትና ለእንስሳት ሕክምና ዶክተሮች ለሚንቀሳቀሱ የእንስሳት መድኃኒት መደብሮች ብድር መስጠት የሆነ፤
- የኢትዮ-ኢጣሊያ የአርሲና ባሌ የብድር ፕሮግራም ፈንድ፤ ዓላማው በአርሲና ባሌ ውስጥ ለሚገኙ የገበሬዎች አገልግሎት የኅብረት

ሥራ ማኅበራት፤ ለሴቶች ማህበራትና በጥቃቅን የንግድ እንቅስቃሴዎቹ ውስጥ ለተሰማሩ የግል ነጋዴዎች ብድር መስጠት፤

- ፋርም አፍሪካ ፈንድ፤ በምሥራቅና ምዕራብ ሐረርጌ አካባቢዎች ውስጥ ለሚኙ የሴቶች ፕሮጀክቶች ብድር መስጠት፤
- የስዊስ ስታቤክስ ፈንድ፤ በአንዳንድ የኦሮሚያ ክልላዊ መንግስትና በደቡብ ኢትዮጵያ ሕዝቦች ክልላዊ መንግስት ውስጥ ለሚገኙ ቡና አብቃይ አካባቢዎች ለታጠበ ቡና ማዘጋጃ ፕሮጀክቶች ብድር የሚሰጥ፤
- ከፊንላንድ መንግስት የተገኘ ፈንድ፤ ለሰላሌ አርሶ አደር የወተት ከብት ልማት ፓይላት ፕሮጀክት ብድር የሚሰጥ፤
- በገጠር የመብራት ኃይል ማስፋፊያ ፈንድ፤ በገጠራቱ ኢትዮጵያ ውስጥ የመብራት አገልግሎት ለማዳረስ ብድር የሚሰጥ፤

4. ማጠቃለያ

በልማት ባንኩ የ100 ዓመት የታሪክ ሂደት በርካታ የልማት ሥራዎች በአገሪቱ ውስጥ ተሠርተዋል። ለነዚህ የልማት ሥራዎችም ባንኩ ያደረገው አስተዋጽኦ በእጅጉ ከፍተኛ እንደሆነ ከሕያው ታሪኩ መረዳት ተችሏል።

የዘር ሐረጎቹን ጨምሮ፤ የዛሬው የኢትዮጵያ ልማት ባንክ በ100 ዓመት የአገልግሎት ዘመኑ ውስጥ በተለያዩ ጊዜያት ወደ ሥልጣን የመጡ የኢትዮጵያ መንግስታት ያራምዷቸው የነበሩትን ልዩ ልዩ የኢኮኖሚ ልማት ፖሊሲዎችን ስትራቴጂዎችን ዕቅዶችንና ፕሮግራሞችን እየተከተለ ለንግዱ ክፍለ ኢኮኖሚ እንኳ ሳይቀር፤ ለልዩ ልዩ የአገሪቱ የኢኮኖሚ ዘርፎች በፕሮጀክት ጥናት ላይ የተመሠረተ የልማት ብድሮችንና ሌሎች ተዛማጅ አገልግሎቶችን ሰጥቷል።

በዚህ በኩል ልማት ባንኩ በአገር አቀፍም ሆነ በዓለም አቀፍ ደረጃዎች ተቀባይነትን ያገኘ የረዥም ጊዜ የሥራ ልምዶችን አዳብሯል። በብሔራዊ ደረጃ የረዥም ጊዜ የኢንቨስትመንት ብድሮችን በመስጠት የዳበረ ልምድ ያለው ብቸኛ የልማት ባንክ ለመሆን ችሏል። በዓለም አቀፍ ደረጃም ከልዩ ልዩ አበዳሪ የፋይናንስ ተቋማትና የውጪ አገር መንግስታት

የሚገኝ የልማት ገንዘብ በማስተዳደርና ለታለመው የልማት ዓላማ በማድረስ ዋነኛ የፋይናንስ መተላለፊያ ተቋም ለመሆን በቅቷል።

ኢኮኖሚያዊውም ሆነ ማህበራዊ ልማቱን ይበልጥ ፈጣንና ቀጣይነት ያለው ለማድረግም መንግስት ልዩ ልዩ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ የልማት ፖሊሲዎችን አውጥቷል። ስትራቴጂዎችን ነድፏል። ዕቅዶችንና ፕሮግራሞችን አውጥቷል። ቅድሚያ ትኩረት የሚሰጣቸውንም የኢኮኖሚና ማህበራዊ ዘርፎች በውል ለይቶ አስቀምጧል።

ከነዚህም መካከል “ድንገትን ለማስወገድ ልማትን የማፋጠንና ቀጣይ የማድረግ ዕቅድ” በመባል የሚታወቀው የመንግስት የአምስት ዓመት የድንገት ቅነሳ የሚሊኒየሙ ግቦች ፕሮግራም፤ እንዲሁም የእርሻውን፤ የኢንዱስትሪውን፤ የንግዱንና ሌሎች የኢኮኖሚው ዘርፎችን በማበልጸግ በሚቀጥሉት 20 ዓመታት ውስጥ አገሪቱን መካከለኛ ገቢ ካላቸው አገሮች ተርታ ለማሰለፍ የወጡት ፖሊሲዎች፤ የተነደፉት ስትራቴጂዎች፤ ዕቅዶችና ፕሮግራሞች ለዓይነት ያህል የሚጠቀሱ ናቸው።

በዚህም መሠረት ለልማት ፖሊሲዎች፤ ስትራቴጂዎች፤ ዕቅዶችና ፕሮግራሞች በሥራ ላይ መዋልም ሆነ ከታለመው የልማት ግብ መድረስ የሚመለከታቸው መ/ቤቶች፤ ድርጅቶችና ተቋሞች በተናጠልም ሆነ በጋራ የሚያወጧቸው የድርሻ ኃላፊነቶች ሊኖራቸው ይገባል። ይህ ደግሞ አስፈላጊም፤ ግድም ነው።

እነዚህን የመንግስት ፖሊሲዎች፤ ስትራቴጂዎች፤ ዕቅዶችና ፕሮግራሞች ተከትለው የልማት ዘርፎቹን በፋይናንስ በማገዝ ከታለመው ግብ ለመድረስ ይቻል ዘንድ ከፍተኛ ኃላፊነቶች ከተጣለባቸው ተቋሞች መካከልም በአንጋፋነቱ፤ በረዥም ጊዜ በዳበሩ ተሞክሮዎቹና በልማት የኢንቨስትመንት አጋርነቱ ዓለም አቀፋዊ ዕውቅናን ያገኘው፤ ብሔራዊ ዝናን ያተረፈውና የ100 ዓመት አገልግሎቱ የሚዘከርለት የዛሬው የኢትዮጵያ ልማት ባንክ አሁንም አንዱ ነው።

ምንም እንኳን የተበዳሪዎች የገንዘብና የማስተዳደር አቅምና የብድር አመለካከትና በአግባቡ የመጠቀም ባህል አለመዳበርና እንዲሁም ባንኩ ለተበዳሪዎች በቂ ሙያዊ ድጋፍ የመስጠት አቅሙ የተሟላ አለመሆንና ለብድር የሚውል የገንዘብ ሀብት ውሱንነትና

የመሳሰሉ አንዳንድ ተፈታታኝ ሁኔታዎች ቢኖሩም፤ እያደገ የሚሄድና ፍላጎተ-በዘ የሆነ ኢኮኖሚ መኖሩና በአገር ደረጃ የሚታየው ለለውጥ መነሳሳት ማለትም የድርጅቶች የአገልግሎት አሰጣጥ መሻሻል ለኢንቨስተሩ አመቺ ሁኔታ መፈጠር፤ በዚህም በአንዳንድ የኢኮኖሚ ዘርፎች እየተጠናከሩ የመጡና ምሳሌ ሊሆኑ የሚችሉ ኢንቨስተሮች መታየት መጀመራቸው ለባንኩ መልካም የሥራ ዕድሎችን የፈጠሩና የሚፈጥሩ ናቸው።

በዚህ በኩል ባንኩ የተጣለበትን የአገሪቱን ልማት በፋይናንስ የማገዝ ከፍተኛ ኃላፊትን በሚገባ ለመወጣትም ረዘም ላለ ጊዜ ጥናቶችን አካሂዶ ራዕዩን፤ ተልዕኮውንና እሴቶቹን በውል ለይቶ አስቀምጧል። የመዋቅርና የፖሊሲ ለወጣችን አድርጓል። ደንበኛ ተኮር፤ ቀልጣፋ፤ ወጪ ቆጣቢ፤ ግልፅነትና ተጠያቂነት ያለበት፤ እንዲሁም በቡድን ሥራ የታጀበ የአሠራር ሥርዓትን ዘርግቷል።

በተጨማሪም፤ ልማት ባንኩ የተጣለበትን ይህንኑ ከፍተኛ ኃላፊነት በሚገባ መወጣት ይቻለው ዘንድ ከፍተኛ የሥራ አመራርን፤ በየደረጃው ያሉ የሥራ ኃላፊዎቹንና መላ ሠራተኞቹን ለዚሁ ዓላማ አዘጋጅቷል። ዘመን አፈራሽ በሆኑ ልዩ ልዩ የቴክኖሎጂ መሣሪያዎችም ራሱን እያደራጀ ይገኛል።

በአጠቃላይ፤ ትላንት በልማት የኢንቨስትመንት አጋርነት ተቋቁሞ ይህንኑ አጋርነት በ100 ዓመት የታሪክ ሂደት ውስጥ በተግባር ያረጋገጠው የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ዛሬም አጋርነቱን ይበልጥ በተደራጀ መልኩ አጠናክሮ በመንቀሳቀስ ላይ ይገኛል። እንደትላንት የልማት አጋርነቱም፤ ዛሬም መላ የአገሪቱ ዜጎች በልማቱ በኩል ሙሉ ተሳትፎ ማድረግ እንዲችሉ ያበረታታል፤ ያግዛልም።

በተለይም በአሁኑ ወቅት፤ ተፈላጊውን የኢኮኖሚ ዕድገትም ሆነ ልማትን ለማምጣት የግሉ ዘርፍ ንቁ ተሳትፎ ወሳኝ መሆኑ ግንዛቤና ተቀባይነት በማግኘቱ ይኸው የግሉ ዘርፍ ተሳትፎ ይበልጥ እንዲጠናከር ልማት ባንኩ ከፍተኛውን የብድርና ሌሎች አገልግሎቶቹን ለዚሁ የግሉ ዘርፍ ይሰጣል፤ እየሰጠም ይገኛል። ነገም ይኸንኑ የተጠናከረ የልማትና የኢንቨስትመንት አጋርነት እንቅስቃሴውን ይበልጥ በዳበረ መልኩ ይቀጥላል።

CDMA 2000 wireless telephone & data service is available now !

CDMA 2000

CDMA 2000 enables customers to use :-

- high speed internet,
- wireless telephone,
- short text message and
- various value added services

ETHIOPIAN TELECOMMUNICATIONS CORPORATION

Connecting Ethiopia to the future !

Development Bank of Ethiopia

Statement of Loan Approvals, Disbursements, Repayments and Loan outstanding

(1970/71 - 2008/09)

('000Birr)

Fiscal year	Loan Approval	Loan Disbursement	Collection (Loan Repayment)	Loan Outstanding	Fiscal year in E.C
1970/71	16,043	6,111	6,954	46,515	1963
1971/72	29,221	28,169	21,482	55,953	1964
1972/73	47,111	43,962	22,882	75,860	1965
1973/74	47,875	35,325	19,277	89,116	1966
1974/75	75,864	71,827	24,050	136,010	1967
1975/76	194,064	141,494	54,057	221,011	1968/69
1977	200,209	131,335	68,712	282,405	1969/70
1978	242,617	173,501	52,652	401,033	1970/71
1979/80	827,871	373,215	78,779	695,858	1971/72
1980/81	196,301	351,858	107,608	927,892	1973
1981/82	482,106	336,742	187,198	1,077,954	1974
1982/83	472,968	255,567	369,259	963,536	1975
1983/84	582,153	275,391	120,410	1,120,131	1976
1984/85	530,886	306,625	169,182	1,259,166	1977
1985/86	197,918	374,488	175,237	1,455,092	1978
1986/87	499,363	289,886	117,663	1,627,317	1979
1987/88	395,229	382,931	124,434	1,896,150	1980
1988/89	347,463	307,619	101,546	2,098,558	1981
1989/90	266,867	309,462	126,286	2,298,912	1982
1990/91	127,963	156,586	98,862	2,350,274	1983
1991/92	166,551	167,652	58,168	2,456,827	1984
1992/93	74,079	178,903	73,826	816,672	1985
1993/94	430,598	180,992	81,014	921,204	1986
1994/95	357,200	358,100	185,644	1,107,763	1987
1995/96	668,200	538,600	255,321	1,407,398	1988
1996/97	696,832	638,284	361,623	1,470,493	1989
1997/98	781,285	705,253	497,807	2,761,735	1990
1998/99	604,920	553,720	397,080	2,499,440	1991
1999/2000	356,800	456,960	411,100	2,783,500	1992
2000/01	212,940	227,680	350,800	2,911,130	1993
2001/02	127,337	111,292	242,472	2,976,787	1994
2002/03	120,866	69,177	266,290	2,996,380	1995
2003/04	434,215	294,896	230,309	4,331,088	1996
2004/05	777,510	575,651	323,318	4,911,826	1997
2005/06	1,667,314	649,335	582,883	5,376,466	1998
2006/07	3,325,033	792,607	764,785	5,865,468	1999
2007/08	1,856,746	904,477	606,848	6,357,967	2000
2008/09	2,783,842	1,304,040	655,906	7,508,725	2001
Total	21,222,360	13,059,713	8,391,724		

Source: DBE annual report

Development Bank of Ethiopia

Loan Approval by Sector

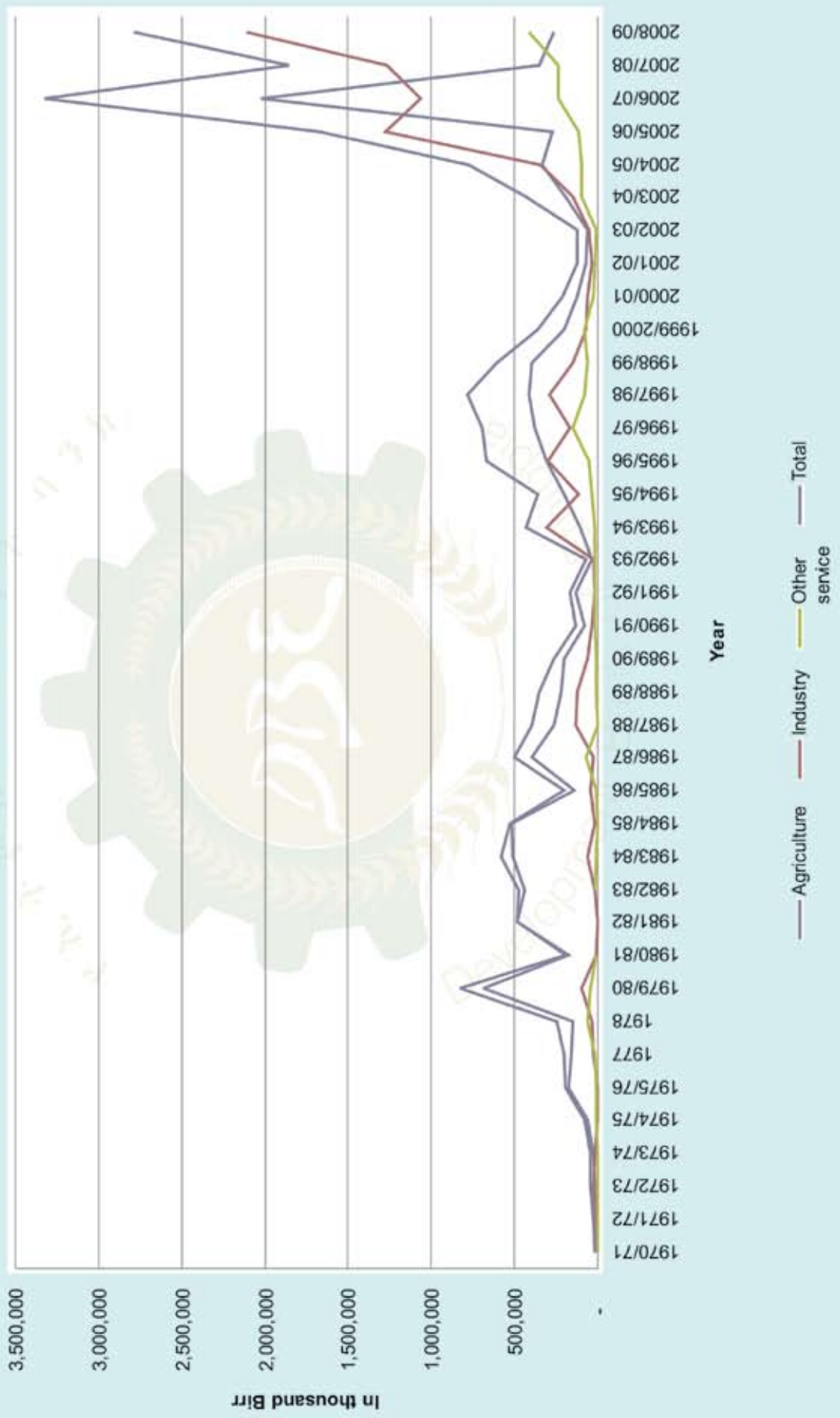
1970/71 - 2008/09

('000 Birr)

Fiscal year	Agriculture	Industry	Other service	Total	Fiscal year in E.C
1970/71	13,166	1,836	1,041	16,043	1963
1971/72	19,197	6,718	3,306	29,221	1964
1972/73	17,132	28,958	1,021	47,111	1965
1973/74	26,183	19,527	2,165	47,875	1966
1974/75	64,766	3,698	7,400	75,864	1967
1975/76	180,275	1,402	12,387	194,064	1968/69
1977	156,513	22,574	21,122	200,209	1969/70
1978	150,229	31,126	61,262	242,617	1970/71
1979/80	687,081	96,651	44,139	827,871	1971/72
1980/81	179,351	7,661	9,289	196,301	1973
1981/82	480,531	1,575		482,106	1974
1982/83	438,415	15,422	19,131	472,968	1975
1983/84	509,025	60,329	12,799	582,153	1976
1984/85	516,396	14,083	407	530,886	1977
1985/86	141,663	47,013	9,242	197,918	1978
1986/87	400,075	25,196	74,092	499,363	1979
1987/88	261,960	129,300	3,969	395,229	1980
1988/89	221,118	120,403	5,942	347,463	1981
1989/90	204,287	57,545	5,035	266,867	1982
1990/91	75,686	38,308	13,969	127,963	1983
1991/92	131,280	17,739	17,532	166,551	1984
1992/93	34,688	24,400	14,991	74,079	1985
1993/94	102,922	311,571	16,105	430,598	1986
1994/95	204,200	118,200	34,800	357,200	1987
1995/96	309,100	302,200	56,900	668,200	1988
1996/97	380,746	163,102	152,984	696,832	1989
1997/98	414,435	286,566	80,284	781,285	1990
1998/99	399,820	146,330	58,770	604,920	1991
1999/200	206,000	68,200	82,600	356,800	1992
2000/01	124,820	60,930	27,190	212,940	1993
2001/02	73,942	32,343	21,052	127,337	1994
2002/03	61,194	53,056	6,616	120,866	1995
2003/04	189,450	150,860	93,905	434,215	1996
2004/05	335,866	347,169	94,474	777,510	1997
2005/06	270,953	1,278,230	118,131	1,667,314	1998
2006/07	2,024,705	1,059,982	240,346	3,325,033	1999
2007/08	356,060	1,265,697	234,989	1,856,746	2000
2008/09	261,299	2,106,627	415,917	2,783,842	2001
Total	10,624,529	8,522,527	2,075,304	21,222,360	

**Develeopment Bank of Ethiopia
Loan Approval by Sector
1970/71 - 2008/09**

Loan Disbursement by Sector

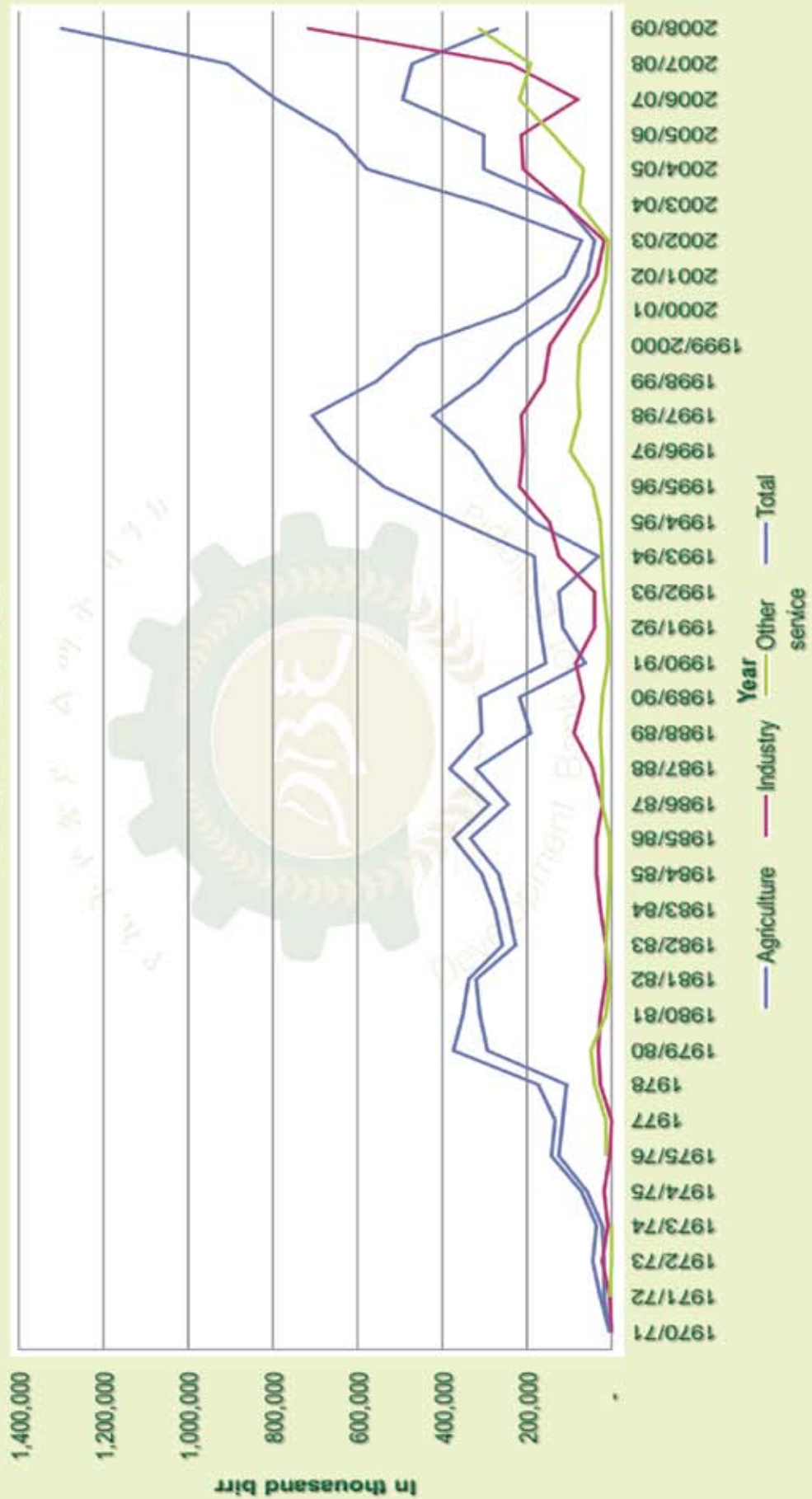
(‘000 Birr)

Fiscal year	Agriculture	Industry	Other service	Total	Fiscal year in E.C
1970/71	4,011	2,100		6,111	1963
1971/72	19,152	5,711	3,306	28,169	1964
1972/73	19,440	23,501	1,021	43,962	1965
1973/74	22,675	10,465	2,185	35,325	1966
1974/75	55,630	16,197		71,827	1967
1975/76	122,581	4,118	14,795	141,494	1968/69
1977	115,790	1,470	14,075	131,335	1969/70
1978	104,484	27,359	41,658	173,501	1970/71
1979/80	292,617	29,962	50,636	373,215	1971/72
1980/81	311,865	26,384	13,609	351,858	1973
1981/82	321,636	12,858	2,248	336,742	1974
1982/83	227,109	13,313	15,145	255,567	1975
1983/84	243,203	24,751	7,437	275,391	1976
1984/85	264,689	35,601	6,335	306,625	1977
1985/86	333,417	34,931	6,140	374,488	1978
1986/87	245,252	21,558	23,076	289,886	1979
1987/88	318,525	43,475	20,931	382,931	1980
1988/89	189,996	90,908	26,715	307,619	1981
1989/90	219,342	67,066	23,054	309,462	1982
1990/91	64,044	82,885	9,657	156,586	1983
1991/92	115,791	41,456	10,405	167,652	1984
1992/93	124,209	39,058	15,636	178,903	1985
1993/94	32,493	126,173	22,326	180,992	1986
1994/95	184,000	146,200	27,900	358,100	1987
1995/96	272,800	219,600	46,200	538,600	1988
1996/97	330,753	209,558	97,973	638,284	1989
1997/98	420,253	211,568	73,432	705,253	1990
1998/99	313,170	160,140	80,410	553,720	1991
1999/2000	232,500	147,300	77,160	456,960	1992
2000/01	108,000	86,680	33,000	227,680	1993
2001/02	58,860	37,517	14,915	111,292	1994
2002/03	40,368	18,747	10,062	69,177	1995
2003/04	110,851	110,661	73,384	294,896	1996
2004/05	301,964	208,515	65,172	575,651	1997
2005/06	301,085	212,568	135,682	649,335	1998
2006/07	492,561	82,176	217,870	792,607	1999
2007/08	473,147	238,379	192,951	904,477	2000
2008/09	268,063	721,325	314,652	1,304,040	2001
Total	7,676,326	3,592,234	1,791,153	13,059,713	

Source DBE: Annual reports

Development Bank Of Ethiopia Loan Disbursement by sector 1970/71-2008/09

Loan Repayments (Collection) by Sector

('000 Birr)

Fiscal year	Agriculture	Industry	Other service	Total	Fiscal year in E.C
1970/71	4,834	2,100	20	6,954	1963
1971/72	10,839	7,396	3,247	21,482	1964
1972/73	16,582	3,801	2,499	22,882	1965
1973/74	17,691	1,391	195	19,277	1966
1974/75	22,305	1,634	111	24,050	1967
1975/76	49,731	2,946	1,380	54,057	1968/69
1977	63,438	2,476	2,798	68,712	1969/70
1978	33,639	5,317	13,696	52,652	1970/71
1979/80	55,790	10,588	12,401	78,779	1971/72
1980/81	91,956	10,110	5,542	107,608	1973
1981/82	174,349	7,589	5,260	187,198	1974
1982/83	341,932	6,854	20,473	369,259	1975
1983/84	104,466	12,428	3,516	120,410	1976
1984/85	140,374	13,164	15,644	169,182	1977
1985/86	143,446	16,789	15,002	175,237	1978
1986/87	87,432	22,163	8,068	117,663	1979
1987/88	92,196	29,000	3,238	124,434	1980
1988/89	85,935	10,411	5,200	101,546	1981
1989/90	101,318	12,832	12,136	126,286	1982
1990/91	73,816	16,015	9,031	98,862	1983
1991/92	44,862	4,582	8,724	58,168	1984
1992/93	41,896	15,287	16,643	73,826	1985
1993/94	18,694	35,826	26,494	81,014	1986
1994/95	128,886	47,632	9,126	185,644	1987
1995/96	158,566	76,118	20,637	255,321	1988
1996/97	268,370	72,831	20,422	361,623	1989
1997/98	330,906	121,149	45,752	497,807	1990
1998/99	205,220	146,033	45,827	397,080	1991
1999/2000	214,520	153,940	42,640	411,100	1992
2000/01	160,390	130,500	59,910	350,800	1993
2001/02	100,077	89,249	53,146	242,472	1994
2002/03	104,457	115,195	46,638	266,290	1995
2003/04	81,718	91,234	57,357	230,309	1996
2004/05	130,544	146,550	46,224	323,318	1997
2005/06	163,816	337,033	82,033	582,883	1998
2006/07	243,807	429,612	91,366	764,785	1999
2007/08	300,613	185,914	120,321	606,848	2000
2008/09	331,646	206,360	117,900	655,906	2001
Total	4,741,057	2,600,049	1,050,617	8,391,724	

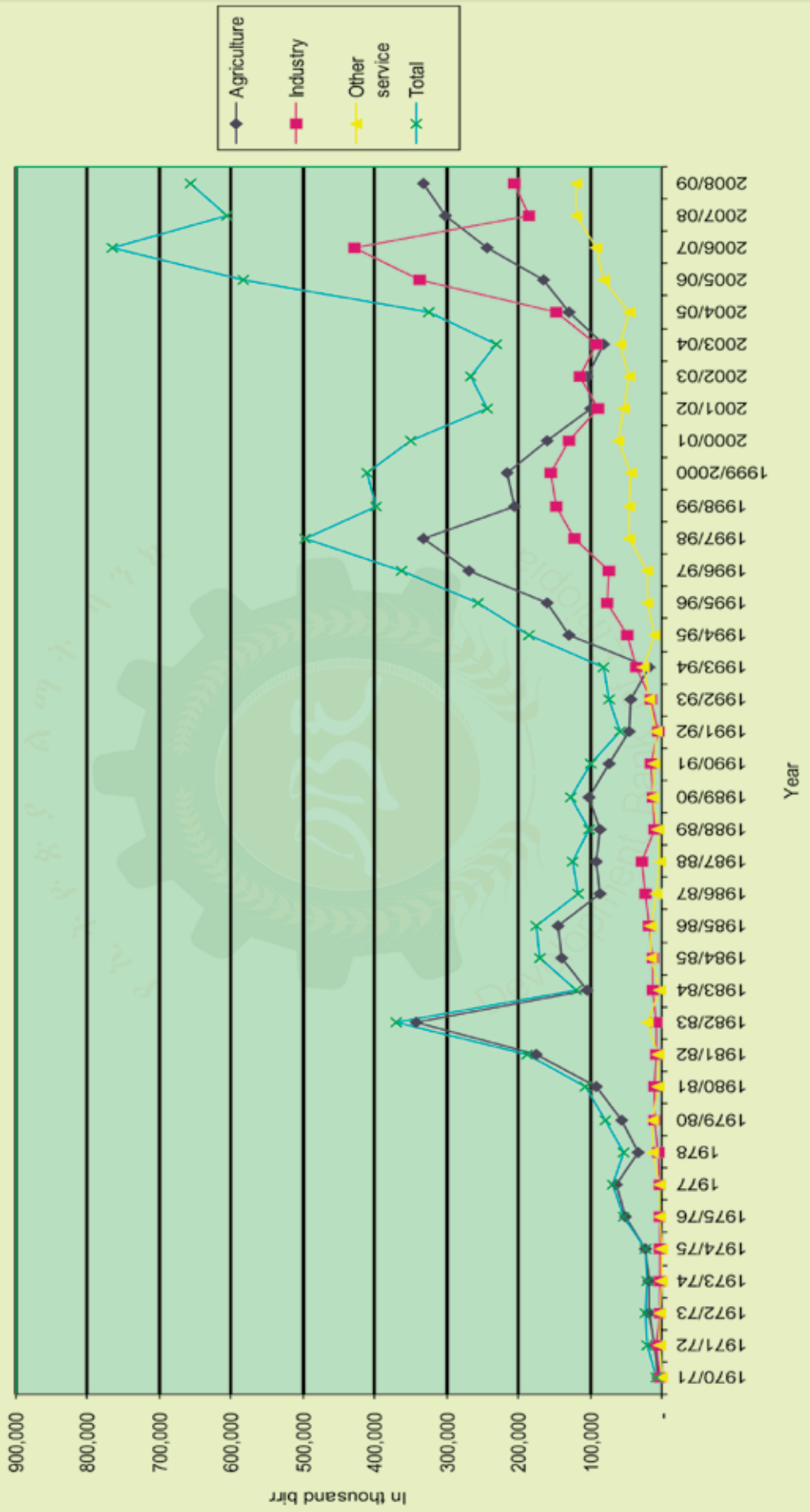
Source DBE: Annual reports

**Development Bank Of Ethiopia
Loan collection
1970/71-2008/09**

Development Bank of Ethiopia

Loan outstanding by sector

1970/71-2008/09

('000 Birr)

Fiscal Year	Agriculture	Industry	Other Business	Total	Fiscal Year in E.C
1970/71	22,381	21,785	2,349	46,515	1963
1971/72	31,004	20,175	4,774	55,953	1964
1972/73	34,306	38,801	2,753	75,860	1965
1973/74	50,529	37,518	1,069	89,116	1966
1974/75	70,317	64,741	952	136,010	1967
1975/76	143,182	53,865	23,964	221,011	1968/69
1977	193,995	52,991	35,419	282,405	1969/70
1978	264,250	75,304	61,479	401,033	1970/71
1979/80	496,641	97,186	102,031	695,858	1971/72
1980/81	715,020	106,926	105,946	927,892	1973
1981/82	861,073	113,160	103,721	1,077,954	1974
1982/83	746,661	118,729	98,146	963,536	1975
1983/84	886,079	131,906	102,146	1,120,131	1976
1984/85	1,011,024	155,089	93,053	1,259,166	1977
1985/86	1,197,672	173,230	84,190	1,455,092	1978
1986/87	1,355,493	172,625	99,199	1,627,317	1979
1987/88	1,582,835	185,761	127,554	1,896,150	1980
1988/89	1,693,778	270,028	134,752	2,098,558	1981
1989/90	1,821,642	331,174	146,096	2,298,912	1982
1990/91	1,814,211	389,609	146,454	2,350,274	1983
1991/92	1,879,884	429,584	147,359	2,456,827	1984
1992/93	218,769	450,705	147,198	816,672	1985
1993/94	239,213	542,489	139,502	921,204	1986
1994/95	297,184	650,099	160,480	1,107,763	1987
1995/96	409,643	806,608	191,147	1,407,398	1988
1996/97	485,363	715,392	269,738	1,470,493	1989
1997/98	721,350	1,623,392	416,993	2,761,735	1990
1998/99	897,150	1,126,600	475,690	2,499,440	1991
1999/100	999,020	1,228,500	555,980	2,783,500	1992
2000/01	1,029,820	1,314,410	566,900	2,911,130	1993
2001/02	1,052,462	1,358,881	565,444	2,976,787	1994
2002/03	1,046,212	1,381,026	569,142	2,996,380	1995
2003/04	895,082	2,788,745	647,260	4,331,088	1996
2004/05	1,169,920	3,016,497	725,410	4,911,826	1997
2005/06	1,432,723	3,170,943	772,800	5,376,466	1998
2006/07	1,781,311	3,111,013	973,143	5,865,468	1999
2007/08	2,149,061	3,083,890	1,125,016	6,357,967	2000
2008/09	2,217,707	3,880,297	1,410,722	7,508,725	2001

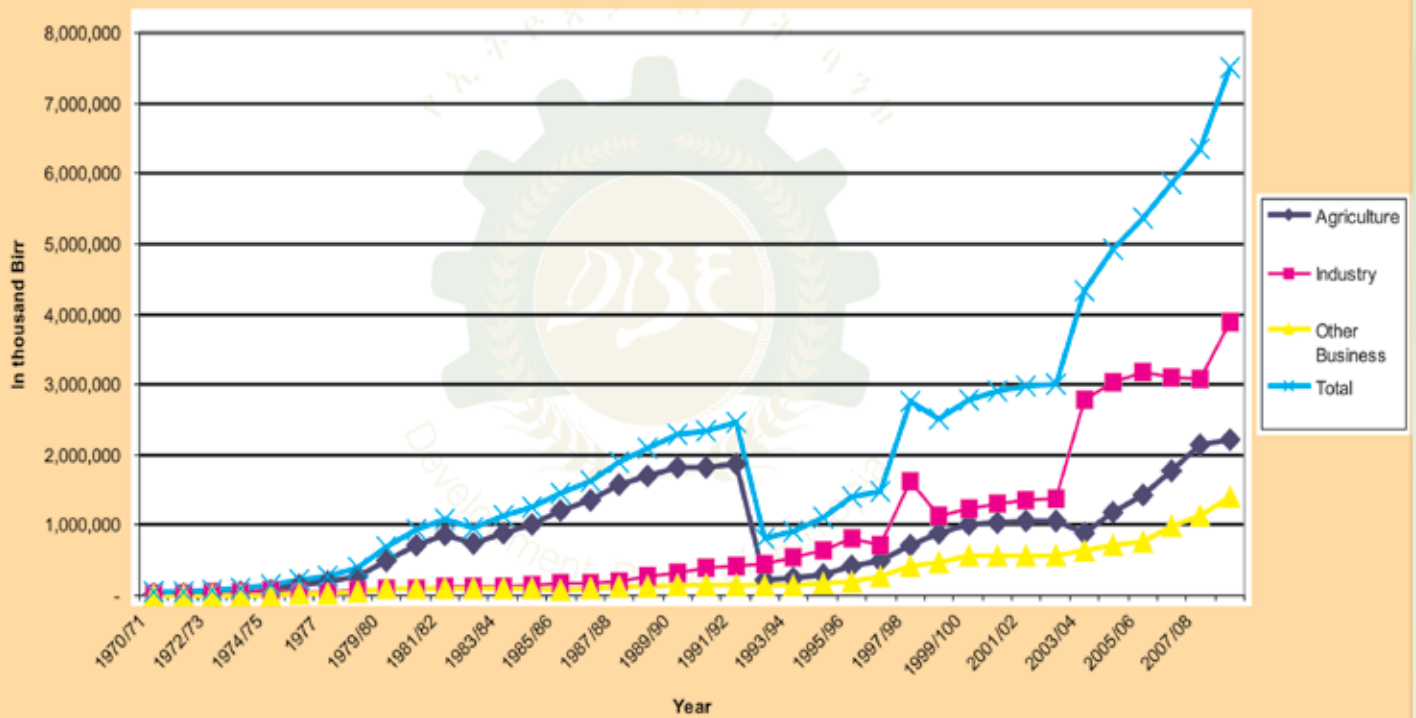
Source DBE: Annual reports

* Data upto 1996/97 is for principal outstanding lone while that of 1997/98 - 2008/09 include interest

Development Bank Of Ethiopia
 Loan outstanding by sector
 1970/71-2008/09

REDFOX ETHIOPIA

*Congratulations
 on Your
 Centenary*

*from Red Fox Ethiopia plc
 your most reliable business partner
 We wish DBE a prosperous future*

A short history of Development Bank of Ethiopia

For the last 100 years, eight Development Bank's predecessors have appeared in Ethiopia. Each generation of the Bank has taken different names at different period of times, with slight changes of its operational emphasis, without much divergence from its major and consistent objective of contributing to the Development efforts of the country.

THE SOCIETE' NATIONALE D'ETHIOPIE' POUR LE DEVELOPMENT DE L'AGRICULTURE ET DU COMMERCE

The history of development bank in Ethiopia goes back to May 31, 1909 when the first attempts of its kind known as "The Societe' Nationale d' Ethiopie' Pour le Development de l' Agriculture et du Commerce" was established with an authorized capital of Birr 3,200,000 of which Birr 375,830, is paid up in cash, while the remaining to be paid at a request of the Board of Directors.

The Bank was established as private financial institution, with seven share holders. Menelik II and Etegi Taytu had been members of the share holders, in order to make the bank strong and trustful.

The Bank was re-organized in 1928 as banking and an industrial concern with 60% of its capital was contributed by the French interest groups and the remaining 40% by the Ethiopian Government.

The Bank was directed by Board of Directors which had seven members, of which the managing director and his deputy were elected by the Board. All of them were an Ethiopian.

Its main objective was to support the country's development in agriculture and trade, make the people self-sufficient and increase the Government wealth. The Bank's principal place of business was in Addis Ababa with no branch but agent offices.

AGRICULTURE BANK OF EHTIOPIA

Agricultural Bank of Ethiopia was established on

April 29, 1945 by Imperial proclamation No. 75 of 1945 with an authorized capital of 1,000,000 Maria Theresa dollars out of which 30% was paid in cash, the remaining was to be paid on the request made by the Council of Directors, chaired by the Agriculture Minister.

The Agricultural Bank was fully owned by the Ethiopian Government. The Bank had its own Council of Directors and managing director.

Its purpose was mainly, to assist small land holders whose homes and farms were devastated during the Italian occupation. Moreover, The Bank extended its services to the industrial and commercial sectors that were related to agriculture.

THE AGRICULTURAL AND COMMERCIAL BANK OF ETHIOPIA

The Agricultural and Commercial Bank of Ethiopia was established on September 30, 1949 by Imperial Proclamation No. 110 of 1949. with more duties and responsibilities over that of the Agricultural Bank of Ethiopia

The change of the name was to indicate the Bank's engagement in financing agricultural as well as commercial enterprises and transactions by undertaking general banking services. The Bank was authorized to undertake its books and accounts being made available for inspection by the State Bank of Ethiopia.

DEVELOPMENT BANK OF ETHIOPIA

The Agricultural and Commercial Bank of Ethiopia went through some changes so as to give birth to the former Development Bank of Ethiopia on March 1951 by Imperial Proclamation No 116 of 1951.

The Bank's defined activities and its form was the result of an agreement made with the International Bank for Reconstruction and Development with an

authorized capital of Ethiopian 13,000,000 dollars composed.

Development Bank of Ethiopia was fully owned by the Ethiopian government and got directives from assigned Council of Directors. The Board was chaired by president and his deputy. The main objective of the Bank was to accelerate the development of agriculture and industry sectors of the country by initiating the investment of private capital for productive purpose.

The Bank's principal place of business was at Addis Ababa with its well organized departments at the Head Office and its six branches

THE ETHIOPIAN INVESTMENT CORPORATION SHARE COMPANY

The Ethiopian Investment Corporation Share Company was first established on August 1963 by the name called "Investment Bank of Ethiopia Share Company", in accordance with the Ethiopian Commercial Code as a second development bank in the Country and re-named as "The Ethiopian Investment Corporation Share Company" with an authorized and paid up capital of Birr 10 million that had been raised to Birr 20 million after a year.

When the Bank was established first as a share company, it acted primarily as an investment agency of the Government with five Principal founders of the state Departments.

The share company was getting directives from the Board of Directors whose number was five which later raised to seven with the President and his deputy.

Its principal place of business was in Addis Ababa with no branch but agencies at local and abroad.

The Share Company was engaged in financing development projects in the agriculture, industrial, and commercial sectors of the national economy.

AGRICULTURAL AND INDUSTRIAL DEVELOPMENT BANK SHARE COMPANY

Agricultural and Industrial Development Bank Share Company was established on August 28, 1970 by the Decree No. 55 of 1970.

The former Development Bank of Ethiopia and the Ethiopian Investment Corporation Share Company stated before, had been merged to form the Bank with an authorized capital of Birr 100 million of which Birr 53 million had been paid up in cash and in kind.

When the Bank had been established as share company, it was fully owned by the Ethiopian Government with five share holders of the Departments.

It was getting directives from the Board of Directors consisting of 5 to 7 members appointed at the general meeting of share holders. The Board in turn, appointed the General Manager.

The Bank was financing all bankable activities to all sectors of the economy by mobilizing significant amount of loanable funds from domestic and foreign sources. Its principal place of business was in Addis Ababa and branches in all strategic towns of the country.

AGRICULTURAL AND INDUSTRIAL DEVELOPMENT BANK

Agricultural and Industrial Development Bank was re-established on March 29, 1979 by the proclamation No. 110 of 1977 and Proclamation No. 158 of 1979 with an authorized paid up capital of Birr 100,000,000..

The Bank was re-established by these proclamations as a Public Financial Agency. Since then it had been operating under the supervising authority of the National Bank of Ethiopia without a board of its own. The General Manager was appointed by the Government up on the recommendation of the Board of the Supervising Authority.

Its basic objective was accelerating the development of the country by extending credits to the agricultural and industrial as well as other sectors of the national economy. The Bank's business objective had been changed mainly to finance the state farms and industries as well as cooperatives.

Its head office was in Addis Ababa with branches in all strategic areas of the country.

DEVELOPMENT BANK OF ETHIOPIA

Following the issuance of the 1991 new political

and free economic policy, Development Bank of Ethiopia has been re-established on September 19, 1994 by the No. 200 of 1994 and Proclamation No. 25 of 1992 with an authorized capital of Birr 250,000,000, of which Birr 62,500,000 was paid in cash and in kind.

Though the name of the Bank was changed to Development Bank of Ethiopia, including the long entrenched working system, its internal conditions for the most part remained unchanged. Hence, in order to adjust to new situations, the Bank has been re-established on January 24, 2003 by Regulations No. 83 of 2003 and again on May 24, 2005 by the Amendment Regulations No. 116 of 2005 with an authorized capital of Birr 600,000,000 of which Birr 480,000,000 as well as Birr 3,000,000,000 of which Birr 1,800,000,000 have been paid up in cash and in kind respectively.

Development Bank of Ethiopia is wholly owned

by the Ethiopian Government as an autonomous institution with its own Board of Management (BOM). BOM is the supervising authority, an organ designated by the Prime Minister Office that appoints two-third members and chairman of the Management Board, while one-third of the Board members are elected among the community of the Bank by the workers themselves. The Board in turn appoints the General Manager, by now the President and their deputies of the Bank.

The current Development Bank of Ethiopia operates to spur the national development agenda through the provision of customer focused lending to viable projects in line with the Government set priority areas by mobilizing loanable fund from domestic and foreign sources while ensuring its organizational sustainability.

The Bank's principal place of business is in Addis Ababa with branches all over the county.

Vision, Mission and Values (VMV)

The Vision Statement

The Vision of Development Bank of Ethiopia has been articulated as
A World-class Project Financing Centre to Spur the National Development Agenda

The Mission Statement

The mission of the Bank has also been stated as the following
Development Bank of Ethiopia is a specialized Bank established to spur the national development agenda. The Bank's focal point is the provision of customer focused lending to viable projects in line with government priority areas by mobilizing funds from domestic and foreign sources while ensuring its organizational sustainability.
Meanwhile, the interest of stakeholders is aimed to be served best through continuous capacity building, and innovative human resource development. As desirable issues, environmental protection and overall socio-economic development will also be the concern of the Bank.

Values

DBE's values are beliefs which are upheld in common by its employees and management to put them into practice. They are the cumulative effect of personal and professional values which are shared and owned by all. Hence, the values are expressed by the staff of the Bank as follows:

- We are customer oriented
- Excellence is our distinguishing characteristic
- Integrity is our priceless asset
- Teamwork and innovation are the building blocks of our success
- Environmental protection is one of the DBE's loaning criteria
- The Bank attaches high values to its employees
- Commitment to organizational mission is our banner
- We rely on attitudinal change, ethics and improved work culture as a driving force for the Bank's transformation.

ሰብታ አግሮ ኢንዱስትሪ ኃ.የተ.የግል.ግ. Sebeta Agro Industry P.L.C

MAMA'S ማማ **MAMA'S** ማማ

Tel: 251-11-553-7258/551-9032/552-6685

Fax: 251-11-551-9856/552-3099

E-mail: -mamdo@ethionet.et

ዘመኑ የጥራት ነው!

A Review of Rural Finance

1. INTRODUCTION

1.1 Overview of the Rural Sector

Like most developing countries, in Ethiopia, the Rural sector plays a decisive role in the growth and development of the national economy. Agriculture is the dominant economic activity of this sector that accounts for nearly 50% of the GDP. About 85% of the country's population, like in Rural areas whose main occupation is Rural production.

The Rural sector is mainly characterized by small holder production which accounts for over 90% of the total cultivated and the total food crop production (cereals, pulses and oil seeds) in the country. Generally, the small holder agriculture in Ethiopia: (a) relies on rainfall, (b) found in marginal areas, i.e., dry lands, high lands, vulnerable for degradation, (c) have weak resource base, (d) have limited infrastructure to support Rural development, (e) have no adequate access to information generated by research, (f) the production system is driven by the multiple objectives of consumption and production.

Thus, agriculture in this country is predominantly of subsistence nature with production of food as a primary activity. This sector has been performing poorly for the past several years so that appropriate policies have to be designed to keep food production pace with population growth.

In addition to Rural production, the Rural sector constitutes an emerging rural non-farm activities. Even though reliable information on rural non farm sector is scanty in the country, these activities are becoming important livelihood for sizeable portion of the rural community. Situations reveal that the number of persons engaged in non-farm activities has been increasing over the past years which could be attributed to the growing population, land scarcity, low capacity of the industrial sector to absorb Rural labor, etc.

By Berhanu Taye Tola

Rural households, for the most part, face seasonal income fluctuation due to lack of awareness and absence of motivation to save. In order to solve the problem, they usually borrow from informal sources. The credit needs of the rural poor are characterized by the absence of any clear distinction between production and consumption purposes but have a strong effect on productivity. The needs are small but often arise at unpredictable times and are usually of an emergent nature. Meeting these credit needs as and when they arise in crucial, if their perpetual dependence on the informal credit sources is to be reduced. It has, however, to be conceded that borrowing from the informal agents is very convenient, but the terms of lending are stringent. The credit needs of the Rural poor are at present only partially met by the formal credit agencies and a majority of the rural poor are marginalized and continue to depend on the informal sources of credit. Evolving efficient and dynamic mechanisms for meeting the credit needs of the rural poor seems a logical development.

1.2 Conceptual Frame Work on the Evolution of Rural Credit System

- a) Development thinking from 1950s until the 1980s was based on the assumption that cheap and massive capital from international development aid would accelerate

technological change to transform traditional agriculture, stimulate the increase of agriculture credit to small farmers, a dominant feature of donor and government support to agriculture sector development projects, opening of concessionaire rediscount windows in central banks and imposing mandatory Rural lending quotas on commercial banks.

- b) However, donor support for directed Rural credit reduced sharply during the 1980s and 1990s mainly due to global market liberalization as well as a loan repayment and the dubious impact of cheap credit on the increase of Rural production.

This means the performance of directed Rural lending has been in general disappointing and the provision of subsidized lending resources to farmers has not compensated for the adverse effects on farm production of an unstable macroeconomic environment, unfavorable Rural sector policies and a repressed financial sector. High lending administration costs, regulated interest rates together with insufficient financial intermediation interest rate margins and high loan defaults have undermined the involved financial institutions and many of the public Rural development banks have been restructured or liquidated in the course of the time.

- c) In the 1990s multilateral finance and development agencies and bilateral donors have reduced sharply their support to Rural development banks and Rural lending. Today, development aid is almost exclusively focused on supporting NGO- and grass root based micro finance institutions (MFIs), that grant mini loans to the working poor usually for non-farm and rapid income generating activities.

Most of these urban and Peri-urban MFIs have not yet reached self-sustainability and are still heavily dependent for their operations on outside subsidies.

Rural financial markets in developing countries encompass a variety of actors; restructured Rural development banks, commercial banks, thrift institutions, saving and credit cooperatives, Rural and community banks and other semi-formal

financial intermediates.

Financial intermediation is defined as mobilizing or accumulating funds and lending out these resources constitutes their main activity.

The change in approach from directed Rural credit towards Rural financial market development has also given way to a much broader view on the different financial services that farm households require and on financing the Rural economy. As a matter of fact, Rural finance covers Rural savings mobilization, granting of loans for viable on farm, Rural finance covers Rural savings mobilization, activities and providing other essential financial services such as money transfer.

Development of financial intermediation and promotion of viable and sustainable financial institutions are non-primary goals in Rural financial market development.

1.3 Policy Framework

Effective and appropriate credit policies in low income countries like Ethiopia are very important instruments for increasing investment capacity of the Rural poor for increased employment and food production thereby alleviating poverty, famine and hunger particularly in the Rural sector.

In recent years, poverty alleviation has been given top priority in the Rural Development led Industrialization (ADLI) strategy of the Federal Democratic Republic of Ethiopia (FDRE).

Borrowing is the most common alternative method, which is widely used by farmers to acquire capital. Thus, borrowing means the ability to command capital or services currently for a promise to repay at some future time. In terms of money, borrowing involves obtaining a certain amount of funds to be repaid as specified in the note.

Credit is viewed as vital input in growth and development of the economy by solving the shortage of capital.

Rural credits are considered as very important means of increasing investment capacity of farmers for increased employment and food production thereby alleviat-

Sheba Tannery PLC

It is legally registered and established in 1993 in accordance with the commercial code of Ethiopia with an authorized and paid up capital US Dollar 10 million for the commencement of its operation. The company is one of the subsidiaries of Endowment Fund For the Rehabilitation of Tigray (EFFORT) group.

Currently, the company has 345 employees. In the coming budget year, it will look for about 750 new employees.

At this time, the company is executing its biggest expansion project which can lead to high level of production capacity and value-added like finished leather for shoes and glove, shoes and glove to the world market with almost 20% share to the domestic market. The total investment capital has reached about US Dollar 30 million. The loan for the expansion project was provided by the Development Bank of Ethiopia.

The factory is located in Northern part of Ethiopia known as Wukro 45 kms far from the capital city of the Tigray region, Mekelle.

The factory uses state-of-the-art manufacturing machines and it has able to attract many technologists and professionals with high profile who are fit-for-purpose of producing high standard products and exceeding customer requirements.

MISSION

To provide best leather products to the international market through maximum utilization of the country's hides & skins with continuous generation of wealth to the share holders thereby contribute its share to the regional & national economy.

VISION

Branded footwear and glove to the international market by 2020

CORE VALUES

1. Customer first
2. Loyalty
3. Learning culture
4. Commitment

Product Categories

The up-to-date product ranges include:

- ✓ Crust Leather (Sheep Crust: Upper, Glove/Garment,/Lining; Goat Crust Suede: Upper/Garment/Lining; Hide Crust
- ✓ Finished Leather: Sheep Finished(Upper/Glove/Garment Leather; Goat Finished: Upper/Garment Leather; Hide (Full Aniline and Semi Aniline Finishes)
- ✓ Shoe: Gent's, Ladies, Safety shoes
- ✓ Glove: Industrial Glove

Contact Address:

Sheba Tannery Private Limited Company

Head Office (Factory)

Tel: +251-344-40-84-24

Fax: +251-344-40-84-23

P.O Box 25

Email: shebatannery@ethionet.et

Wukro, Tigray, Ethiopia

Branch Office

Tel: +251-155-51-33-35

+251-155-50-61-20

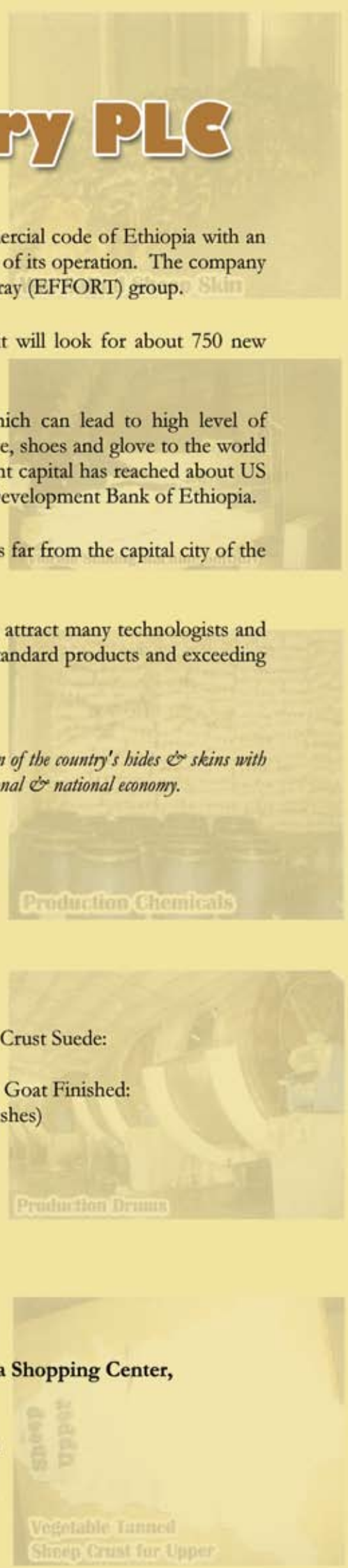
Fax: +251-155-51-34-32

Bole Road, In front of Shoa Shopping Center,

P.O. Box 18313

Addis Ababa, Ethiopia

We are in a momentum of transformation!!!

ing poverty, famine and hunger particularly in the Rural sector.

Thus, formulation of Rural credit policies should aim at sustainable sources of credits and their impact on Rural production, and better outreach to increased number of farmers.

Therefore, credit policies designed to improve food production should be based on the objectives of increasing household's income and improving the household's ability to save.

1.4 Demand for Rural Credits

The most important factors that cause declining food self sufficiency is inadequate or lack of investible fund and limited use of yield increasing technologies.

Adequate supply of fund is the most important resource to purchase the inputs required in the process of Rural production. Most of small farmers are facing difficulty of virtual absence of own funds to meet cash expenses for different farm operations as well as for purchasing technological inputs. The capital required to purchase and use technologies may come from own sources (savings) or from external sources which may be obtained through borrowing.

It is clear that farmers need credit to solve their shortage of capital required for production and other purchases. Despite this need, access to formal financial services in very limited to a large part of the Rural population. Low capacities of small farmers to save and lack of market information make it difficult for formal financial agencies to fulfill the demand of farmers for credits and to operate on a commercially viable basis.

Bureaucratic procedures, relatively high transaction costs excessive collateral & security requirements poor customer service, etc hamper the access of formal financial services o the poor.

In conditions where investment in agriculture is associated with high risk and the risk-aversion policies of banks, farmers do not in most cases meet the requirement of banks.

Farmers, for the most part, improved personal savings for re-investment. Moreover, the availability of credit can increase the scope of employment opportunities in the farm.

2. ECONOMIC ROLE OF RURAL CREDITS

Credit is considered as one of the key components of poverty reduction package in Ethiopia. Despite the flow of substantial volume of funds (loans) to the Rural sector by formal financial institutions, they are often faced with difficulties of credit delivery due to lack of appropriate institutional support to reach small farmers.

On the whole, credit refers to having use of or possession of goods or services without immediate payment, which is taken on conditions of, agreed, interest rate and an agreed period of time. In other words, credit represents that amount of investible fund, which a producer cannot meet from his own resources to achieve a target of production.

Most of the Rural population (of which the vast majority belong to the small farmer group face problems of low income and savings due to low level of production. Malnutrition is a special characteristic of Rural poor families, which is the prime indicator of poverty. Improving the capacity of the Rural poor towards better income and employment is a key tool for poverty alleviation. This can be best done through adopting technologies and practices required to raise employment, output and income.

The development and adoption of improved farm technology is seen as a means for increasing the productivity, output and income of farmers. To this end, various measures including research and development, extension and training as well as provision of credit need to be implemented to encourage the adoption of improved technology.

Farm development involves adoption of improved and efficient technology, which demands credit facility to purchase the required package of inputs and to make them available at the right time. In this respect, shortage of finance is considered to be one of the major constraints impeding farm development. For this

reason, farm credits combined with dependable input supply and training are the key factors in fostering Rural development.

In Ethiopia, agriculture is the backbone of the country's economy. The small holder agriculture dominates the overall national economy. For the most part, peasant farmers often face scarcity of capital due to low level of production.

In an effort to improve the production methods and practices and for their day-to-day subsistence activities, farmers require credit. Rural credit is a key resource to stimulate the growth and development of a farm business. Among other things, credit has got the following positive effects:

- a) stimulates technology transfer,
- b) increases production and productivity,
- c) remove financial constraints and encourages farmers to adopt suitable Rural practices,
- d) increases personal as well as national income,
- e) accelerates commercialization of the Rural economy,

3. FINANCIAL MARKETS IN ETHIOPIA

3.1 Structure of the Financial Sector

During the previous centrally planned (command) economic system, the Ethiopian financial sector comprised the National Bank of Ethiopia (NBE - the central bank), the Commercial Bank of Ethiopia (CBE), Housing and Savings Bank (HSB), Rural and Industrial Development Bank (AIDB), the Ethiopian Insurance Corporation (EIC) and the Pension and Social Security Authority (PSSA). All of them were state owned private financial institutions were not allowed to operate.

The change of government in May 1991 was followed by the introduction and implementation of the Economic Reform Program in 1992. The framework of the measures taken under the reform program include:

- a) devaluation of the Birr
- b) introduction of foreign exchange auction
- c) restructuring and recapitalization of state owned banks and insurance companies
- d) issuing of proclamation No. 83/1994 on the Licensing and Supervision of Banking and Insurance Business which allowed the establishment of private financial institutions.
- e) banks are allowed to set lending rates freely
- f) issuing of the proclamation for the licensing and Supervision of Micro financing Business.

Currently, the formal financial sector consists of banking, insurance and non-banking financial institutions. The Bank system consists of one central bank, the NBE, eight commercial banks one development bank. The insurance system consists of nine insurance companies while the non-banking system comprises sixteen micro financing institutions (MFIs).

The Development Bank of Ethiopia (DBE) and Commercial Bank of Ethiopia (CBE) are state owned banks largely engaged in the provision of Rural credits. MFIs are non-bank financial institutions, which have recently started to provide credits for farm and non-farm activities in the Rural sector. The credit services of other private commercial banks are largely in favor of urban areas.

Table 1:

Financial Institutions Operating in Ethiopia

Ser. No.	Name of the Financial Institution
I	CENTRAL BANK
	National Bank of Ethiopia
II	COMMERCIAL BANKS
1	Commercial Bank of Ethiopia
2	Construction & Business Bank
3	Dashen Bank S.C.
4	Awash International Bank S.C.
5	Bank of Abyssinia SC.
6	Wegagen Bank S.C.
7	United Bank S.C.
8	Nib International Bank S.C.
III	DEVELOPMENT BANK
	Development Bank of Ethiopia
IV	INSURANCE COMPANIES
1	Ethiopian Insurance Corporation
2	National Insurance Company of Ethiopia
3	Awash Insurance Company S.C.
4	United Insurance Company S.C.
5	African Insurance Company S.C.
6	Nile Insurance Company S.C.
7	Nyala Insurance Company S.C.
8	Global Insurance Company S.C.
9	Lion Insurance Company S.C.
10	Nib Insurance Company S.C.
V	MICRO FINANCING INSTITUTIONS
1	Amara Credit & Saving Institution S.C.
2	Gasha Micro-financing S.C.

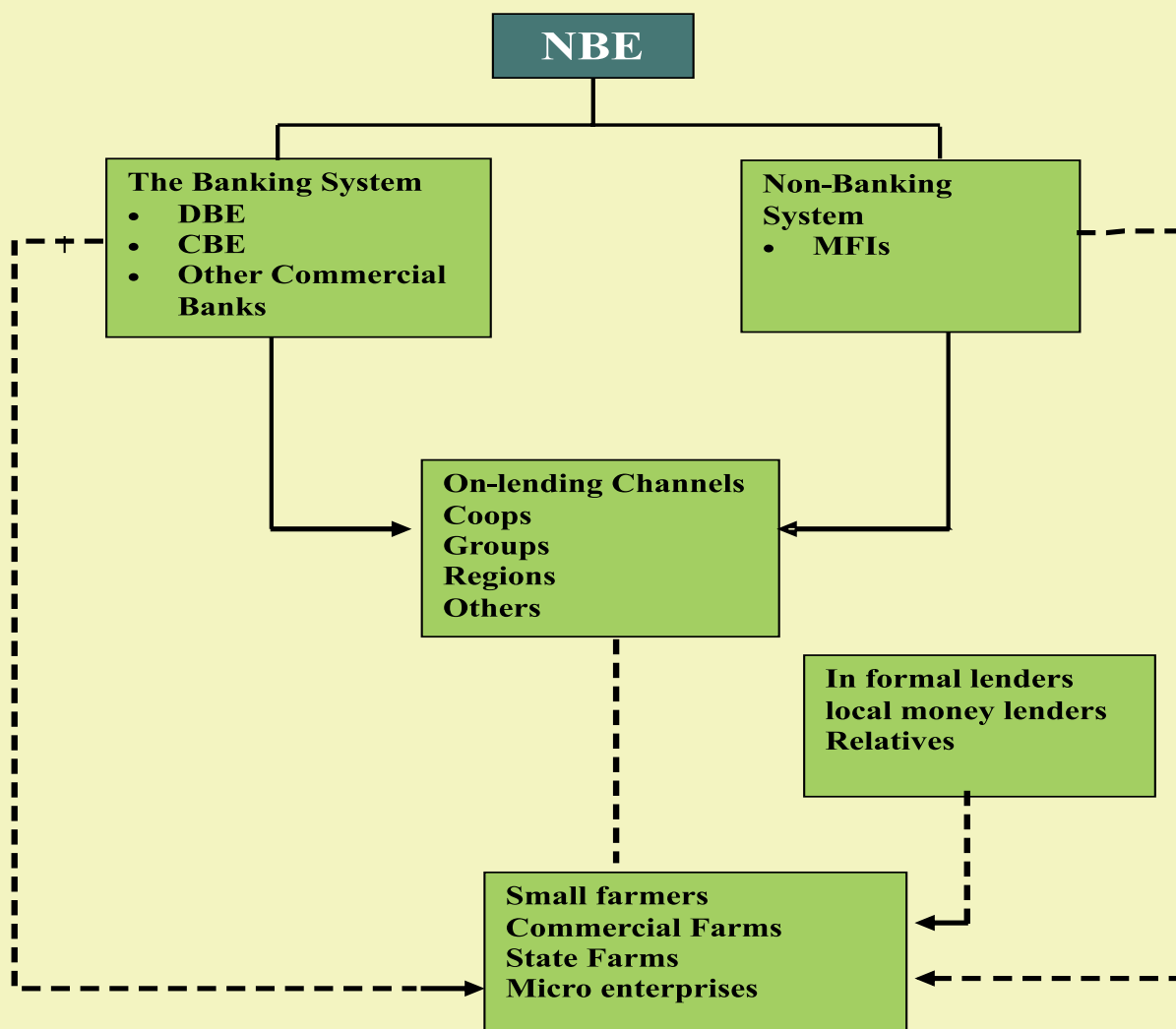

Ser. No.	Name of the Financial Institution
3	Omo Micro finances Institution S.C.
4	Oromia Credit & Saving S.C.
5	Specialized financial & promotional institution S.C.
6	Dedebit Credit & Saving Institution S.C.
7	Wisdom Micro-finance Institution S.C.
8	Aser Micro finances S.C.
9	Sidama Micro finance Institution
10	Africa Village Micro-finance S.C.
11	Buussa Gonofaa Micro financial Institution
12	Peace Micro Financing Institution
13	Meket Micro financing Institution
14	Addis Credit & Saving Institution
15	Meklit Micro Financing Institution
16	Eshet Micro financing Institution
17	Wasasa MFI S.,C.
18	Beneshangul & Gumuz MFI S.C.
19	Shashemene Iddir yeLimat Agar MF S.C.
20	Metebabe Micro Financing institution
21	Dire Micro Financing institution
22	Agar Micro Financing institution
23	Letta Micro Financing institution
34	Harbu Micro Financing institution
25	Ghion Micro Financing institution
26	Degaf Micro Financing institution
27	Harar Micro Financing institution
28	Lefayeda Micro Financing institution
29	Tesfa Micro Financing institution
30	Avfs Micro Financing institution

Source: NBE, August 2009

Figure 1: Structure and Flow of Rural Credits in Ethiopia

3.2 Sources of Credits

The major sources of Rural credits may be classified into informal and formal credit sources.

3.2.1 Informal Sources of Finance

The informal financial market, for the most part, is outside the framework of national accounts and statistics so that little is known of their nature structure and operation. However, the majority of the Rural population is considered to be the direct beneficiary of the informal credit sources.

i. Classification of Informal Sources of Credit

Informal sources of credit may be classified into unorganized and organized.

Unorganized Sources

- Local money lenders
- Traders
- Neighbors
- Friends
- Relatives

Organized Sources

- Cooperative Savings and Credit Associations (CSCA)
- Rotating Savings and Credit Associations (ROSCAs) such as “Iqub”

- Mutual Aid Financial Institutions
- Iddir
- Mahber, etc
- Non-Governmental Organizations (NGOs)

3.2.2. Formal Services of Finance

Formal credit sources have got institutional form and they are organized based upon the economic policy of any country.

In most of developing countries formal sources of Rural credit are:

- the banking system
- Rural finance corporations
- cooperative banks

Formal credit sources focus on production credit with an emphasis on agriculture. They discourage credit needs most notably for consumption smoothing.

In Ethiopia, formal credit is provided by the banking system which involves state and private owned financial institutions. The state financial institutions presently comprise the National Bank of Ethiopia (NBE) - serving as the central bank of the country, the Development Bank of Ethiopia (DBE), the Commercial Bank of Ethiopia (CBE), the Construction and Business Bank (CBB) and the Ethiopian Insurance Corporation (EIC).

Moreover, private commercial banks and insurance companies have been coming in the urban financial market following the proclamation of the new economic policy.

3.3 Types and Purposes of Rural Credits

In Ethiopia, types of credit are classified into three categories depending upon the period required to repay the loan and the purpose for which the money is borrowed. Time classification of credit is shown as follows:

3.3.1 Short-term Loans: are loans, which should be paid, back within 12

months (one crop season) and are extended for:

- fertilizer
- selected seeds
- pesticides
- harvesting & transportation
- crop marketing
- operational costs
- working capital requirements of dairy, fattening, etc.
- short-term loans are used to purchase short-term assets are completely used up during production.

3.3.2 Medium-term Loans:- are loans which should be paid back within 5 years (which can not be fully repaid in one year. Short-term loans are extended for the purchase of:

- Rural tools and implements
- farm machinery
- draft oxen
- dairy
- dairy cows
- poultry, etc.

3.3.3 Long-term Loans:- are loans which should be paid back within 5-15 or 20 years and is extended for:

- plantation development
- commercial farms
- irrigation development
- coffee hulling and pulping stations
- real estate (farm buildings), etc.

4. RURAL CREDIT POLICIES

Appropriate and carefully designed innovative credit policies and delivery mechanisms are considered to be very important means to ac-

celerate Rural development through increased employment, output and income of Rural households.

4.1 Lending Policies

Rural credit policies are formulated based upon appropriate credit policy instruments which consists of:

- a) debt/equity ratio/leverage/
- b) interest rates
- c) collateral
- d) grace period
- e) loan repayment

4.1.1 Debt/equity (D/E) Ratio (leverage)

Equity refers to own capital or networth while debt is the amount acquired through borrowing. Debt/equity ratio, which is also, known, as leverage is the most commonly policy instrument used by lending banks. It is expressed as the ratio of debt to equity and is for the most part stipulated by banks. Any lending agency or bank fixes its minimum d/e ratio on the basis of the associated risk with the rate of return and interest expenses.

4.1.2 Interest Rates

The interest charged on loans represents an essential element of the cost of capital. The internal rate charged on borrowed funds involves two parts; (i) the one that covers the effects of inflation; and (ii) the one which is the grain or income to the lender. This is the price the borrower pays for getting the use of funds, plus an allowance for the risk that the lender takes in case the loan might not be repaid. In Ethiopia the minimum deposit interest rate is set by NBE. Market lending rates are fixed by concerned Banks or MFIs.

4.1.3 Collateral

Collateral is any security offered as promise of loan repayment to be given to a lender upon borrower's default. Lenders regard collateral as a means of minimizing risk

of default and ensuring the safe return of loans so as to keep it self in business by meeting its financial obligation. There are different forms of collateral security including mortgage, pledge and guarantee.

a) Mortgage

Mortgage is used for immobile properties including

- (i) mortgage of leased land
- (ii) mortgage of building
- (iii) mortgage of machinery and equipment
- (iv) mortgage of premises, i.e., business, industrial, manufacturing or residential premises.

b) Pledge

Pledge is often practiced in connection with movable properties including:

- (i) cattle
- (ii) crops on farm
- (iii) vehicles
- (iv) aircraft, ship
- (v) marketable stocks

c) Guarantee

Reliance is made on the integrity of the guaranteeing person government or non-government institution and not on the property of same because the Bank can not have precedence over mortgaged creditors. Some of the guarantees are:

- (i) life insurance - insurance policy
- (ii) blocking of a deposit account
- (iii) government guarantee
- (iv) merchandise treasury bills
- (v) share certificate

4.1.4. Grace Period

Grace period involves the period from beginning of operation up to the first maturity of the loan. Any bank shall give its clients maximum grace period depending upon

Adama Spinning factory

Engaged in manufacturing and exporting 100% carded cotton yarn of different types

Equipped with state of art spinning machinery that produces yarn which should fit in to world market requirement.

Quality products at fair price

Future expansion for finer and combed yarn

Your satisfaction is our prime concern

Contact Information

Head office

Addis Ababa, Ethiopia

Tel - 011-554-81-70/58/61

Fax - 011-554-81-69/63

P.O.box-21367

E-mail:- feleke.bekele@ethionet.et

Factory site

Adama, Ethiopia

Tel-022-III-93-95/022-III-94-54/85

022-III-94-77/67

Fax - 022-III-94-76

P.O.Box- 1336

E-mail-adamaspf@ethionet.et

the nature of the project.

4.1.5. Loan Repayment

The repayment period of loans will be determined on the basis of the liquidity position of each borrower and the economic life of the investment. Repayment schedules must be made flexible so that it should be adjusted to borrowers cash flow pattern.

In addition to these credit policy instruments some relevant lending principles are used by banks as their guiding principles. These include; borrowers perceived need, competence or repayment capacity and personal character.

(a) Borrower's perceived need

Borrowers have to be given an opportunity to borrow for their perceived needs because loans are more valuable when they meet borrower's need. The credit delivery system can focus on the needy part of households through establishing clear criteria for eligibility.

(b) Competence

Borrower's competence refers to the repayment capacity which largely depends on the profitability of the use of credit. This is most helpful tool for estimating the potential credit worthiness of borrowers.

In order to assess the borrower's capability in terms of repayment capacity, lenders will assess the borrower's past personal and profit record, past prosperity, etc.

(c) Borrower's Personal Character

Lenders need to know personal reputation of the borrower and his attitude to the financial obligations. Lenders should always relate credit with good personal qualities of the borrower including;

- a) integrity
- b) honesty
- c) responsibility
- d) dependability
- e) sincerity of the borrower.

4.2 Methods of Distributing Credits

In Ethiopia, the banking system usually uses three main methods to reach borrowers. These include direct lending, on-lending channels and group lending.

4.2.1 Direct Lending

Through this method, credits are directly provided to individual borrowers, private limited companies, share companies, public enterprises as long as they provide collateral. Also, credits are provided to cooperatives upon presentation of legal status and supporting letter from concerned organization.

4.2.2 On-lending Channels

Banks use on-lending channels such as Farmers Service Cooperatives (FSCs), Peasant Associations (Pas) and the like to reach those borrowers (small farmers) who are unable to provide sufficient collateral.

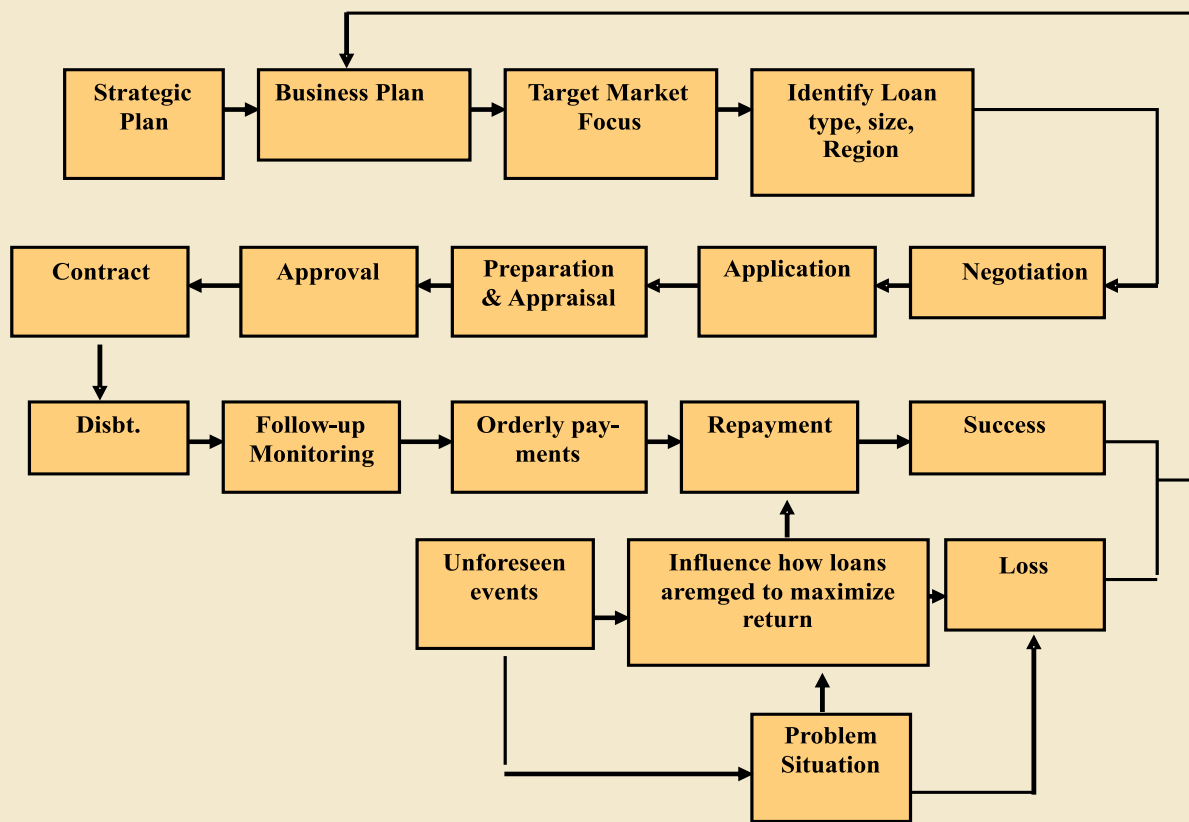
4.2.3 Group Lending

Banks also exercise group lending system in order to help target customers with weak resource base. Group lending system enables the target group to enhance their joint liability, group solidarity and peoples participation. The system became very strong tool especially for micro-enterprise financing schemes.

Figure 2:

The Credit Process in Formal Financial Institutions

4.3 Determination of Credit Needs of Borrowers

The amount and source of capital to be used in farming depends on the size of the farm business. As it has been discussed earlier the capital required in the process of Rural production may be obtained from own savings or from borrowing.

Farmers should be convinced of the economic benefits and wise-use of credits. When farmers intend to acquire credit, they must assess their requirements in terms of;

- how much to borrow
- what costs to incur
- when and where to borrow
- when to repay loans, etc.

Borrowers should consider some guiding principles in use of credit which fall into re-

turns, repayment capacity, and risk bearing ability of the borrower – which are referred to as three R's of credit.

4.3.1 Returns

Returns refers to the ability of the farm to produce sufficient income to repay the loan with its interest which ensures that returns are likely to exceed costs of the investment, so that the investment, so that the loan shows a profit.

A farmer should decide what future returns he expects from the borrowed fund and what future costs are likely to be. Marginal analysis will be considered to see whether the borrowed fund is profitable or not. Profit will be maximized when $MR = MC$.

For small farmers who use production credit, the greatest quick return is usually gained from short-term production credit

for seasonal inputs like seed, fertilizer feeds and sprays. Such types of loans are called self-liquidating loans because the return will be quick. Thus, loans for operating expenses are considered as self-liquidating.

4.3.2 Repayment capacity:

Repayment capacity refers to the ability of the borrower to repay the loan. Investment credit which will yield sufficient profit will enable the farmer to repay the loan.

Net income – family living expenses = Surplus. The surplus is used to repay the credit. Most farmers can easily repay the principal and interest. However, some of them find it hard to repay the principal.

Cash flow budgeting technique is used to assess repayment capacity. Good financial management improves repayment capacity and the profitable use of credit. The following will help farmers improve their repayment capacity.

- (i) extending repayment time-long repayment period
- (ii) planning repayments to coincide with income
- (iii) planning and running to minimize overhead costs
- (iv) stressing enterprises with higher and quicker income-related to this is maximum use of self-liquidating loans.

4.3.2.1 Means of Strengthening Repayment Capacity

- a) building more owners equity or net worth
- b) use more of self-liquidating loans
- c) organize or operate farm business for more income select enterprises capable of increasing income
- d) planning the repayment schedule – harvest time and repayment of loans should be linked.

4.3.2.2 Repayment Plan

- a) lumpsum payment plan – pay at the maturity at one time
- b) amortized even payment plan – equal

installments paid by stage

- c) amortized decreasing payment plan - installment is decreasing from time to time b/cs income is higher at the beginning
- d) quasi variable payment plan - the installment payments are variable depending on the variability of income. The borrower has got options, there is no rigidity
- e) reserve payment plan - the borrower is allowed to pay over and above the given installment.
The payment will be adjusted in such a way that the remaining balance will be brought to the next time.
- f) flexible payment plan - there is no restriction to pay a specified amount within a limited time until the loan is due-any time till the due date.

4.3.3 Risk Bearing Ability

Risk bearing ability refers to the ability to withstand variations in income. Farmers are advised to adopt the following measures to minimize risk:

- (i) minimizing family living expenses
- (ii) selecting crops capable of giving stable income
- (iii) using combined crop-livestock enterprises (mixed farming)
- (iv) ability to make and save money
- (v) ability to borrow in both good and bad times
- (vi) ability to increase owner equity - increasing the asset structure of the farm is the backbone of the risk bearing ability of a farm is the backbone of the risk bearing ability of a farmer because borrowing ability depends so much on assets available as security.

4.3.4 Credit Rating

- Credit rating is related to the honesty and integrity and history of satisfactory loan repayment. A good credit rating is developed over long period of time and it makes easier to borrow in both good

and bad times.

- Credit rating refers to good personal character of the borrower.

4.3.5 Service Rating

- Service rating refers to the lender and is equally important. Just like borrowers build credit rating over a period of time, the lender will build service rating over a period of time.
- In good service rating - the lender has perfect knowledge of the individual and the details of all the activities of crop and livestock enterprises.

5. RURAL CREDIT OPERATION AND RECOVERY SITUATION

A close examination of Rural loan position and the corresponding loan repayment performance reveals that outstanding balance of Rural loans grew during the years 1994 through 1999 following the corresponding increase of the total outstanding loans. During 1994 fiscal year, Rural loan in arrears accounted for about 22.4%, 73% and 49.4% of total outstanding

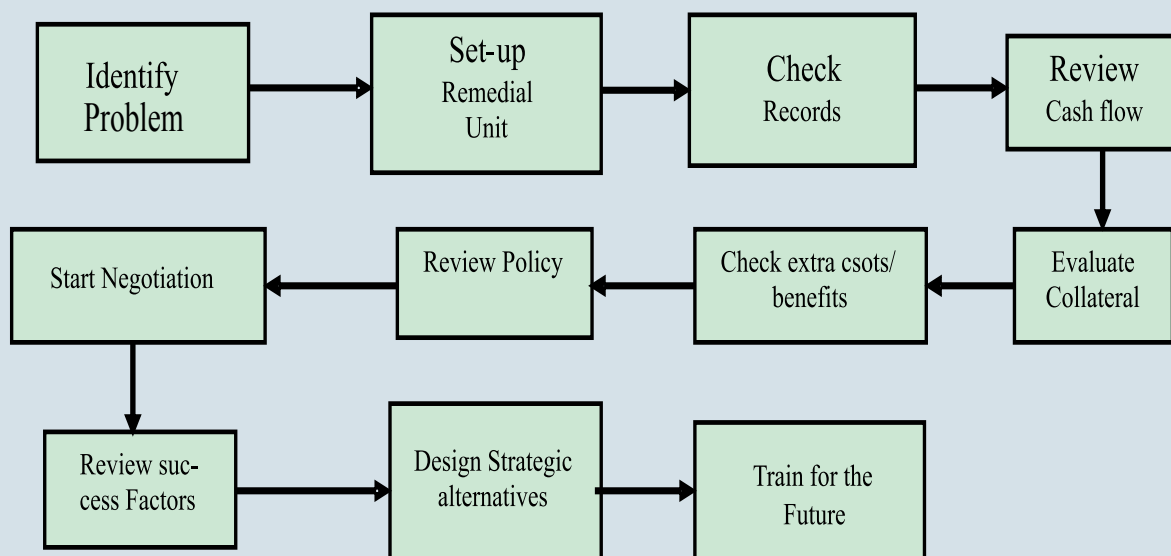
loans, outstanding Rural loans and total loan in arrears respectively. After six years in 1999 the share of Rural loan in arrears reached 58.4% of the total outstanding loans and 64.4% of Rural outstanding balance. This situation clearly shows that loan collections from Rural loans are worsening which requires the need for taking appropriate actions by lenders.

Empirical evidence regarding the major factors responsible for poor recovery performance in Rural credit management is scanty. However, available information from internal reports of banks reveal that poor loan repayment performance particularly in the Rural sector has been attributed to the following major factors:

- a) diversion of borrowed funds, i.e., used of loans for activities other than the intended purposes.
- b) diversion of income - that part of income that should have been used for loan repayment may be used for expanding the business. This can be termed as willful default.
- c) unforeseen risks, i.e., crop failure, natural hazard, economic conditions, etc.
- d) unrealistic project feasibility and appraisal studies.
- e) management problem.

Figure 4:

Recovery Management Process in Banks

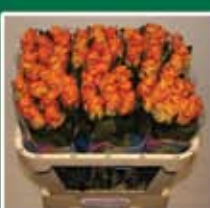
TINAW Business Share Company

TINAW produces different best quality flower varieties, which have high demand in the international market, and exports to The Netherlands and other countries, and, thereby, generates foreign exchange earnings to the country.

Tel 011 1 557355/53

Fax 011 1 569320

E-Mail tinaflower@ethionet.et

With the view of enhancing their loan collection performance, banks must design appropriate loan collection and follow-up mechanisms by establishing efficient recovery management system.

A typical recovery management system in banks is shown in the following flow chart:

5.1 Strategies to Reduce Lending Risks

As the major portion of Rural credits are extended to the Rural sector, the following key strategies will help to make the lending activity sustainable through reducing lending risks. The following are the strategies (abridged from the African Rural and Rural Credit Association (AFRACA) news bulletin October 2000) i.e.,

- collect information on the credit history and credit worthiness of potential borrowers
- appraise loan repayment capacity of applicants
- focus in zones that present low risks
- commence with small term loans
- adjust size and composition of joint liability farmer groups according to local conditions.
- focus on adequate asset and loan portfolio diversification
- use staff remuneration incentives to encourage high lending productivity.
- use staff remuneration incentives to encourage high lending productivity
- reward to good portfolio quality
- promote a good credit culture and discipline through client education and moral persuasion
- develop mutual trust between lender and borrower by establishing and maintaining close contacts between loan officers and borrowers.
- provide borrowers with incentives that encourage good loan repayment behavior.

5.2 Strategies to reduce Rural lending costs

Rising costs are the major elements of lending risks and, hence, financial institutions have to be always alert on the situation and they have to adopt appropriate strategies in order to minimize lending costs. Some of the strategies may include:

1. use a decentralized operational structure and employ mobile loan officers/ mobile branch offices.
2. delegate loan authority to field staff
3. recruit staff with solid background in agronomy, farm management & Rural economics.
4. provide adequate staff training and use performance based incentives.
5. simplify lending procedures
6. screen potential clients and appraise loans by collaborating with local organizations and networks,
7. install integrated banking software to produce accurate and timely accounts and constitute an effective management information system.
8. diversify loan portfolio to balance un even staff workload due to Rural seasonality.

6. MAJOR STRENGTHS & WEAKNESSES OF RURAL CREDIT OPERATION

6.1 Strengths of Rural Credit Programs

With the view to increase the productivity, output and income of peasant farmers, the use of modern farm inputs in Ethiopia came into practice three decades ago. Considering the importance of expanding the use of modern farm technologies the use of Rural credits have started since 1970 together

with the establishment of DBE (the former AIDB)

Even though it has been able to serve little portion of the peasant population (25%) the efforts made to introduce modern farm innovations should not be over emphasized.

Moreover, considerable experience and technical knowledge have been drawn from these programs, such that the use of new or improved technology increased the demand for Rural credit.

Therefore, if the peasant sector is expected to grow in terms of output, income and employment appropriate credit policies should be formulated in order to serve the vast majority of the peasant population.

6.2 Major Weaknesses

Though a lot has been done in the provision of Rural credits to the peasant sector noticeable policy and institutional weaknesses have been observed. These include:

- a) highly bureaucratic loan processing procedure
- b) untimely availability of inputs and limited purposes of loans;
- c) absence of specialized credit programs for small farmers
- d) limited or no access of farmers to formal credit sources
- e) inability of small farmers to deal directly with formal credit sources
- f) government Rural policy gave priority to state farms and cooperatives
- g) lack of viable farmers organizations
- h) lack of knowledge of farmers about the benefits of formal Rural credits and wrong attitudes of farmers to their financial obligations
- i) little resource base of small farmers which results in lack of sufficient collateral

6.2.1 Loan Delinquencies

Loan delinquency refers to failure of farmers to repay their debts on time or to repay them at all. Loan delinquency is a serious problem of Rural credit pro-

grams because it results in a waste of manpower, high administration costs and slow turnover of resources.

Reasons for loan Delinquency

- a) failure to use borrowed funds for productive purposes.
- b) crop failure, natural disasters of various kinds and changes in economic conditions followed by a drop in farm prices.
- c) unrealistic project appraisal studies
- d) willful default or refusal to repay - which is not good character.

6.3 Elements of Rural Lending Strategy

6.3.1 Careful project appraisal and credit worthiness analysis

- market study
- selection of pilot area - select a geographical area where lending costs and credit risks are not excessive
- client selection
- viable farmer clients
- financial technologies
- financial lending conditions
- staff recruitment & training
- institutional, links
- group joint liability
- individual lending
- loan portfolio diversification
- loan size and term lending
- credit discipline

6.3.2 Support from the Government

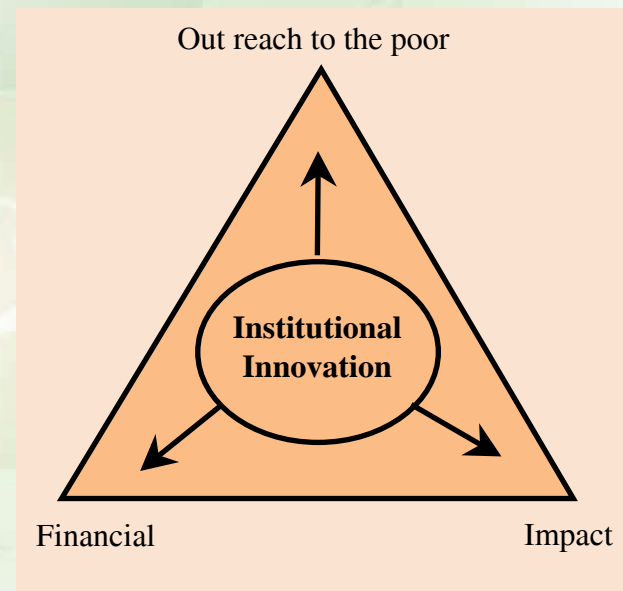
- a) The Devt. of Rural Economy & Agriculture
  - put a national policy to encourage sustainable Rural devt. and promote private initiative in this sector.
  - develop Rural infrastructure

- encourage the devt. of the civil society and the organization of the Rural sector
  - organize extensive awareness campaign on agri. & Rural devt. themes through the media.
- b) Devt. of decentralized financing systems must be encouraged through
    - a) creating awareness among the Rural people
    - b) the promotion of private initiatives
    - c) the devt. of Rural organizations.
    - d) specific investments for categories of under privileged people such as the poor and the women.
  - c) A sectoral Rural financing support policy must be put in place
    - the policy must be based on considerations of the needs and limitations of the various Rural financing partners.
    - it must propose a national development plan and a plan for Rural financing coordination comprising of regulations and support measures as well other things that accompany the sector
    - it must allow them to mobilize and coordinate the efforts of donors.

- h. Lack of adequate information for loan processing
- i. Absence of bank branch network and hence high travel cost
- j. Involvement in several credit programs by clients leading to the case of borrowing from X MFI to repay Y MFI.
- k. HIV/AIDS & other related problems

The major challenges of rural/microfinance institutions can be summed to the concept of "Critical microfinance Triangle" /Zjeller and Mayer (2002), which requires the need for any MFUI to manage simultaneously the problem of outreach, financial sustainability and impact as shown below

6.4 Challenges of Rural Credits

- a. Shortage of loanable fund to address the growing demand
- b. Limited capacity for smaller MGIs in expanding outreach to new areas
- c. Weak linkage between MFIs and banks
- d. Poor saving culture – (like depositing in the morning and withdrawing in the afternoon)
- e. Undeveloped credit culture – belief that credit should be donation
- f. Growing drop out rate due to poor group formation and preparation
- g. High illiteracy lends making training and awareness very costly

- a. Out reach – reaching the poor in terms of both number and depth
- b. Financial sustainability- meeting operating and financial costs over the long – term
- c. Impact – having observable effect upon clients' quality of life

Based on this concept, MFIs should be able to:

- Choose their target clients – ensure large number of target clients are reached using cost-effective means
- Develop range of products that could meet clients' needs
- Set simple and standard loan procedures
- Reduce transaction and supervision costs

7. MEASURES FOR SUCCESSFUL RURAL CREDIT DELIVERY SYSTEM

Those who are involved in the operation of Rural credits and the formulation of credit programs for the poor farm households should be acquainted with the most important factors associated with Rural credit delivery system. Formulation of Rural credit policies should aim at institutional growth, increased volume of Rural credits, their impact on Rural production and better outreach to increased number of beneficiaries.

Therefore, the following policy instruments are required for an efficient Rural credit services to small farm households:

- a. increase the supply of loanable fund
- b. targeting loans for borrowers perceived need
- c. flexible interest rate
- d. group lending
- e. people's participation
- f. linking savings with credit
- g. linkage of formal and informal financial agencies
- h. suitable loan repayment schedule
- i. reduction of lending risk
- j. simplified loan processing

7.1 Increase the Supply of Loanable fund

Attracting funds from various sources will help:

- (i) to meet the increased demand of large number of households for credits
- (ii) to meet the growing credit needs of clients as a result of growing socio-economic development needs; and
- (iii) to diversify the lender's credit services

7.2 Targeting loans for Borrowers Perceived Need

- borrowers should be given the opportunity to borrow for their perceived needs, be-

cause loans are more valuable when they meet borrower's need.

- most needy households could be verified by
  - (i) establishing clear criteria for eligibility
  - (ii) giving priority to women

7.3 Flexible Interest Rate

- changing positive real interest rates to cover lending costs, inflation, etc.
- the problem of most farm households in access to credit but not the level of interest rates charged
- interest rate policy must be flexible enough to adjust to changes in cost & inflation

7.4 Group Lending

- group lending programs are popular and interesting financial innovations in many developing countries. Borrowers are organized into small homogeneous groups which facilitate group solidarity, joint liability and participatory interaction.
- group lending helps to have low cost of lending and high rate of recovery.
- the following conditions may suit the provision of loans to successful group;
  - (i) group members be homogeneous with respect to economic criteria
  - (ii) some group-specific capital is created by the members of the groups usually contiguous land holdings will satisfy this requirement
  - (iii) group membership is small enough to be consistent with the group-specific capital requirements
  - (iv) very small amounts of loans given without any collateral
  - (v) loans are repayable frequently, e.g weekly, fortnight
  - (vi) eligibility for a subsequent loan depends upon repayment of the first loan
  - (vii) close supervision of credit by the group and the lender
  - (viii) joint liability is assigned to all members - collective borrower responsibility

- (ix) compulsory and voluntary savings to minimize risk.

7.5 People's Participation

- people's participation is essential to help farmers acquire the capacity for managing their own development on a sustainable basis. People's participation involves:
  - (i) raising the social and political consciousness of the newly organized groups - it improves self-reliance
  - (ii) focus increasingly on women
  - (iii) encourage their participatory involvement in planning, implementing and monitoring social and physical infrastructure projects.

7.6 Linking Savings with Credit

- linking savings and credit is a significant element in improving ability to achieve self-sustainability.
- access to deposit linkage of savings and credit is the main instrument for depositing idle group funds which will increase the supply of loanable fund.

7.7 Linkage of Formal and Informal Sectors

- strong linkage of formal and informal financial markets will have the following advantages:
  - (i) savings in other sectors could be lent in more productive Rural sector
  - (ii) there can be a better allocation of financial resources to where there is strong demand
  - (iii) lenders in the informal markets can begin to adopt some of the practices of the formal financial markets such as accepting deposits and raising additional capital outside the family enterprise.

7.8 Suitable Loan Repayment Schedule

- in order to effectively minimize the vulnerability of poor farmers, the credit delivery system should be innovative to better act against natural as well as manmade disasters. The following are

more effective ways of minimizing risks:

- (i) permit financial institutions to diversify their financial services rather than focusing on a particular enterprise or sector:
- (ii) developing viable grass-root units in the forms of groups to promote group solidarity - to facilitate participatory decision making & management process - to confront collectively and stimulate peer pressure upon individual defaulters.
- (iii) setting-up various special funds to protect them against external shocks and natural disasters.
  - A central Fund - involves various forms of contributions from group members -
  - is managed by the group and consists of
    - group fund
    - emergency fund
    - obligatory welfare fund - esp. for schooling
    - disaster fund - to withstand natural disaster
    - Special savings or investment fund - is a voluntary savings contribution made by members usually each week
  - managed by the group
  - used to finance joint enterprises

7.9 Simplified Loan Processing Procedures

- efficient Rural credit program should involve the following most important credit delivery mechanisms:
  - (i) efficient loan processing
  - (ii) stimulating of voluntary savings; and
  - (iii) effective loan collection mechanisms
- the time required to process a loan should be short so that borrowers can obtain the loan on time.
- as regards bank credits, a better efficiency of loan processing may be achieved by adopting an incentive program for bank employees.

8. INNOVATIONS TO ADDRESS RURAL FINANCE CHALLENGES

The following key innovative approaches are effective tools for addressing rural finance challenges:

- a. Firm vision/mission to reach the poor – increasing outreach with the ultimate goal of reaching large number of clients and poverty reduction
- b. Simple and innovative products, i.e. development of demand driven financial products
- c. Cost effective MFI for attaining operational & financial sustainability – control over administrative expenses and effective use of resources
- d. Diversified funding sources
- e. Standardized & Simple delivery procedures methodology
- f. Linkage of MFIs & banks
- g. Continuous institutional capacity of MFIs so as to address:
  - Good governance
  - Human resource development
  - Portfolio quality improvement
  - MIS strengthening
  - Loanable fund/savings mobilization
  - Quick information on repayment & default
- h. Flexible loan terms & conditions, e.g. suitable loan repayment schedule tailored to the client's cash flow
- i. Close & frequent monitoring & follow up
- j. Appropriate & standard criteria (ratios) for measuring MFIs' performance

9. CONCLUSION

- In most of low income countries, the majority of small farm household have limited or no access to formal credit sources due to lack of adequate and suitable collateral.
- The credit needs of the rural poor are small which imply high cost of loan processing and risks for banks. Moreover absence of linkages between credit and savings, absence of capable financial/intermediaries, low level of people's participation, limited capital formation in the Rural sector are major problems associated with the provision of Rural credit services.
- If the Rural sector is required to grow in terms of output, income and employment, most of the constrains associated with the credit policies and related institutional services should be given due consideration.
- Appropriate sets of policies for efficient credit service will act as the best instruments to:
  - a) increase food production and household income
  - b) increase purchasing power by stabilizing food prices
  - c) improve the household's ability to adjust its pattern of consumption and investment with period of credit and savings
- Those who are involved in the operation of Rural credits and designing credit programs for poor farmers should be aquatinted with the major factors associated with Rural credit delivery system.
- In this context, the Rural community should be encouraged to form small homogeneous groups which ensure people's participation focusing largely on women. Strengthening links between credit and savings will help to mobilize idle fund and increase the supply of fund so that for formal credit sources will become self-sustainable. Moreover, linkage of credit with savings encourages capital formation in the Rural sector.
- Finally, people's participation, linkage of credit with savings and effective loan administration mechanisms and loan collection procedures minimize administrative costs and lending risks and encourage capital formation for alleviating poverty and fostering development in the Rural sector.

Abstracts

Cement Commodity Study Abstract

Cement industry is one of the major determinants of economic growth for the country, especially for developing countries. Cement is by far the most important construction material in Ethiopia accounting for about 90% of the gross value of production of non metallic building materials. In addition to its high significance in construction sector, the booming of building and construction in all corridors of the country has created crucial shortage or unsatisfied demand and resulted in high price increase in Ethiopia. To mitigate this problem and to maintain the momentum of the economic development of the country, the government of Ethiopia has given due attention for establishment of cement factory and encouraged private investors to engage in the sector

by providing various incentives. In line with the government strategy, Development Bank of Ethiopia had studied cement production commodity. The main objective of the study is to enable all working units, involving in credit delivery process, to make informed decision by availing the raw material requirement, production process and technology options, marketing situation, organization and manpower requirement, socioeconomic and environmental consideration, major problems and risk factor, and opportunity and threat of the commodity. The finding of the study resulted with the following remarks. Regarding raw materials, the assessment has shown that the availability of raw materials for the production of cement such as gypsum, kaolin, clay/shale,

sand stone, coal, iron ore and pumice widely in Ethiopia. The marketing study indicated that the existence of unsatisfied demand of cement in the country until the projection year of 2017/18. This invites for the establishment of new cement factories and for expansion of the existing ones. There are also export potential markets in Djibouti, Somalia, Sudan and other middle-east countries so long as Ethiopian producers are capable to produce cement at a least cost to afford stiff competition from others neighboring countries like Kenya, Eritrea and Egypt. Finally, the study concluded that financing of the cement production projects is very rewarding for the Bank since the potential and market prospect of cement in Ethiopia is very dependable.

Cut Flower Production Commodity Study Abstract

The production of flower in Ethiopia is young; it is becoming one the major foreign currency contributor to the country beyond employing large number of workers. In project financing process the knowledge concerning the market condition and its arrangement, the organizational and management structure, skilled and casual labor availability and its price, the environmental and the socio economic impact of the product to be financed and the assessment of the parameters and coefficients used to estimated cost of projects have to be undertaken

deeply and thoroughly to be used by the appropriate organs of the Bank. In cut flower commodity study to accomplish the afore mentioned objective primary data from flower growers; and secondary data from the concerned government institutions and internet sources are collected and analyzed using descriptive statistics that the production and consumption of flowers is expanding all over the world where the former is gaining importance in developing countries due to their cost advantage while the latter is culture in western world and also

has gained importance in eastern part of the world, particularly Japan. The prospect of the sub sector depends on its capacity to produce quality flowers as per the market requirement with efficient techniques of production and corporate social responsibility. Hence, the Bank has to duly advise, follow up and monitor its existing clients to produce in sustainable way, and the extending of new loans has to be taken in caution for projects that lead the market in quality, cost and sustainability.

ROLES PLAYED BY DBE IN SUPPORTING ETHIOPIA'S ECONOMIC DEVELOPMENT

ABSTRACT

Development banks (DBs) are very important financial agencies established so as to alleviate the market failure in the provision of long-term finance.

In Ethiopia, the Development Bank of Ethiopia (DBE) was established 100 years ago with main objectives of speeding up the process of development by channeling long-term finance to priority sectors. The Bank has continued to provide its services in different regimes taking different forms and objectives.

Since its establishment, the Bank has been providing development credits to small, medium and large-

scale development projects in various sectors of the country's economy. On top of this, it has extensive experience in mobilizing financial resources from domestic and foreign sources through borrowings or in the form of time deposits.

The paper briefly portrays the contents of the proposed paper that attempts to review DBE's past and current operations and performance, its credit policies and loan delivery mechanisms, its roles and contributions as well as its forward plan in line with the socio-economic development strategy of the Federal Government. Once the review report is finalized, power point report will be prepared for presentation at the planned Workshop.

Mobile Phone Assembling Study Abstract

Ethiopia, one of the world's poorest and least-wired nations, wants to expand information and communication technologies coverage to the entire country. The Ethiopian Telecommunication Corporation (ETC), the country's sole state-owned information and communication technologies provider, has been undertaking a big network expansion program aimed at enabling the rural population to have better access to mobile telephone services. To meet this objectives the establishment of Mobile Phone Assembling in Ethiopia is very important to accomplish the objective of government to expand the mobile phone network coverage in the entire country so as to reach the vast majority of the population. This would enable the population to have greater access to market socio-economic and agro-climatic information. In line with this Development Bank of Ethiopia (DBE) had thoroughly analyzed the market, input requirement and other technical and engineering information related with mobile

phone assembling. In the commodity study of mobile phone the study team has made an attempt to relate the demand and supply projections with that of ETC's approaches. The study shows an existence of huge potential demand for mobile phones in Ethiopia by using Chain-Ratio Method. Chain Ratio Method applies a series of factors for developing demand forecasts in which the quantitative impact of each factor is layered upon another in a structured, analytical approach. There is an ever increasing number mobile phone subscriber over time. The study also shows almost the entire consumption needs of the country's population for these products have been satisfied through imports. This situation calls for an establishment of mobile phone assembling and manufacturing in Ethiopia. Hence the study concluded the Development bank of Ethiopia can support through providing the necessary credit and technical services to investors of mobile phone assembling projects.

FINISHED LEATHER COMMODITY STUDY ABSTRACT

Finished leather Commodity Study was undertaken to enable the various Processes of the Bank make informed decisions. Judgmental Sampling Technique was used to take samples of companies engaged in finished leather production and Descriptive Statistics was utilized to analyze and interpret the data. The study found out that Ethiopia is among the leading nations in terms of the number of livestock resources in Africa and the world. These high potential resources offer a strong base for finished leather and leather products. The sub sector is constrained by low off-take ratio, low level of production of hides and skins reach at modern tanneries, and excess soaking capacity of existing tanneries relative to hides and skins available to them, among others. To alleviate these problems, the Government established Leather

and Leather Products Technology Institute aimed at producing skilled labour force, undertaking Research and Development (R&D), rendering consultancy and technical services to stakeholders in the leather sector. The Development Bank of Ethiopia also provides financial and technical support for such government priority sectors. Furthermore, the study revealed the existence of significant demand-supply gap of finished leather until the projected year of 2018. The demand emanates from both domestic as well as export markets. The export market opportunities include Common Market for Eastern and Southern Africa (COMESA), European Market under the initiative of Every thing But Arms (EBA) and USA markets under the initiative of African Growth and Opportunity Act (AGOA).

የኢትዮጵያ ልማት ባንክ መዝሙር

ድፍን አንድ ክፍል ዘመን ከልማት ፕሮጀክቶች ጎን

ለኢኮኖሚያችን ዕድገት ሰፊ ራዕይ የሰነቀ በተግባሩ የተመረጠ አንደኛው የደመቀ በዳቦረ እውቀት ልማትን እያፋጠነ የኢትዮጵያ ልማት ባንክ እሰይ መቶ ዓመት ደፊን ለግብርና ለኢንዱስትሪ ለዘርፈ ብዙ ፋብሪካ ፈጥኖ ደራሽ እየሆነ እናት ሀገርን ያስመካ እቅፍ አበባ ይዛ ለዓለም ሕዝብ ለዓለም ገበያ ሰርክ እንቁጣጣሽ እንድትል ሀገራችን ኢትዮጵያ ታላላቅ ፕሮጀክቶችን በፋይናንስ እየደገፈ የልማት ባንካችን ከዕድሜው በላይ ገዘፈ

ረጅም ዘመን በበሰለ/በዳቦረ ክህሎቱ በታወቀ መገለጫው በልማት አጋርነቱ ለሀዳሴያችን መሠረት ግብርና መር ኢኮኖሚ በገጠር ብድር አቅርቦት አጋር የሆነ አስፈጻሚ በሰጠው አገልግሎት የኢትዮጵያ ልማት ባንክ ተመረጠ በባለቤቱ እና በዓለም መድረክ የልማትን ቀጣይነት ትርፋማነት ያማከለ በፕሮጀክቶች ግምገማ እውቀቱን እያካፈለ ዘመናዊ ቴክኖሎጂን በውስጣቸው የታጠቁ የማይጅመንት ክህሎትን ለማሳደግ የበቁ የኢትዮጵያ ብልጽግና ወርቅ /ሰናይ/ ራዕይ የሰነቁ አሉት ባለሙያዎች በፈርጥነት የታወቁ ልማት ባንክ በታወቀበት በልማት ደጋፊነቱ ዛሬም ዝግጁ ሆኖ እንዳምና እንደትናንቱ በተለይ ትኩረት ለሰጠው ለኢንዱስትሪና ለእርሻ ያለማሰለስ ሊደግፍ ለቅጽበት እረፍትን ሳይሻ ለታላላቅ ሀብት አምቆዎች በውጭ ንግድ የሥራ መስክ ወደፊትም አለኝታ ነው የኢትዮጵያ ልማት ባንክ

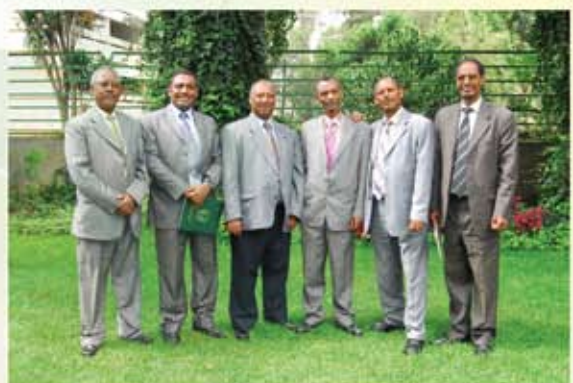

የመቶኛ ዓመት በዓል አከባበር አብይ ኮሚቴ አባላት

የመጽሔትና ዘጋቢ ፊልም ዝግጅት ንዑስ ኮሚቴ አባላት

የስጦታና የሽልማት ንዑስ ኮሚቴ አባላት

የዐውደ ጥናትና ትምህርታዊ ውይይት ኮሚቴ አባላት

የመዝናኛ፣ የመስተንግዶና ዲኮሬሽን ንዑስ ኮሚቴ አባላት

የፕሮሞሽንና የፎቶግራፍ አውደ ርዕይ ዝግጅት ንዑስ ኮሚቴ አባላት

የሞኒተሪንግና ኢቫሉ-ዌሽን ንዑስ ኮሚቴ አባላት

ናሽናል ሲሚንቶ አክሲዮን ማህበር
NATIONAL CEMENT SHARE COMPANY

With its aspiring motto of
BUILDING THE NATION
was established in January 2006

**NCSC being one among few
which are expected to enhance
the production of cement in
the country and contribute to
the economic development of
the country**

is

*Committed to serve its
customers by providing
quality cement and related
construction material with
competitive price.*

Tel: 00 251 11 372 2219/20
Fax: 00 251 11 320 1174
P.O. Box 3344 Code 1250
Addis Ababa, Ethiopia

Tel: 00 251 25 111 3176
Fax: 00 251 25 111 8941
P.O. Box 94
Dire Dawa, Ethiopia

E-mail: ethio_cement@yahoo.com

በመቶኛ ዓመት ክብረ በዓላችን ላይ ስፕንሰር በመሆን
ስለተሳተፋችሁ እናመሰግናለን

